

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Vol. 9. చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ ఏప్రిల్ 1 వ తేది శనివారము No. 1. సంచిక ౧

వెంటుకలే అందం.

రాలిపోకుండా, జాగ్రత్త!

వెంటుకలు దువ్వెనలో ఉడి రాకమును త్వరపడును. ఉడివచ్చుట మొదలు పెట్టినయెడల వెంటుకలు పొడైపోవును.

అంతవరకు రానియరదు.

నేడే

కామినియా నూనెను

వాడుట మొదలు పెట్టుడు.

ఇది రిజర్వు చేయబడినది.

వెంటుకల కెట్టి రోగ మున్నను, కిరో మంద్య మున్నను, యిది దివ్యమధము.

వెంటుకలు చిట్టుట గాని, గరుకుగ గాని యుండదు.

మీ వెంటుకలు మరల యెప్పుటి మెత్తదనమున గల్గి పట్టు కలె నుండి మెరయుచుండును.

ఈ రోజుననే దీనిని పరీక్షించి చూడుము.

వెంటుకలు యెట్లు వృద్ధి యగునో కనిపెట్టుడు.

కామినియా తలనూనె నిన్ను సర్వోత్కృష్టమైనదిగా జేయును.

వెలుబుడ్డి 1-కి 2-క రూపాయి. వి. కి. బార్లీలు ప్రత్యేకము.

అన్ని చోట్లలోను ఈ క్రింద తెలుకబడిన ప్రకారము విక్రయించబడుచున్నది.

ఇది మందు లమ్మచా రందరివద్దనున్న, వరకు లమ్మచా రివరను నూడ దొరకును. లేకున్న,

సోలు యేకెంటు:-

ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్స్ అండ్

కెమికలు కంపెనీ,

(128) 155 జమ్నామనీదు, బొంబాయి.

అహమదాబాదు

సభలు

36 వ దేశీయ మహాజనసభ

ప్రతి 1-కి రు 0-4-0

వర్తకులకు 100-కి 25 చొ॥ కమిషనియ్యబడును ములుగు- వెంటకరమణయ్య, సర్కిలుపేట, బందరు.

వనోపధిసరస్వరిల్లా

రక్తహీనతను రక్తముయొక్క శక్తినితనను పోగొట్టుట యందు శేతన్నిక గాంచినది. ధర 1-10-0

ఉండినూ సిలోకాశంను ఎన్నటికైనను తపోలాభిర్జు వుచితముగా పంపబడును. (2978)

విలాసము పి. డి. సావంత్

నెం 144 ఫనసవాడీ, బొంబాయి

ఇమిటేషన్

Table with 3 columns: Item, Price, and Quantity. Items include రవ్వల కమ్మలు, గజెల వడ్డాణము, కట్టకాసుల పేరు, నాగరము, నాను, జరిన్సీ సహా.

మైలాపూరు - మదరాసు

విక్టోరియా డిపో,

బొంబాయి, ఆధరణముల, గ్రంథముల క్యాటలాగు ఉచితము.

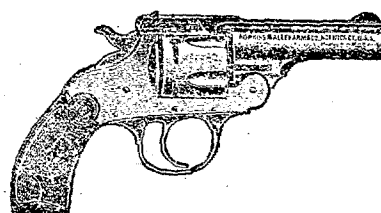
అమృతాంజనము

తలనెవ్వలకు ప్రసిద్ధి తెల్లినది. ఇతర ఏ విధమైన నెవ్వలను కూడ మా అమృతాంజనము వాడినంత మాత్రమున నయమగును, వెల 0-10-0 అణాలు.

జగత్ప్రసిద్ధి జెందిన దివ్యాంజనము

అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు.

యినాం! 60 సం॥ రముల అనుభవముగల సర్కారు వైద్యాధికారి రావు సాహెబు డాక్టరు దాసుగారి సుఖదీవిత రహస్యపుస్తకము ఇనాముగా పంపబడును. ఈ దిగువవిలాసము నకు వ్రాయవలెను. (3895) ఉత్తరములు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను. The swasthya Sahaya Pharmacy, 30-2 Harrison Road, Calcutta.

ధరలు సరసము వ్యతిరేకము ఉచితము

మన. చిన్నవి. కేబుల్స్ వెంటుకొగలిగివని కూడ దొరకును. అందు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, న్యూ యా

4 Samta Pengal.

8. Old Court House Corner, Calcutta

మనకు కంపెనీవారిచే నానావిధములగు దివ్యార్థము. అయితేక విడుదలైనది యు. కన్సెన్సి. స్టాపిలిము ౧౮౬౩ సం

జి. టి. మోహిని 28833

మీరు బయటపడిన వచ్చినట్లుగా చాలా బడలికయ్యింది. నేను వెండిండ్లు విందులు చేయుటలో నైనను ఈ ఆర్డరును యథాయోగింపిన మంచి శాస్త్రముల వాసనను యిచ్చి మనసుకు ఆ రంగు సుఖమునకు కాంతి నిచ్చును.

రోబినియా తైలము

నేనుకాలములో ఉపయోగించుకూ గచ్చిన శీతములకు చలనము సౌందర్యమును యిచ్చును. ఆనేక శ్రీలు తివయోగించుచున్నారు. ప్రపంచమున ఈ రెండును ప్రతిపటుంబములోను ఆవశ్యకము. ఎల్లవోల్లను విక్రయించబడును. ఓటోమోహిని ధర బుడ్డి 1-కి రూ. 2, 1, 0-12-0, 0-8-0. రోబినియా తైలము ధర బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0.

Shyam & Co, 6, Bander st, Madras. పి. మాం కంపెనీ, రిబందరు వీధి, మదరాసు.

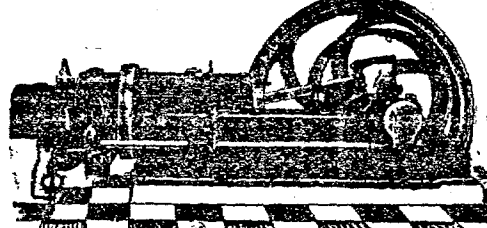
పెన్సిల్లు! మన దేశములో చేసిన పెన్సిల్లు!!

పెట్టుబడి, సామానులు, పనివేతలు సమస్తము మనదేశములోనివే. "దేశములోని ప్రజలు బ్రతికే సుఖాచవలెనంటే దేశములో చేసిన వస్తువులు కొనండి" మా కాపీ పెన్సిలు దేనికిని తీసిపోదు.

ఒకరూపాయి పంపిన అన్నిరకములు గల సమూహకట్ట పంపబడును. ఏకెంట్లు: డి. యస్. తర్క కంపెనీ, ఓంగ్లోలు. (నెల్లూరు, గుంటూరు, కృష్ణా, గోదావరి, విశాఖపట్టణము, గంజామ జిల్లాలకు) వ్యాపారకర్తలకు వ్రాయండి. మదరాసు పెన్సిలు ప్యాక్టరీ, వానరత్నమేట పోస్టు, మదరాసు.

రాబ్బన్ కూడాయిలు ఇంజనులు

20, 26, 60 గుర్రముల వనరుగలవి

ప్లాకులో సిద్ధము గనున్నవి. దరలు సరసము.

మావద్ద మిల్లు సామానులు యావత్తు గూడ దొరకును. ఇంయండిన్ కామర్సు అండ్ ఇండస్ట్రీస్ కంపెనీ, తెల్లిగానులు "Lucky", 40 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ERASMIC

శ్రేష్ఠ మైనది

మంచి పరిమళము గలది. అందరూ ఉపయోగించు కొనవచ్చును. గొప్ప కెమిస్టుల సహాయముతో కుర్తవగు కచ్చపు లో తయారుచేయబడినది. (ఎ) ఇమిలెషనులను చూచి మోసపోకును. అన్నిస్థాన వర్తకులవద్ద దొరకును.

సర్వతేలు విష సుంజీవి.

మామొక్క లోక ప్రఖ్యాతి జేరిన విషసంజీవిని గుణము లేదని నిరూపించు వా కలకు మా. 25 ఇనాం. బాధపడుచు వచ్చినవారు నిమిషములోనే సం తోషముతో కెల్లుదురు. 6 ప్యాకెట్లు ఒక సారి కొనుదాకి పోవేల ఇనాం. ప్యాకెట్లు 1-కి 0-6-0, డబ్బు 4 0 0 మధ్యయాల ముద్రము.

ఇందు ఆకర్షణ, హారణ, ఉపాసన, వశికరణ స్తంభన మొదలగు 108 గొప్ప మంత్రములు గ్రహదోషములు, తేలు పాలు కెమిక్సులు కామలకు తొలగించు సులత్రము క్రింది వి.

1, 2 భాగములు తెల రూ. 1-12-0. కే నాదముని అంతు సన్, 194, వైబాబాద హద్రాసు.

కుంభ, బొడ్డి, తేయ, మధుమే

హాము, పురాణ నవాయి, నెగ, మూర్ఖ, వెర్రి, మూలశంఖ, స్త్రీ రోగము పక్షవాతము మొదలగు నవి పూచీవైని కుదర్చబడును.

గుణమిచ్చిన మీదటే సొమ్మిచ్చుట ఆయుర్వేదముతోగూడ అంగ్లేయ వైద్యము, హోమ్యో పతి, హోమ్యోపేతి, మొదలగు ఆనేక పాశ్చాత్య వైద్యశాస్త్రములు చదువుటలన మేము ఆయుర్వేదము విజ్ఞానపూర్వకముగ తెలిసికొనగలిగితిమి.

అత్యుపాధములగు ఒకటల మహాత్మ్యములు పర్వత వాసు లగు కొడుకు వగైరాలకే తెలియును. వారలే వాటిని వాడుచున్నారు. వాటిని వారివద్ద మిగుల శ్రమపడి కొన్ని అపాయ ములకు లోబడే నేర్చుకొని, పరిశోధించి, ప్రయోగించుచున్నాము.

అన్ని దీర్ఘ వ్యాధులును పూచీవైని కుదర్చబడును, ఒకే వ్యాధియొక్క అన్ని భాతులకును, అందరూ రోగులకును ఒకటే దివ్యోషధముకాదు. ప్రతికొగి స్థితియును, రోగమును ఆలోచించి అందులకు తగిన మందియ్యబడును.

మాదగ్గనండి బోషధము నేవించు రోగులు వారికి గుణము కనుపించినకొలది వాయిదాలవై సొమ్ము ఇయ్యవచ్చును. అట్టివారుగుణము కనుపించక పూర్వముగాని, రోగము కుదరవచ్చునని నమ్మకము పుట్టక పూర్వముగాని సొమ్మేమియు నియ్య ననవచ్చులేదు. ఈ త్రైక ప్రత్యుత్తర మూలముగ సహితము చికిత్స చేయబడును. అట్టివారికి బోషధములు వి. పి. గా పంపబడును. (3222)

వి. ఎస్. గాజూ.

దీర్ఘాయురీతులనాలయము } దీర్ఘ వ్యాధులకుఘనమైన ధీమనిపట్టణము. } ఆయుర్వేద వైద్యులు.

సరసాపురం వార్తలు

(స్వకీయ విశేషం)

ఇంటియల్ బ్యాంక్

సర్వాపురం, మార్చి 29:—చంద్రానుబ్యాంక్ ఆఫ్ బేరూర్ నన్నప్పుడు దానియొక్క ఒక కాఫీ 1912 సం. లో యీ గ్రామంలో ఉంచబడ్డది. అప్పటినుంచి ఇప్పటివరకు కానివై అధికారి కొరతయింది. ఈ దేవారు. ఇప్పుడు పని అంతగా ఇక్కడ ఎక్కడ లేనందుననున్న ఏలూరులో ఇప్పుడు పని ఎక్కువ కనుబడుచు ఉన్నందుననున్న ఇక్కడయిందే హూపరుదొరగాని ఏలూరు వెళ్లి అక్కడ ప్రత్యేకము కాఫీ యోగ్యులనుటకు నియమించిరి. దొరగారు వెళ్లుచున్నారని మొన్న ఆదివారం సాయంత్రము నాల్గుంటలకు బ్యాంకు ఇలాకా కర్తలును ఇతరులును కలసి టీపార్టీ నొకదాని పెట్టిరి.

మా తాలూకాలో సంగతులు

క్రిందటికూటు నేనువ్రాసిన లేఖలో మా తాలూకాలోని ఎన్నిక జరుగుచున్నదని వ్రాసివాను. అట్లు జరుగుచుండగా మధ్యలో ఎన్నికలు ఆపవలసివచ్చి తణుకు సర్వాపురం జోడలోనుంచి వేరుచేయవలసి ప్రభుత్వమువారివద్దనుండి తెలి వార్తవచ్చియున్నది. అందుచేత ఎన్నికలు ఆగిపోయినవి నిన్నుప్రార్థన తాలూకాలోని అఖిలమిటింగు అయినది. అందులో ఒకటి రెండు సమాచారములు తెలుపవలసి యున్నది. సర్వాపురం తాలూకాభివృద్ధి సంఘముకు వెనుక నందర్వరముకు రు 50 లున్న ఇప్పుడు జరుగుచున్న సంవత్సర ముకు రు 100 లున్న గ్రాంటు మాతాలూకాలోరూపా రిచ్చి సంవత్సరంలో మేముగా యున్నది.

శ్రీలబ్ధముల పరీక్షా సంఘము

ఈ సంఘముయొక్క ఇరవదియవ సంవత్సరోత్సవము యివాళ్యనే 15 రోజులక్రిందట జరిగినది. అప్పుడు నేను గ్రామములో తేనెదన దానినిగురించి వ్రాయలేకపోతిని. ఈసంఘమువల్ల జరుపబడే ఆంధ్రశ్రీల జహుమతి పరీక్షవిష యమై కాను కాను ప్రతిసంవత్సరము సంఖ్య తగ్గిపోవుచున్నది. క్రిందటిసంవత్సరము 18 గురుమాత్రమే పరీక్షకు వచ్చిరి. చాలా విచారకరము. ఈపరీక్ష స్కూళ్లలో చదువుకునే అడపిల్లలనే గాక ఇల్లలోయుండు పెద్దవాళ్లకు ముఖ్యముగా వారి అభివృద్ధికి ఏర్పాటుపడినది. వాటిలో కృతార్థులైన వారికి బంగారు పతక ముల నిర్ణయ. ఇప్పుడు ఆంధ్రశ్రీలు దీనిని అంతగా ఆదరించుట ఏకారణమువల్లగాని మనినేసివాను.

ఒక శోకకవనము

మా గ్రామములో శ్రీయుత బ్రహ్మశ్రీశుక్ల సుబ్ర హ్మణ్యముగాజే ప్రారంభించబడ్డ శ్రీ గాంధీ ఆశ్రమములో నుండి నూనూరు మూడుమళ్ల నూనూరు తాళము ఒకటొకటి చోరులు తొలగించిరిని విన్నాను. ఈ సంగతి పోలీసుకు రిపోర్టు చేయబడు మాకిష్టములేదు. అందుచేత చేయలేదు. నగలకన్న నూలుకన్నులే దొంగలలోకాదా జాప్తిగా కనబడుటయు నొక శుభసూచకమే అని నేను తలుస్తాను.

అమృతము నకు

పాతకాల ఎస్కర్ నైజా పుస్తకములు, గ్రాఫ్ పుస్తక ములు, డ్రాయింగు పుస్తకములు, కొండునోటు పుస్తకములు, కాగితములు, కలములు, సిరాలు, రబ్బరులు మున్నగునవి సరస మైనధరలకు దొరకును.

ఫౌంటెన్ కలములు, వాటర్ పెన్ 1 కి రూ. 6-12-0 స్వాన్ 1 కి రూ. 4-12-0 బ్లాక్ బర్డ్ 1 కి రూ. 2-14-0 అత్యంతాదా 1 కి రూ. 2-0-0, కండిక్టివ్ 1 కి రూ. 0-11-0 (3253) కె. జగదీశన్ అన్ డు

తియ్యళి కే.

ఆయుర్వేద

ఇది మామన కొకటిగ ముఖ్య ప్రయోచించబడున సంబంధ మగు వైద్య మామించుచుండున జగ్గివి. 2 అర సంవత్ కుంపనయ్య

త్వరపడుడు! కొత్త ఆర్డర్లు యిచ్చువారికే పంపబడును!!

ఆరోగ్యమార్గము

శ్రీ గాంధీమహాత్మ్య ప్రణీతము

గ్రంథములూ ఒక్క పంక్తియునును వదలక శ్రీ గాంధీ మహాత్మ్యుని కృపలన తెలిసింపబడినది. సజాతీయత, సత్సత్వము, ప్రత్యేకముగ తీసుబడిన కాపీనధారిజుగు శ్రీ గాంధీ మహాత్మ్యుని ఛాయాపటము ఇందు చేర్చబడినది. పుస్తకములు వి. పి. గా పంపిన కొన్ని తిరుగువచ్చును. ఈ పుస్తకము ప్రతిపుస్తకమునకు రెజిస్టరు, వి. పి. పోస్టేజీ ఖర్చు పుస్తకము చేరునపుటికి పుస్తకమునకు రెజిస్టరుపై అన 0-12-0 (పండ్లెండు అణాలు) అను చున్నది. కావున భరించలేనివారు ముందుగా రు 0-7-6 యేడున్నర అణాలపై అందజేయవలయునని నా సమాహిత ప్రార్థన. కొత్తగా ఆర్డర్లు నిచ్చువారికే వి. పి. లు పంపబడును. మా భాషాంతరీ కరణము నందు మూలగ్రంథమున కించుకేయు లోపములేక యున్నదని వ్రాయుచున్న యోగ్యతాపత్రమును ప్రచురింప నవసరము, దీనిలాభము కుటీభరత్యమునకు గాక దమండల జ్ఞానునివారణ కార్యసాహాయ్యమై సద్వినియోగము చేయబడునని నా మనః పూర్వకముగా జెప్పుచున్నాను.

గూడూరి రామచంద్రరావు.

సేవాశ్రమము, గుడివాడ, కృష్ణాజిల్లా.

జాతకమార్తాండము

రెండవ భాగము

ఇది అమృతపూర్ణియ సిద్ధముగా నున్నది. 800 పేజీలు. ఇందు లక్ష స్ఫుటము, గ్రహస్ఫుటము, భావస్ఫుటము, వడ్డ్యములు, పాడకనర్త, అష్టకనర్త, తాత్పర్యసహితముగా సుమారు 1000 ప్రమాణ శ్లోకములతోను, విశేషాంశములతోను ద్వాదశ భావస్ఫుటములు మహాదశ అంతర్భావములును, ఇంకను అనేక సంగతులతో మిక్కిలి కులభైరవి అత్యద్భుతముగా వ్రాయబడినది. దీనివలన అన్ని సంగతులు పూర్తిగా తెలియును. ఈ గ్రంథము నచ్చనియెడల తిరిగి సొమ్ము వాపసు చేయుదుము. ఈ 2-వ భాగమునకై యిదివరకు భరణాస్తులు చేసినవారు తిరిగి మాకు వ్రాసినయెడల పెంటనే వి. పి. గా పంపెదము. దీనివల పోస్టుఖర్చులు గాక రూపు 2-0-0 లు. ఆలస్యపాఠో ప్రతులు దొరకవు. ఆ కెల్ల వెంకట శాస్త్రి. గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు. (గోదావరి జిల్లా)

Wonderful Leprosy Cure.

"కుష్టురోగ నివారణ"

ఒక మహాత్మ్యుని నిజమైన లభించినది

అష్టదశవర్షాభ్యుదయము, యోజాతి సమయమునకు, పాడలు, నచ్చలు మొదలగు మహావ్యాధులకు రూపుమాపును, దీర్ఘవృద్ధి కలిగి కాంతి కలుగ చేయును, సుఖములేదని యుబాచేరిన చోరు 116 లు బహుమానము పట్టించుట. ఒక నెల దినములకంటె సుమారుగా నరేంద్రుడు మృదు దెచ్చాడు రు 0-0-0.

రెడ్డి అండ్ కో, ప్రొఫ్రెయిటరు యం. సుబ్బారెడ్డి (8888) గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు గోదావరి జిల్లా.

తెలగుష్టులకు పూచీయెన

జోషదము

చర్మముపైనుండు తెలగుష్టులు వైపురత వలన రి దినములలో మాయమై పోవును. ఈయోగము ఒక మహాత్మ్యునిచే శ్రేష్ఠమైన మూలికలచే తయారు చేయబడినది. మచ్చలు మారిపోని ఎడల యిచ్చిన ధరకంటె రెండింతలు వైకము వాపసియ్యబడును. బుడ్డి 1-కి ధర పి. పి తో సహా రూపు 3 లు.

ఈ తైలములు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను (3430) The Aryan Nursery, P O Kamtaul Darbhanga.

కావలెను

మాదివ్యాపకములను అమ్ముటకు ఏజంట్లు.

- (1) శుక్ల మేహనివారణ మౌక్తలు.
- (2) మూర్చనివారణ మౌక్తలు.
- (3) ధాతువృద్ధిలేహ్యం.
- (4) అగ్ని మహా మౌక్తలు.

గుండిలాభమును పొందగలగ.

8473

M. V. R. RAMACHANDRA ROW, Market Tank, COCONADA.

జూబులు

రాట్నపుపూజ - నెల్లూరు

సంవత్సరాదిపండుగ నెల్లూరునందు మిక్కిలి చక్కగా నెరవేర్చబడినది. ఈ రోజును మంగళ స్నానము లైనపెంటనే ప్రతిపేటలోను, వేరువేరు భజనపాటీలతో, గాట్నపు మహా లక్ష్మిని ఊరేగింపుచేసిరి. నిండుపనుపు మంత్రము బొట్లతో, ఆమహాత్మి 'వేళమును సంతరించుటకు నేనున్నాను. నన్ను సేవింపుడు' అనిన ట్లపడుచుండెను. తిలక్ పేట నవాబు పేట బజారు, మూలపేట, రంగనాథులపేట, సంతిపేట ఈ అన్ని స్థలములందును ఈ ఉత్సవములు జరుగదముగా నెఱవేరినవి. రంగనాథుల పేటయందు ఆరాట్నపులను అలంకరించి ఉత్సవము జరిపించిరి. ఉత్సవములందు పాల్గొనినవారు కార్యక్రమము చక్కగా నెరవేరినందునకు సంతసింపవలసినవారై యున్నారు.

సాయంకాలము, శ్రీ ఆంజనేయ స్వామివారి వేదాలయమున 'రాట్నపుపూజ' జరిగెను. ఈ పూజ శాస్త్రోక్తముగ నెఱవేర్చబడినది. పూజ అయినపిమ్మట మాతాకన్యాబాయి గారి సందేశమును, మహాత్మ్యుని చాతకము (ఆంధ్రప్రదేశ్ తో నుండినది) నూ చదివి అందరకు తెలుపబడినది. ఈ కార్యక్రమ మంతయు శ్రీలు ప్రత్యేకముగ నెరవేర్చిరి. మిక్కిలి జయప్రదముగా జరిగెను. ప్రస్తుతము, నెల్లూరు, బాగ్గోలితీర్థాము మేకు భాగ్యముగా పనిచేయు చున్నదని శివప్రభు అతిశయోక్తి కాజాలడు. కొ. పార్థసారథి అయ్యగారు, జిల్లాకార్యదర్శి.

మండిత పరివర్తన.

వేదముగాని వేదాంగములు దేయంగముగాని స్మార్తముగాని సాహిత్యభాగ్యంతో సార్థకముగ జదివినవారికిని, సంస్కృతమందు విద్యతత్వపులకును మాత్రమే సహజములు అనగా శక్తికొంది వార్షికములు, ఉద్యోగములు, విద్యలు వగైరాలయేర్పడుటకై విశేషింపబడుచున్నది.

వై సమ్యాములు నాచే నద్యకమైన "బ్రాహ్మణ-గౌడ-ప్రాపకసంఘము" తాలూకు పండిత - పాఠశాల-పరివర్తన ద్వారా ప్రతిసంవత్సరము బెజనాడలో శ్రీవిజయేశ్వర స్వామివారి బ్రహ్మోత్సవ ప్రకరణము-అంటే ఆహారము ౧౦ లు మొదలు కొని యావ్యాసపూర్ణిమవరకు పరీక్షా పూర్వకముగా జరుపబడును. ఏ సంవత్సరమందుపట్టి నాదరభాస్తులు వై శాఖకు ౧౧ ల లోపుగనే మాకు చేరి తీరవలెను. పరీక్షలు పత్రికామూలకములే. వేదనాగరిక చక్కని వ్రాయలేనివారి విషయమై కొంత కాల మార్గ మంగీకరింపబడును.

గ్రంథకర్త లై సవారుసహా మొదటి సంవత్సరమందు ఖుద్దున దయచేయ వలసినదియే. సప్తకరముగ నికరమైన సంస్కృత సాహిత్య మున్నయెడల అష్టాధాన శతాధానాదులకును సమ్యాములు దొరుకును. ఆకుధారకును శతాధానాధానము (శత తేజనీకవిత్వము) కును మాత్ర మార్గ గీర్వాణములలో నేలైన కొక్క భావయెనను సమ్మతించబడును. ఆవధానులందును ఆకుధారయందును జంటగా కవులు స్వీకరింపబడరు. అనగా నొక్కొక్కచే ప్రదర్శించవలెను. ఈ నాసంకల్ప మూర్ఖతపడుటకై దాన ధర్మోత్సాహజరణలకు శ్రీబొడవరపు దేవశాఖ పంతులుగారు గౌరవభావముచే తోడుపడుటయే యొక శుభోత్కర్షము.

మండిత భూషణం శ. వే. శ్రీరామ శాస్త్రి. గురుకులాశ్రమము, బెజనాడ. కంట్రాక్టర్, బొడవరపు దేవశాఖ, భజనాశాఖ.

ఆంధ్రధర్మగ్రంథాలయోద్యమము-ఒక సందేహము గ్రంథాలయోద్యమము తదితరయోద్యమములతో నెట్టి సంబంధము కలిగి ఉండవలెను? అనునదియే ప్రస్తుతముగ. ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయసంఘాధ్యక్షులగు మూసవసంహిత శ్రీ గారు ౧౯౧౧ సం॥ గ్రంథాలయ సర్వస్వమును నిల్వవ్రాసి యుండిరి. 'జాతీయోక్త' బెన్నెత్యముకొరకు అనేకయోద్యమములు బయలుపెట్టినవి. ఇందులో కొన్ని సంఘసంగ్రహ కొరకు, కొన్ని మతవ్యాపకము కొరకును కొన్ని రాజకీయ సంస్కరణకొరకును ప్రయత్నించు చున్నది. ఈ యోద్యమము లన్నిటియొక్క స్వభావమును వ్యాప్తి గురైతే ఆయోద్యమములయొక్క సిద్ధాంతములకు విరోధము లేకుండునట్లు గ్రంథాలయోద్యమము నెట్లు వ్యాపింప జేయవలయునో ఆ యోద్యమ ప్రచారకులు బాగ్రత్తతో విచారింప వలయును

ఆయనయే ౧౯౧౨ సం॥ న నొకవ్యాసమున యిట్లు చెప్పి యున్నారు. 'రాజకీయ, సాంఘిక, రాజక, నైతికాధ్యాత్మిక కాశి మానవశక్తుల నింతయేల, ఏమేమి సంఘర్షణగా పోరు వమును (సాంఘికజీవితము) యివియంతయు ఈ యోద్యమముయొక్క అంతర్భాగమే యైయున్నది.

ఈ యోద్యమమును గూర్చి ౧౯౧౭ సం॥ మేయి నెల ౭ తేదీ ఆంధ్రప్రదేశ్ యిట్లు వ్రాయుచున్నది. 'ఆంధ్ర గ్రంథాలయములు సరస్వతీనికేతనములై' సేవారంజములై, వ్యాధామ నిలయములై, విద్యాలయములై, ఆంధ్రోద్యమవ్యాప్తికి తోడ్పడునట్లుల గ్రంథాలయ నిర్వాహకులు స్వకీయధర్మమును నిర్వహించెదరు గాక.

ఆంధ్రగ్రంథాలయోద్యమ భీష్ములగు మహాశయు కృష్ణారావుగారు తమ జాతీయము నిట్లు తెలియజేసిరి. గ్రంథాలయోద్యమాభిలాషులు సతతము గ్రంథముదరుమును చేర్చుట యందును, వానిని తగువిధమున రక్షించుట యందును, గ్రంథములను సర్వజనులకు అందజేయుటయందును, అప్రమత్తులైయుండవలెను. సమస్తయోద్యమములకు సంబంధించిన గ్రంథములను గ్రంథాలయమున నేకరించుచుండుటయే, ఈ యోద్యమము తేక్కిన యోద్యమములకు చేయగల సహాయము.

పులవర్తి భీమలింగమూర్తిగా నిట్లు చెప్పి యుండిరి. ప్రతియోద్యమముయొక్క స్వభావస్వరూపములను నిర్ణయించి సర్వజనుల కెరింగించు బాధ్యతను మాత్రమే గ్రంథాలయములు పూర్వవలయును. కాని వానివారి ఫలసిద్ధితే ప్రయత్నించు భారమును పుస్తకాలయములు వహింపవలెను. వైయభిప్రాయములను, గమనించినచో, ఈ విషయమున భిన్నాభిప్రాయములున్నట్లు గమనించవచ్చును. ఇట్టి ముఖ్యవిషయము పరిష్కారము కాకుండ నిలిపి యుండుట ఉద్యమమునకే భంగకరము. కావున గ్రంథాలయోద్యమ నాయకులు ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజమున నీ విషయమును చట్టినిష్ఠి పరచెదరు గాకయని మిక్కిలి విషయముగా ప్రార్థించుచున్నాను.

యాతగిరి లక్ష్మీవెంకటరమణ.

కాకినాడ, 27-8-22

కొల్లూరు జాతీయ పాఠశాల

అయ్యా, మా కొల్లూరు గ్రామమున జాతీయపాఠశాల స్థాపింపబడినప్పటినుండి దాదాపున్నెళ్ళమున కత్యంతశ్రమపడి, నేటికి జిల్లామొత్తములో ప్రథమపాఠశాలయని పేరు తెప్పించిన, శ్రీయంత కప్పగంటుల వెంకట కృష్ణయ్యగారు తమ ప్రధానోపాధ్యాయ పదవిని వదిలి స్వంతపహానిబాద బందరు వెడలుచుండ, ముఖ్యులగు పురజనులును, పాఠశాల విద్యార్థులును ఉపాధ్యాయులును సభ గావించి చి. తాక్రాంతులై వారి యాదాత్మ్యమును, కార్యదీక్షను, అనేకవిధముల కొనియాడి నొక పత్రమును సమర్పించిరి.

శ్రీయంత జనస్వామివిశ్వనాథం వి. పి. గారు తమ యల్మోటి. బంధువుల బయల్పడి జాతీయ విద్యకై రాత్రింబ వర్ష కృషిసంపాదించుచున్నారు. పురజను లెల్లగు జాతీయతకు నుముఖులై ఆజ్ఞానాంధకారమునుండి విముక్తులై సర్వవిధముల జాతీయ సభాతీత్వానము ననురంభించి పని చేయ మొదలిడిరి. ఖద్దరు వస్త్రములు విరివిగ అమ్మబడుచున్నవి. ప్రతివారును, శ్రీ, పుగులు స్వదేశదీక్ష నడలించిరి. జాతీయపాఠశాలకు మూలభవము వసూలు చేయబడుచున్నది. మహాత్మ్యుని యాజ్ఞాసారము సర్వవిధముల శక్తింపచిన లేకుండ పని జరుగుచున్నది. కొల్లూరు. 30. 8. 22. జండ్యాల బాలసీతారామ శాస్త్రి

పాకాలవార్తలు.

1922 సం॥ మార్చి నెల 29 తేదీ బుధవారము తెనుగుసంవత్సరాదిపండుగ అనగా ఉగాదిపండుగ ఆపుటచే ఆనాడు రాత్రి 8 గంటల మొదలు 10 గంటలవరకు పంచాంగశ్రవణమును సరస్వతీపూజయును శ్రీసరస్వతీ ఆర్యవైశ్యపుష్పకభాంజాగారములో జరుపబడినది. చెవుల వెంకటమునుసామి కెట్టి, నెక్కిరి.

కావలెను

యోగ్యత గల ఆయన ఎంజిను డ్రైవరు ఒక స్టోను క్రష్టరుతో పనిచేయుటకు కావలెను. నెల 1-కి రూపు 40 లు చొప్పున నేతన మియ్యబడును. ప్రస్తుతము ఆరుమాసములవరకు ఉద్యోగ బదిలీగా నుండును. 1922-వ సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెల 15-వ తారీఖువరకు ఈ క్రింద చేవ్రాలు చేయబడిన వారిచే అంగీకరించబడును.

T. K. T. Viraraghava Chari, Dist Board Engineer, Eastna Chilikalapudy.

బెంగాలు సీత

శాస్త్రిగారి లండను ఉపన్యాసము

లిట్టను ప్రభువుకు విందు

బెంగాలు రాష్ట్రమునకు వచ్చుచున్న నియమించబడిన లిట్టను ప్రభువు లండనునకునుండి బయలుదేరు సమయమున గా. వి. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు మార్చి 9 వ తేది మధ్యాహ్నము ఆతని గౌరవార్థము విందు సగిరి. లిట్టను ప్రభువు, ప్రభువీణిలను మానుటకు వారిబంధుమిత్రుల నేతలు వచ్చియుండిరి. ఫలముగల ప్రభువు, క్లాడు ప్రభువు, విలింగ్డన్ ప్రభువు, మెల్లెండు ప్రభువు, సాతు బోప్రభువు, హెచ్. ఏ. ఎల్. ఫిషరుగారు, డర్ బిలియం మేయరుగారు, డర్ బిలియం, ఆక్స్ ఫర్డు గారు, డర్ మెరిసు హాజీ గారు, డర్ జే. డి. కీసు గారు, డర్ ఎం. ఎం. భువగారు, డర్ వేలంబ్రెక్ ఛిరాలుగారు, దాదిహా ఎం. దలాల్. శ్రీ నార్సింగుగారు, క్యాబ్జెక్ భూగిసు, హెచ్. ఈ. కాటెక్, ఎడ్విన్ డెహాక్, జె. సి. వాల్టెక్, ఎఫ్. హెచ్, బ్రాక్, హెచ్. ఎస్. ఎల్. పోలకగారు, జె. డబ్ల్యు. భోరుగారు, జి. ఎస్. బాబ్బాయి గారు.

సహాయ నిరాకరణోద్యమమును గూర్చియు, బెంగాలు రాష్ట్రమునందలి పరిస్థితులను గూర్చియు శాస్త్రిగారు ఫలాహారానంతర మొకయుపన్యాసము నొసంగి లిట్టను ప్రభువును ప్రశంసించిరి. అందులకాత నొక సమాధానము నొసంగెను.

శాస్త్రిగారి యుపన్యాసము

మొదటి గాఢము

లిట్టను ప్రభువు ఆయురారోగ్యాభివృద్ధిని గోరుచు శాస్త్రిగారు ఇటుల నుపన్యసించిరి:

భారతదేశమున తమదే మొదటి గాఢముని తలచి స్వపదుండే ప్రజలను పాలించుటకు లిట్టను ప్రభువు వెళ్ళుచున్నాడు. కొంత కాలము రాజ్యము చేసినపిమ్మట ఆతనికి నూడే నట్టి తలంపు కలిగిన కలంక వచ్చును కాని వారిమాధ్యంత్రము అంగీకరింపని వారు కొందరు ఆతనికి కన్వింపగలరని నేను చెప్పుచున్నాను. (వినుచువినుచు.) ఎన్నికల యుపసంఘ కార్యములందు పనిచేయుచుండగా భారతదేశమున నేరాష్ట్రము మొదటిదను మీమాంసలో డర్ సురేంద్ర నాథ బెన్జీ, నేను అప్పవత్తును దెబ్బలాడుచుండిన విషయము నా స్నేహితుడు సాతు బోప్రభువు మఱచియుండవలసి తలచెదను. (నవ్వు) అభివృద్ధి, జన సంఖ్య గమనించి కాననభలకు స్థాములను నిర్ణయించుచుండిన యనగమున వృద్ధులకు సామాన్యముగ జాబజలీ నీ గౌరవమును గూడ మాపలే దని చెప్పుటకు సాహసించుచున్నాను. కేంద్రప్రభుత్వమునకు సమర్పించవలసిన సామ్యము చెల్లించుటకు ఆశక్తత, పేదరికమును, ప్రదర్శించిన రాష్ట్రమునకు లిట్టను ప్రభు వరగుచున్నాడు. దేశమంతటను దాక్షిణ్యము నెలకొని యుండినను గూడ బెంగాలు నందది మరింత హెచ్చుగ నున్నది. లిట్టను ప్రభువు నన్నే సలహా యడిగి యుండినచో తనతో కూడ డర్ ఎక్ డ్వినును వెంట బెట్టుకొని వెళ్ళదని ఉప్పియుండును. (పకపకనవ్వు) అయితే భారతదేశమునందు వ్యయమును తగ్గించుట యిచ్చుటకన్న చాల కష్టము. శిక్షితు కోతలలన యిక్కడ ఎన్నికోట్లు మిగులునో కొంచెము చేచి చూచియుండినచో భారతదేశమునకై కొలది లక్షలను ప్రత్యేకించుదని లిట్టను ప్రభువు బ్రిటిషు మంత్రిగారును కోరియుండవచ్చును. (నవ్వు) విద్యాశాఖలో నిదట 60 లక్షలు క్రిందిపడిన ఫిషరుగారు నాతో చెప్పుచున్నారు. ఇంకను పరిశ్రమ చేసిన ఎంతయో తగ్గును. భారతభారముగూడ ఈ నూత్రముల నవ్వయింప జేసిన తగ్గగలదు.

శత్రుద్యయము

లిట్టను ప్రభువు రెంటితో పోరునలుపవలసి యుండును. మెలేరియాజ్వరము, పర్మనెంటు సెటిల్మెంటు. (నవ్వు, కరతాళ ధ్వజము). ఈ రెంటితో పోరి చివర కాతడు విజయము పొందునని నేను తలంచెదను. రెంటితో దేనిని జయించినను సరే, మన మాతని సభిసంపదగును. పూర్వ మొక పన్నుడు బెంగాలును పాలించుట కష్ట సాధ్యముగ నుండెను. కాని యిప్పుడట్లుగాదు. లిట్టను ప్రభువుగారు మహాసమర్థులు. ఆతని పాలనములన క్లిష్టముగ నున్న యు నద్యత్యము గాకున్నను, తగ్గననియెను చెప్పగలను. అయినను కలకత్తా యుద్ధ

భూమియందు గోరునలుపుటకు సంసిద్ధుడుగ నుండుటకై ఆతనికి చెప్పదగిన యంశములు కొన్నిగలవు. ఫ్రెంచివారి ప్రేమను మారగినవలెనన్న, వారి ముఖ్యపట్టణమును సారిసు వైభవమును, వారి శ్రీల సౌందర్యమును, వారు యుద్ధకాలమున చూపిన త్యాగమును ప్రశంసించుట యవసరమని నేను ఈమధ్యనే చెవియుంటిని. వంగీయులు గూడ యిందుమించుగ (ఫ్రెంచి వారిని పోలియుండురు. వంగీయులు ఉద్రేక పూరితులు. సౌందర్యవతులు. వారికి తమ ముఖ్యపట్టణమునందక్షిణంపు విశ్వాసము గలదు. అందుచేత కలకత్తాను గూర్చి ఒక్కముక్క చెప్పిన దండుగగ నుండదు. (నవ్వు) ఫ్రెంచివారివలెనే వంగీయులుగూడ తమ కుటుంబములను విగర్హపడుచుండురు.

గొప్పవారు

భారతమున బెంగాలు మొదటి గాఢముని యను మిత్రుల కొందరిచ్చట కలరని నాకు తెలియును. కాటనుగారు వారిలో నొకరని తలంచెదను. ఈ వాడను నిరాధారమని నేను తర్కింపబూనుకొనను. ఆధునిక కాలమున భారతమునందలికిని బెంగాలు అనేకవిషయములందు మార్గదర్శియైరి. వక్రత్వమునందు కవిత్వము నందు, చిత్రకళా ప్రదర్శనము నందు, సంగీతకాళలము నందు, వంగీయులే యధికసంఖ్యాకులగు మార్గదర్శకులైరి. ఈ శతాబ్దమునందు బ్రిటిషు క్లెక్కి ప్రజలకులనుగూడ అందోళనయందు బెంగాలు రాష్ట్రము నాయకత్వము వహించి జనుప్రదముగ నిర్వహించె ననుకీర్తి నూడ సంపాదించెను. కొంతకాలము తీవ్రముగ పోరాటము సాగించిన తరువాత బెంగాలు రాష్ట్రవిభజనను బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారిచే రద్దుచేయింపఁగితిమని వారు మరలచరల స్మరించుకొని గర్వపడుచుండురు.

ఆ పోరాటమువలన వెంటనే కలిగిన ఫలితమేమైన, ఎట్టిదియైనను మనప్రస్తుతచ్చ కననరము. కాని అంతువలన దేశమునందు ఏకజాతీయత ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వము బాగుగ నాటుకొనెనని మార్తము ఎల్లరును అంగీకరింతురు. రాజకీయ రాజకీయేతర విషయములందు తామందమును ఒకటేమని భారతీయు లిందుమాలమున కనుగొనఁగిరి. మన మిప్పుడనుకొను స్వదేశీజాతీయభావము - నాటిదే. ఆ యుద్ధయసంబంధముగ కొన్ని విషయములందు నాకు సానుభూతిలేకున్నను, రాజకీయ చారిత్రమునందు గొప్పమార్పు కలిగినదని యంగీకరింపవలెను.

అచంచలత్వము

ప్రస్తుత భారత రాజకీయ అందోళనాపరిస్థితులలో అన్ని రాష్ట్రములలో నెల్ల బెంగాలునందు కనీసపు సంచలనము మాత్రము ఉన్నది. ఇందులకు కారణ మారణదగియున్నది. రాష్ట్ర విభజన కాలము నందంత ప్రపంచముగ నుండిన బెంగాలు రాష్ట్రము నేటినిరాకరణోద్యమమునందేల వెళవడియున్నది? నాకు ఒకవిధముగ సమాధానముగలదు. దీనినే ఒక చిన్నిపుస్తకము నందు వివరించుచున్నాను. ప్రస్తుతయుద్ధయమునకును అప్పటియుద్ధయమునకును కొంతకొంత పోలికగలదు. ఎట్లు? అరవిందభూషా నాయకత్వమున విద్యాలయముల బహిష్కారము సాగెను. వివినచంద్రపాలుడు అందు సాల్పానిననుగూడ, అరవిందుడే ఆ యుద్ధయమునకు ముఖ్యప్రాణముగ నుండెను. బహిష్కారము కొద్దిగ మాత్రమే జయము గాంచెను. వందలకొలది యువకులు పనిపాటలలోక రాష్ట్రముంతయు దిగుగులాడెడివారు. అంతముండుండిన గందరగోళమునకు ఈయువకుల యాగడము తోడ్పడెను. అప్పుడు ప్రభుత్వనేత్రవైకుడ దండువెదలిరి. కాని నేటియుద్ధయమునందేది యెంత జయము పొందెనో, అప్పుడుగూడ అంతమాత్రపు జయమే కలిగెను. విదేశపుబట్టలు, విదేశపు పంచదార, విదేశపు వస్తువులు బహిష్కారమునకు గురియయ్యెను కాని కొలదిసాటి జయముమాత్రమే కన్పించెను.

'శాంతమగు' నాందోళన.

అన్నిటికన్న ముఖ్యముగ ఫలితము జాతివిద్యేయము. ఈ విద్యేయ మద్యత్యమగుటకు చాలకాలము పట్టెను. దౌర్జన్యము పనికిరాదని అరవిందభూషా తనయనుచరులకు కతనముగ నా దేశముల నొసగుచుండెనని ప్రతీతియుండినను, దురదృష్టవశమున

ఆతని యాదేశములు గాంధీ గారు నేడొసగుచున్న యాదేశములవలెనే యుండెడివి. తరువాత తలనూపుచుండిన రాజకీయబంధిపోలులను నేరములను అరవించుడు ఖండించెను. ఆధ్యాత్మిక నాయకు డొకడు ప్రాకంభించిన శాంతమగు నుద్దయము క్రమముగ నీ విధముగ ఆత్మపక్షియములగు మార్గముల ప్రగరించి దేనిపోని చిక్కులు గలిగెను. బెంగాలులో రాజకీయ నేరములు బండిపోటులు అదృశ్యమై రెండమాడు సరిహద్దుములు మాత్రమే గడచెను.

నేలకొలదిమంది విద్యార్థులకు లగుయవకులు చెఱువెట్టుబడి. వందలకొలదిమంది అండమాన్ దీవులకు బంపబడిరి. మరి కొందరుండి ఉరితీయబడిరి. మాంటాగు-చమ్మన్ ధర్మ నివేదిక ప్రకటింపబడెను. ఆవార్త అండమాను దీవులకు తెలియరాజకీయసమస్య కొంతవఱకు పరిష్కరింపబడెనని సంతసించుచు గాజెన్రో మామూక్రింద శిక్షింపబడినవారనేకులు సందేశములకు బంపిని తెలిసికొనుటకు మీ కాశ్చర్యము గలుగకమానదు. చక్కని రాష్ట్రము, శాంతమగు నుద్దయముతో ప్రారంభమై చివరకు జాతిద్యేయము, అన్యాయములతో నూడిన మార్గములలో బడెనని దుఃఖించుచుండిన అరవిందభూషా వాక్యములనే వారు ప్రమాణముగ గైకొనిరి. స్వరాజ్యము నొకేమారు ను సాధ్యమగుచేపట్టుటకు వీలులేకుండుటచే క్రమక్రమముగ నభివృద్ధి జెందుటకు అంగీకరింపదగు ననియు, అంతు మూలమున సుపూర్ణ స్వరాజ్యమునకు పునాది వేయవచ్చుననియు అరవిందుడు స్పష్టముగ తన బండేమాతర ప్రతిక చివరదశలో వాయించెను. సుకమాందోళన విదేశవంతమని ఆతని యభిప్రాయము.

మోటు సిద్ధాంతములు

శాంతముగ నున్నట్లు వ్యవహరింపబడెడి నేటి గాంధీ యుద్ధయము ఆక్రమ, అరాజక మార్గములలో బోవుచున్నందున అప్పటి, యిప్పటి, పరిస్థితులను సరిపోల్చుట తప్పనిసరియైరి. బ్రిటను సరుదేశ్యముతో, బ్రిటితో నొసగినట్టియు, స్వపరిపాలనమునకు సోపానమునకు సోపానముగ నుట్టియు నీ సంస్కరణములను స్వీకరించి తరువాత సమర్థతతో వానిని నిర్వహించి సుపూర్ణ స్వరాజ్యమును సంపాదించుట తగియుండును. కొన్ని మాసముల క్రితము ప్రకటింపబడిన చిన్నిపుస్తకమునందీ భావములే నివేదింపబడెను. అయినను అభిప్రాయములకు తగినంత ప్రచారము ఆ పుస్తకము గాంచినట్లు కన్పించును. రాజకీయ నేతృలు వధ్య పెరిగి, స్వయము నొకరాజకీయ నేరస్థుడుగ నుండి యువకుడై గ్రంథమును వ్రాసియుండుటచే దానివిలువ యధికముగ నున్నదని చెప్పుచుంటిని. బెంగాలు ప్రాతకథలవలన గుణపాతము బాగుగ గ్రహించిన దని నేను తలంచుచున్నాను. తార్కాణము మానుడి. గాంధీగారు మొదట బెంగాలుకు వెళ్లి యువకుల శాక్తినింపజూచెను. కాని తనకొరక ఫలింపదని తెలిసికొనెను. కొలదిసంతకర్మముల క్రిందటివలకు దుష్టకార్యములలో నిమగ్నులై యుండిన వారెల్లరు ఆతనికి ప్రాల్భాల్యలైరి. ఆయాగ్ర, మాకు చాలును. మీ బోధయేమి అక్కఱలేదు. వాని ఫలితము మాకు తెలియును. మా యువకులు సముతము మీకడకు రాకుండ జూచుకొందు మని వారు చెప్పిరి.

నేను భారతదేశ యితరభాగములందు ప్రభుత్వ నిర్వహణమున కధ్యంతరములు గలిగించుచున్న మోటుకగమై నట్టియు, వినాశనకర మైనట్టియు, సిద్ధాంతములు ఇందువలన నే బెంగాలులో విశేషము ఆనూదము పొందకయున్నది. ఈమధ్య నవలంబింపబడిన విధానము బెంగాలునందు కొంతచలనము కలిగించి యుండవచ్చును. కాని యది నీటివైని చిన్నిబుడగవలె వెంటనే యదృశ్యమగునని నాకు సంపూర్ణవిశ్వాసముగలదు. అన్నియు నుపశమించి ఎప్పుడు సుండే మలేరియా జ్వరము దాక్షిణ్యము, మాత్రము ఎదుర్కొను పరిస్థితులలో లిటను ప్రభువు తన నూతన సింహాసనము సభిష్టించుచున్నాడు. చివరకు రాజకీయాందోళన నాత డెదుర్కొన నవసరము లేదని మాత్రము నేను తలంచుచున్నాను. (కరతాళ ధ్వజము)

లిట్టను ప్రభువు ప్రత్యుత్తరము

లిట్టను ప్రభువు తమకు విందుసందర్భమున గావించిన మంగళాశీర్వాదమునకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు విషయపూర్వక కృతజ్ఞతావందనముల చెప్పిరి. ఆ సాయుధతము తమకు జేసిన గౌరవము స్వయంవ్యక్తి మాత్రము సంబంధించినదిగాక నియమించిన యుద్ధోగమునకు సంబంధించినదని నుడివి యిట్లు చెప్పిరి:

మంగళేశ్వరుని, భారతదేశమున నెల్ల విశిష్టతలకు
అను, భావనములను, సుందరపురుషులను గలరని కాటనగా
తెలియజేసియున్నది. ఇంతియగాక మండగ, రమణీయ
శ్రీమదగూడ గలరని యీ రాత్రి తెలియుచున్నది. (నవ్వు)
ఎక్కువభవమును వ్యయము చేయకుండు లాభదాయకమగు
ఈ గురు విద్యా విధానమును బ్రవేశపెట్టుట యే
యిల సాధ్యమగు నో ఫిష రు గారు తమయచిరా
సుభవములన తెలిపియుండినయెడల, నేను వెడలనున్న
రాష్ట్రమున కావలయు మెంతయేని లాభకారముగ నుండె
డితే, నేను నియమింపబడిన కార్యమునకు నుబంధించిన సమస్య
లనుగూర్చి తమ కలహాను పుచ్చుకొనలేదని కాశ్రీగారు నుడి
వెరి. అయితే వారు అనివార్యమగు భారతదేశవై ప్రభు చరిత్ర
భాగములందు సంచరించుచున్న మాటలను, వాసింతును
నుండి తిరిగి వచ్చినపిదప కొలదికాలము యిటు నున్నమాటలను
మరచిరి కాబోయి! భారతదేశమునకు ప్రయాణము చేయు
నపుడు తోడుగకలది వెళ్లెనున్నమాటగూడ మరచిరి. అప్పుడు
పిదలో కలసి వెళ్లునపుడు వాకింకను కియాయకలసిని సలహా
చాలగలదని వాకు జ్ఞాపకము గలదు. (నవ్వు). నేను యిప్పటి
కన్న జూచింజుంటా దిగునప్పటికి యిందువలన నానూతనవిధుల
నిర్వహించుటకు సంసిద్ధుడ నైయుండునని నమ్ముచున్నాను.

ఉత్సాహవిషయములు

అయితే మన అభ్యాసము నేటికాత్రి అత్యుత్సాహ
విషయముల చాలవరకు దెల్పియు, పండ్రెండుసంవత్సరములక్రింద
జరిగిన మంగళేశ్వరవిభాగమునకు యెంత ప్రేరణను జూ
చెనో ఆయన పునరావృత్తి చేశాడు. మంగళేశ్వర విషయము భారత
దేశములోకెల్ల కాంతవలెముగ నున్నదని రాజ్యాంగమంత్రుల
మాటాచకవర్ణములలో మంగళేశ్వరుడు చెప్పిన విషయమునే వా
రు జలపించిరి. దీనికి కారణము మామేళ్య మేముపర్చ విధాన
ప్రవేశమయిన ఆయన నూచించెను. ఆది వాకు చాల యుత్సా
హకరముగ నున్నది. ఏలననగా తద్విధానప్రవేశముతో వాకు
సంబంధము లేకన్నను వార్ల మెంటువారంగీకరించిన పిదప తద్వి
షయమై సంబంధము గలిగియుంటిని. ఇప్పుడు వాకు తెలిసిన
భారతరాజ్యాంగము యొక్క అన్ని యును తద్విధానభాగము
ననుసరించి దేఖియున్నది. తద్విధానోద్దేశములందు సంపూర్ణ
సామర్థ్యానికి సం దేశమునకు వెళ్లుచున్నాను. (హర్షధ్వని)
కాశ్రీగారి యిందులకుల నేను సరిగ గ్రహించితి నని, భారత
ప్రభుత్వముయొక్కయు, యిప్పటి రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల
యొక్కయు సుద్దేశములను, భారతదేశభర్తల, జాతీయవాదుల
యొక్కయు సుద్దేశములను ఒకటే యనియు, అందువలన భారత
రాజకీయవైత్రేకును ప్రభుత్వములకును సహకారసామర్థ్యా
లు గుడుగుట సాధ్యమనియు, ననెడిభావము చాల సహకారి
గ నుండును. భారతరాజకీయవైత్రేకును, వాకు సంబంధించిన
ప్రభుత్వసైబ్యుడిని మధ్యన యేమియును అడ్డంకు లుండవలభావ
ముగల్గి యుండియే నే నీచూతనవాద్యుల కంగీకరించితిని. నేటి
రాత్రి యిక్కడ మీరు చేసిన ప్రముఖుల సామర్థ్యాలును బల
మును, స్నేహమును తప్పక యిందులేమనని మీరుచేసినహామి,
వాకు ఉద్యోగమును స్వీకరించినపిదప పరమేశ్వరసామమును గలి
గించును. (హర్షధ్వని)

ఫిషరుగారి యుపన్యాసము

అభ్యాసమున ఆయన భారతదేశములకై ప్రాగమండ తది
వెళ్లగూడదని ఫిషరుగారు చెప్పిరి. అంగ్లప్రొచురచారిత్రము
లో కాశ్రీగారివై విభవావధానముల చారిత్రము గల్గి
యున్న భారతీయుడైనదైన గలదాయని ఆయనసంబోధించెను.
గతశత్రువులలో జేసివాలజోగిన జాతీయమతి సభకు వెళ్లి నపుడు
ఈ ప్రముఖులగు అభ్యాసమున వాక్యానుగమము చాలప్రశంసనీయ
ముగ నుండెనని ఆయన చెప్పెను. ఫిషరుగారు ఆసభనుండి బై
టికినప్పునికి దక్షిణ అమెరికా స్వతంత్రరాజ్యప్రతినిధి యొక
రు పిలచి యిట్లు చెప్పెను. "నీటిపు సామ్రాజ్యమునకు
నాయకవందములు, కాశ్రీగారి యుపన్యాసము వినువరకును,
ప్రొఫెసు హిందూజాతీయసేవ, గ్రేటుబ్రిటన్ యిండియా
కేమి కేసెనో నేను యితివరలో గుర్తించియుండలేదు." (హర్ష
ధ్వని). మన అభ్యాసము, వాగ్దాతలను, సాక్షిల్యము
వల్లన గ్రేటుబ్రిటన్యొక్క గౌరవములు ప్రపంచ మంతటను
చాలెనని వాయుదేశమేయున్నది. జేసివాలో రిమైన (నీటిపు
యిండియాప్రతినిధి) నుండుటయేగాక, వాసింగటనాధిపతి
గూడ, సచ్చారిత్రియనున్న, ఉన్నతోద్దేశములనున్న వెల్లడిం
చెను. ఆయన కొలదిగోజులలో యిండియాకు పయనమగును.

ఈదేశములో ఆయన విషయమై సభాసభల నేయుచున్నా
రు ఆయన స్వదేశములలోగూడ మంచుటకుబడి సంపా
దించి స్వీయోద్దేశముల వారలకు నచ్చునట్లు చేయునని మేము
తలచుచున్నాము. నీటిపు సామ్రాజ్యము
అంతటను మంచుటకుబడి గల్గి, యింకను సామ్రాజ్యరాయ
భారములకై వెడలు సు మేము నమ్మెదము. ఆయన కావణ
యొక్కమగు జ్ఞానవంతమగు మితవాదినయ్యుటో చేతనవారు
ఆయనకాయుతాలోన్యైక్యములుగల్గి రాజకీయముగ మంతి
పలుకుటచే చాలకాల ముడుగాక యని మేము కోరుచు
న్నాము. (హర్షధ్వని)

అంధుడు అంధుని నడిపించుట

వంగీయుల విమర్శనము

కలకత్తాలోని సర్వంటు పత్రిక గా. శ్రీనివాస కాశ్రీ
గారి లండను ఉపన్యాసమునుగూర్చి "గ్రుడ్డివాడు గ్రుడ్డివాని
నడిపించుట" యను కీర్తికతో నిట్లు విమర్శించుచున్నది.
లిటను (పభువు) కలకత్తాకు పయనమగు నవసరమున ఆ
తనికి బెంగాలు ప్రజాపితావచనరహస్యములు వెల్లెచ్చుచుండెను.
ఈ రహస్యములను వెల్లెచ్చునగునపు యెట్లు ఆనరలిలో
కాశ్రీగారు. ఈ కాశ్రీగారు భారతప్రభుత్వమువారిచే బుజ్జ
గింపబడినవాలో నొకరిగుటచే భారతవిషయములన్నిటినిగూ
ర్చివీరుచెప్పిన దెల్ల వేకాంతము. బెంగాలు ఇతరరాష్ట్రముల
కన్న మిన్నయను మీమాంసకు వచ్చుచుండెడి కీర్ధాంతము
కాశ్రీ గారి ధోరణి యందలి మొదటి యం
కము. ఆ యంక కేమి యైన ను తెలిసి
యుండవచ్చును గాని యావిషయమం దిసుతుంటేయేని తెలియ
దని యాధిక చెప్పవంటిమి. బెంగాలునుగూర్చియు, బెంగాలీ
యులనుగూర్చియు ఈతనిగురువు గోఖలేగారికి వాగుగ తెలిసి
యుండెను. కాని కాశ్రీగారి కట్లుకాదు. బెంగాలీయులకు
తమ ముఖ్యపట్టముగనుండు, స్ఫూర్దదాపలగు తమశ్రీల
యందును గల ప్రేమను గూర్చి కాశ్రీగారు పలికిన యపహ్వా
అవ్యక్త, భవనముల నటుండని చెప్పదము. వానితో మ
న కక్కరలేను. భారతదేశములోని గొప్పపురుషు లందరు
తూర్పు, పడమటి, బెంగాలునుండి వచ్చినవారి ఆతడు పలికి
యుండెను. ఉద్రేకము, ఉత్సాహము అనునవి యెట్టివో నెరుం
గని యీతనికి ఉద్రేకపూరితులు, ఉత్సాహవంతులు, మూర్ఖు
గనియుంటు వివిధముగ బోధకమానదు. విజ్ఞానవంతులు, కాశ్రీ
వేత్తలు, నిరాదరంముగ నుండెడివారి పేర్లు అతని బటాటోప
తెలివికి ఏల గొచరింపలేదో?

రాష్ట్రవిభజనవాదికిని నేటికిని గల భారతదేశమును నూ
చించుటయందే యారాజ్యాంగవైత్రేపాండిత్యము నిరుపమానమై
నదని చెప్పిరి. అతని కేవలముమై స్వయముగ శిష్యులు తెలి
యదు. అంతయు పుస్తకపతనముమై నాధారపడిజ్ఞానము నూ
త్రము ఏ. సి. ఛాటర్జీ గారు "గాంధీ యా, ఆరవిం
దు దా" అను కీర్తికతో వే ను కియాల ప్రకట
నాసములను జరిపియుండెను. ఆవ్యాసములను కాశ్రీగారి
యూపోధానిమును కలసి యేప్పడినపుస్తకముమై తినవడము
లను సరిజేసికొనెను. ఆవ్యాసములలోని భావము లెప్పటి
కప్పుడు ఈప్రకటనయందు విమర్శనకు బాసయ్యెనని చదువరు
తెరుంగుదురు. ఆరవింద ఘోషు గారి వెనకటి యల్లి
ప్రాయము లిప్పటి కనుకూ లిం పవనియు వానినిబట్టి
నిరారణసేయుటయు ననుచిత మనియు ఘోషుగారే ప్రాసి
యుండిరి. కాని కాశ్రీగారికి బెంగాలు జాతీయవిషయము
లేమియు లేలకక్కపు. అతడే ఆవిండునిచ్చి వారుగ నెఱింగి
యుండెనని ఆరవిందుడు తన కన్యయోగో పక్షలో
ప్రకటించినట్టి యు, నేటికిని వారి త్రా
త్యకముగ వెలయుచున్నట్టియు, రాజకీయసిద్ధాంతము తెలిసి
కొనియుండును. సాపము, కాశ్రీగారికి తమకు సిద్ధాంతముగ
నుంచుకొనన గ్రంథముదప్ప నింకటి కుచింపదు. నిరూపణో
ద్దమ భావిచారిత్రమునుగూర్చి ఛాటర్జీగారు వ్రాసినజ్యోతిషము
ఇ మకయేని ఫలింపలేదు. అట్లుండ, కాశ్రీగారు తమ బెంగా
లురాష్ట్రీయును గూర్చిన యల్లిప్రాయములను ఈ పుస్తకము
నుండి వై కొను నున్నారు. "కానివాని నూతనోని
కానివాడు సమస్త వస్తువుల కాననిభంగి,"
యిందువలన మనకు జ్ఞప్తి వచ్చుచుండుటలేదా?

అరందర్శన పలుకులు. భారతదేశ స్వామి

కలకత్తాలోని మితవాదపత్రిక యగు "బెంగాలి" యిట్లు
వ్రాయుచున్నది.

కాశ్రీగారు తెలిపిన భావము లన్నిటిలో మేమేకేక
వింపబడనందులకు చింతించుచున్నాము. ఆయన వాస్తవశక్తి నె
రుంగకుండెను. ఆయనయూహలు మిగల బోధ్యముగనున్నవి
మతేరియా జ్వరముతో పర్యవేక్షించియున్న సెటిల్మెంటును
కలిపి ఆరెండు బెంగాలుకు శ్రమవులని కాశ్రీగారు చెప్పి
యుండిరి. మతేరియా జ్వరముతో పర్యవేక్షించియున్న సెటిల్మెంటుకే
ర్పించుండుటను ప్రతిబెంగాలీయుడును ఏవగించునని మావిశ్వా
సము."

అ జ్ఞానము

బెంగాలు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘాభ్యుత్థానకు వారి
దయాలు వాగుగారు సర్వంటు పత్రిక కిట్లు వ్రాసిరి.

లండను కాల్పును హోటలులందు లిటను ప్రభువుకు ఫ
లాహారాంతరము మంగళాశ్రీర్యాములకురిపించు సందర్భమున
రైలు ఆనరలిలో శ్రీనివాస కాశ్రీ గారు భారత స్వరా
జ్యవాంఛలను గూర్చి యనేక విషయములను
చెప్పియుండిరి. బెంగాలులో కాంతి నెలకొనియున్న సమయము
న వచ్చటికి లిటను ప్రభువు వెళ్లుచుండెననియు, సామాన్యముగ
నుండెడి మతేరియా జ్వరముతోను వారిద్రవ్యముతోను మా
త్రమే ఆతడు పోయ సలుపవలసియుండుననియు, కాశ్రీగారు
పలికిరి. ఈరంటికిని ప్రతికీయ లిప్పటి కెవరును కనుగొన రైర
ని మాత్రము ఆతడు చెప్పెను. ఏల
కనుగొన లేదో, ఆయన కక్కరలేదు, అచిచారణ
తోటి ఆయనకు సంబంధము లేదు. భారతదేశములలో దురా
కాయలు జోక్యము కలిగించుకొనునంతకాలము ప్రతికీయలా
హాచింపబడదని ఆతడు తెలిపిన బాగుగనుండెడిది. కట్టుకొనుట
కు గడ్డ, లిటను భావరము, ఉండుటకు నివాసము తిగనట్లుతేక
యుండువారికి మెలేరియా జ్వరముగ వచ్చునని ఒక కవిరాజు
యోధ్య నే నాలో చెప్పియుండెను. వేదజనుల
దుఃఖిని లోలగింపనిదే మెలేరియా ప్రతికీయల నరయుట క్యధ
ప్రయత్నియుగ నుండును. పార్లమెంటుకు పునర్నిర్మాణమునకు
కడంగినదే వేదజనుల దుఃఖితియు లోలకట యనాధ్యము.
పార్లమెంటు ప్రతికీయల మనవారిని వికలాంగుల చేసినది.
ఆర్థిక మోక్షమునకు వెంటనే పూనుకొనదగును.
ఇంకను ఆలస్యము చేసినచిహ్నము, మరణము తప్పని
సరియగును. జనసామన్యముతోకలిసి రాటుములను, మగ్గుములను
గూర్చుచున్నట్లందుట కనకాళము వాకు బాగు కలిగెను. మా
ను దానియూపశ్యతెను బాగుగ గుర్రెఱింగి తక్షణమే వానిని
నిర్మించుట యొక్కమని నూచించిరి. మనము ఆర్థిక మరణము
నుండి తప్పించుకొనవలె నన్న మననాలును మనము వడికి, మన
ము వడికిననాలుతో మనమే జట్టు నెసేగినవతెను. ప్రతివారు
కు ఈసిద్ధాంతమును ఎటుంగుడుగూని మాంద్యము మనయందు
స్థానక మే ముచుకొని అన్వపడుచున్నది. పరిణామము సామా
న్యముగ నాలస్యముగ నుండును కాని అల్లెవృక్షముల కనకాళ
ములేదు.

గాంధీ మహాత్ముని నిష్పంధము వలన పరిస్థితులందు
మార్పులుగవచ్చునని తెలించుచున్నాను. గాంధీమహాత్ముడు
ఇనుకొను కష్టపడుచుండె ననియు తమకొను ప్రార్థనలనల
పుచుండెననియు, కష్టపడుటకును ప్రార్థనలను సలపుటకును
అతడు శ్రీకృష్ణజన్మస్థానమున కరిగె ననియు, జనసామన్యము
గుర్తించువో మహాత్ముని యజ్ఞలను వాచరణలో బెట్టుట
దక్కవారికి వేగొందు మార్గము లేదని బోధపడవలను.

ప్రస్తుతము బెంగాలులో కాంతి నెలకొని యున్న దని
యు, లిటను ప్రభువు పరిపాలనమును లోంబర పెట్టు గందరగోళము
లేమియు నుండవనియు కాశ్రీగారు పలికిరి ఇదంతయు
మహాత్ముడు ఆహింసనుగూర్చి నొక్కి నొక్కి బోధించుటకు
ఫలిత మని ఆతడు వాస్తవము నేల చెప్పగూడదు.

నేనెచ్చబెచ్చట పర్యటనము గావించితిని, అచ్చటచ్చ
ట నెల్లకాంతియుతమగు వాతావరణము నెలకొని యుండెను.
హరిదయాలునాగు.

నిర్బంధవిధాన విజ్ఞాపనము

(౧)

పండిత మాలవ్యా, పటేలుగార్ల యుపన్యాసములు - ప్రకాశంగారి విజ్ఞప్తి

మహాత్మునిశిక్ష - డాక్టరు. పి. సి. రే - ద్వితీయద్రావిడ భాగ్యుగార్ల అభిప్రాయములు

అఖిలభారత ఖిలాఫతు సంఘసభ - పారిసు తీర్మానములు

యిరవాడ చెరసాలలో మహాత్ముడు గ్రంథములను వ్రాయుట

అహమదాబాదులో జాతీయవారము గొప్ప ఏర్పాటు

జమీందారు పత్రికాసంపాదకులకు (అంధుడు) శిక్ష వేయుట

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

గొల్లపూడి సీతారామకృష్ణ, డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యం, వి. రామమూర్తి

నేటూరి సత్యనారాయణగార్లను రాజమండ్రినుండి కడలూరుకు మార్చుట. ఏమ నేమ చెన్నపురిలో దిగిరి.

గాంధీమహాత్ముని శిక్ష

డాక్టరు పి. సి. రే. గారు

సర్వేంటుపత్రిక

గాంధీ మహాత్ముడు కాంతిప్రబోధకు డగు నుపదేశ-
అహింసాధర్మసంస్థాపనానందుడు. భగవద్గ్రహమున
కోట్లొలది దేశీయులను ఏకాక్షయ బద్ధులను గావించెను. రాట్ట
మును ధ్వజచిహ్నముగా గలిగినట్టి యుద్ధయమున కోట్లొలది
భారతీయులు సోదరభావముతో లని పనిచేయుటలు చేసెను.

ఇట్టి గూఠాశకప్రారంభము లగు మహానీయులు
భగవంతుని ఆజ్ఞలనే నెఱవేర్చుచుందురు. వారిచే చేయింపదగిన
కార్యములను చేయింపట్లుగాని చేయించిట్లు భగవంతుడు వారిని
నిమిత్తమాత్రులనుగా గొని నిర్వహించుచుండును. ప్రాచీనసత్య
ములను మల నీ సత్యదూతలముఖమున ప్రపంచమునకు దేవదే
వుడు వెలడిచేయుచుండును. ప్రస్తుతము గాంధీమహాత్ముడు
సర్వస్వరూప సత్యదూతగా నవతరించి భగవద్గీయమమును
నిమిత్తమాత్రుడై నిర్వహించుచున్నాడు. బహుకాలమునుండి
సంఘమున స్థిరమైన ఘనీభవించిన దురాచారములు దుర్జ్ఞాన
ములను కఠినకవచములను ఖేదించుకొని యాసత్యకీరణము
లుతోన ప్రవేశించి శతాత్మకము జ్ఞానప్రకాశము నొసంగును.
అంతవలన అజ్ఞానాంధకారమున మునిగి స్వస్వరూపమును
మరచియున్న జీవులకు మరల సాత్వికజ్ఞానము కలుగును. మహా
త్ముడు యిప్పుడు అట్టిసత్యమును కనుగొనిన సర్వద్రవ్య. "అ
హింసాత్రయమును పూనుడు. మీ ఆత్మస్వరూపమును గ్రహిం
పుడు. ఆత్మవిశ్వాసమును గలిగియుండుడు. పరాధీనతను త్య
జింపుడు." అనియే మహాత్ముడు బోధించెను. ప్రాచీనకాల
మునం దిట్టిబోధలు శతమున వెలువడినపుడెల్ల దేశీయులు
మోహభ్రాంతుల నెడబాసి యుచితవిధిని నిర్వహించుచుండిరి.
హింసా దేశీపు నాగరికతకు మూలాధా
రము లీసత్యములే యగుటచేతనే యితరవిషయము లందును
జాతీయతాదులందును శతధా భిన్నములగు పద్ధతులు గల కోట్ల
కోలది ప్రజలయందు ఏకీభావమును మహాత్ముడు కలిగింప
జాలెను. ప్రపంచమున పాశ్చాత్యులనుసరించు మార్గమొక్క
టియే యుండలేదు. ఇతరమార్గము లనేకము లున్నవి గాన భార
తీయు లంక్షప్రాయమున పాశ్చాత్యులకంటెనే అనుసరింప
గూడదని ప్రముఖులు వేలసారులు హెచ్చరించుచుండిరి. కాని
దేశీయులు యాసత్యమును గ్రహింపగలుగుటకు మహాత్ముడే
సాధుభూతు డయ్యెను.

తాపము గలిగిన దనుట నిస్సంశయము. ఇట్టి గొప్పవిషయము ప్రజ
లను దౌర్జన్యములకు పురికిల్పును. లేదాజడత్యమునకు పాలు
పరుచును. కాకున్న దృఢనిశ్చిత సంకల్పుల గావించును. ఈ
విషయమున గూడ మహాత్ముని బోధనలు బాగుగా పనిచేసినవి.
ప్రజలు క్రోధద్యేషములకు నశించుటలు కాలేదు. మహాత్మునిశిక్షిం
చుటవలనమనకు కలిగిన గాఢతాపము ఏయుద్ధయమునుగూర్చి
మహాత్ము డత్యధికదీక్షను బూనెనో అట్టిస్వదేశీ యుద్ధయమును
గూర్చి మనల దృఢసంకల్పుల గావించుగాక. మొదటిపని రాట్ట
మునై నూలువడకుటయు ఆచూకతో బట్టలు నేయుటయు.
ప్రతియింటను రాట్టమును త్రిప్పునపుడు రాట్టము మధ్యభాగిని
యొక్కటిగా మనము పాడెడు పాటలలోనే మహాత్మునిపట్ల
మనకుగల ప్రేమాతిశయమును మనము వెల్లడించుచుండవలెను.
మనకు మహాత్మునిపై ప్రేమాత్రమైన ప్రేమయింపదగినో మనము
ఖద్దరుబట్టలను ధరించుటయందే దానిని వెల్లడింపవలెను. భరత
మాత పుత్రులలో నుత్తమోత్తమ లగువారు వెల్లడుచుండి యి
ప్పుడు చెరసాలలోనే యున్నాడు. ఎవ్వరినామమును స్మరించి
నంతమాత్రముననే మన కధికానందము గలుగునో అట్టి భగవ
త్పుత్రులు దేశమాత కమూల్యమగు సేవచేసి మహాపూర్వకముగ
వేలసంఖ్యగా కారాగృహముల కేగిరి. ఏ యుద్ధయముకొరకు
వారందరు నిట్లు మహాత్ముని మొనరించి కష్టదశకు పాల్పడినో
అట్టి యుద్ధయమును మన ముపేక్షింపదగినా? మీరంద రిప్పు
డైన ఖద్దరు బట్టలను ధరింపరా? కొన్నికొన్ని
చోట్ల ఖద్దరు బట్టల సర్వధికముగ నేయుచున్నార
మీకు కొనవలె నను బుద్ధిమాత్రము కలిగినేని సులభముగ కొన
వచ్చును. ఖద్దరుబట్టలు ఖరీదుకు దొరకనివో మనమే వానిని
నేసికొనవలెను. కాట్టములపై నూలువడకుటవలన బీదలు జీవిం
చుటకు తగిన ఆదాయము వాటికి లభించునని యిప్పుడు స్పష్ట
మైనది. కాట్టములమీద వడకబడిన నూలును మణుగులుకొల
దిగ విక్రయించుచున్నారు. ఇంకను విస్తారముగా నూలు కా
వనెను. మనదేశమునం దాదాంబోపామము ఖద్దరుబట్టలనే
ధరింపవలెను. మన నేత డని వాంఛ్రు ఖద్దరు
బట్టల నేగాని మరి ఏ బట్టలను నేయగూడదు.
సన్ననివిదేశీనూలుతో చేతిమగ్గములమీద బట్టలను నేసి ఆబ
ట్టలు స్వదేశీబట్టలని అమ్ముట ఆత్మవంచనమగును. వడుకు
నూలుతో మనదేశమున నేయబడిన నేగాని ఏబట్టయును స్వదేశ
బట్ట కాజాలదు. మనదేశములోని మిల్లులలో వడకబడిననూలును
రాట్టములమీద వడకబడిన నూలును కలిపి నేసినవో నది రెండ
వరకము స్వదేశీ. ఇప్పుడుగూడ వలగరావ్యృత స్త్రీలు సన్నని
విదేశీనూలుతో నేయబడిన బట్టలనే కట్టుకొనుచున్నారు. ఆబ
ట్టలను ధరించుట వలన తమకు చాల పా
జ్యముగ లభించును. వారును సన్ననిబట్టలను ప్రతిపా
నందున నుండియు కాటక కల్యణంజరము లొంగి చూచుచున్న
స్త్రీ వాకు కనబడుచున్నది. ఈ విదేశీబట్టలను ధరించుటవలననే
కాటకము మనదేశమున పీటలు వెల్లుకొని కడలూరుండ నున్నది.

విజ్ఞప్తి

ఓ తల్లులారా! మీరు ఖద్దరుచీరలను ధరించిన
సాక్షాన్యమో లక్ష్మీస్వరూపముల వలెనే యుండురు.
ఈ సన్నబట్టలయందు మీకప్పుడైన నసహ్యత కలుగ
లేదా? ఖద్దరుబట్టలే బీదలపై లక్ష్మీప్రసన్నమును
కలిగించెను. కావున నా దేశీయు లందరును ఖద్దరు
బట్టలనే ధరించి మాతృదేశముపై తమకు గల
ప్రేమను మహాత్మునిపై తమకుగల భక్తిని వెల్ల
డించవలెనని నేను కోరుచున్నాను.

కారాగృహము పవిత్రక్షేత్రము

మహాత్ము డిప్పుడు చెరసాలలో నున్నాడు. చెరసాల
పవిత్రక్షేత్రమని మహాత్ముడు మనకు బోధించెను. శ్రీ కృష్ణ
భగవానుడుగూడ చెరసాలయందే జన్మించెను. మహాత్ముడు
కీరత్యక్త సంతమాత్రమును బాధగా లెక్కింపడు. జనన్యత్తుల
భావముల నేమహాత్ముడు తన మాటలలో
వెల్లడించును. ముక్తచేత మొకచో బంధింపబడియుం
డునదిగాదు. ముక్తచేతమునకు విశాళనమే లేదు. "ఖడ్గములు
దానిని ఖండింపలేవు. అగ్ని దానిని దహింప జాలదు" ముక్తచేత
తిట్టివారిని గ్రహించుటకు మనకు జీవన్ముక్తుడగు మహాత్ముడే
ప్రత్యక్షనిదర్శనము. కోట్లొలది భారతీయుల ప్రేమా ప్రకా
శమున నోలలాడుచు మహాత్ముని కారాగృహమునందే
యుండనిండు. దేశీయుల హృదయక్షేత్రము నుండి మహాత్మునే
కారాగృహమును లోలగింప జాలదు. దేశీయు లందరును ఖద్దరు
బట్టలనే ధరింపవలెను. అహింసాత్రయమునే అనుసరింపవలెను.
దేశీయు లందరు టటుల చేసినవో కారాగృహమునం దున్నను
గూడ మహాత్ముని కధికానందమే కలుగును.

ద్వితీయద్రావిడ భాగ్యుగారు

యంగుళిండియా

"ప్రస్తుత ప్రభుత్వమువలన లాభకరమును మహాత్తరము
నగు నెట్టిప్రయోజనమైన జరుగునని ఆశించుట నిష్ఫలము."
అని ద్వితీయద్రావిడ భాగ్యుగారు యంగుళిండియా పత్రికకు
వ్రాసెను.

మాలవ్యా పటేలుగార్ల భిన్నాభిప్రాయములు

ప్రకాశంగారి తంలివార్ల

మాలవ్యాగారికి విజ్ఞప్తి

మాలవ్యా, పటేలుగార్ల ప్రపంచములందు అభిప్రాయ
భేదములు కనబడుచుండుటచే దేశీయుల కధికమగు నాంక్షోక
నము కలిగినది. మహాత్ముడును ఇతర నాయకులను వేలకొలది
దేశీయులును చెరసాలలో నుండగా కాలగ్రెను పశుమున
మహాత్ముడు ప్రకటించిన విధానమున కేవలమునుండైన
భిన్న మగు క్రొత్త స్వకావ్యవిధానము నిపుడు మాలవ్యాగారు
ప్రారంభించినవో ఇతర కావ్యముపక్షములవారు దాని నామో
దించినను కాలగ్రెను పశుమువారు దాని నామోదింకురా అను
విషయమును మాలవ్యాగారు రాలొచింపవలెను. అట్టి క్రొత్త
నూచనలు మాలవ్యాగారు చేయుదురని నేను నమ్మను. మార్చి
17 వ తేదీని మహాత్మునికి కక్ష విధింపబడుటకు ముందు కార్య
సంఘమువారు చేసిన 5 వ తీర్మానములోని నిధినిగూర్చియే
గాంధీ ఖద్దరు నిధి యని మాలవ్యాగారు
నూచించిరిని నేను నమ్మెదను. ఖద్దరు వరి
త్రమను దేశమున బాగుగా విస్తరింపజేయుటకు పొంతయి
మున్నగు నగరములలోని సంపన్నులందఱుండి ఏనిధికి అధికముగ
ధనమును సమకూర్చుటకు జమునాలాలు, నేతు చోటనీగార్లు
పూనుకొనినో దానిని గూర్చియే మాలవ్యాగారు లెట్లు నుడివి
యుండురని నేను తలచెదను. ఈ రెండు విషయములను గూర్చి
యే అభిప్రాయభేద మేర్పడినదేమో అని యూహించుచున్నా
ను. పటేలుగారు చెప్పినట్లు మాలవ్యాగారి ఆలోచనలను విను
టకు కార్యసంఘమునా రెవ్వడును సంసిద్ధులు. కాట్లొగారు
నిర్మాణవిధాన మన్ని పక్షములవారును గూడ నామోదింప
దగియున్నదనుట నిశ్చయము. ఈ అసహాయసమరమున మొదటి
సుంజీయు మాలవ్యాగారు ప్రశంసాపాత్రముగ మెలగుచుండిరి.
నేడై మాలవ్యాగారికి కారాగృహమునందే విజ్ఞప్తి చేసెద
ములు ఆత్మల్పముగా నున్నవి. గాన తమ అభిప్రాయములను
స్పష్టముగ వెల్లడించి సంశయములను పూర్తిగా లోలగింపవలె
నని మాలవ్యాగారిని కోరుచున్నాను. (మెట్లసాలెను. మార్చి 31)

కారాగృహమున గంధిచూహత్వము గంధరచన

అనుభవములను భావములను వ్రాయుట యజ్ఞవాద చైతన్యములను మహత్ము డేసపుడు తనతో కొన్ని నోటుబుక్కులను తీసుకొనివెళ్లెను. అన అనుభవములను భావములను ఆ పుస్తకములలో వ్రాయుచున్నాడు.

అహమదాబాదులో జాతీయవారము

నిత్యమును విదేశీవస్త్రధారణము

సభలు-ఖద్దరువిక్రయము.

అహమదాబాదులో జాతీయవారమున అనగా యీ

ఏప్రెల 6 మొదలు 18 వరకును ప్రతిదినమున నదీతీరమున విశేషబృత్తులను తగల బెట్టెదరు. ప్రతిదినమున ఆ నేకచోట్ల అనేకసభలు జరుగును. ఆసభలలో నిర్మాణవిభాగమును గూర్చి పెక్కుమంది యుపన్యసించుచుందురు. స్త్రీలు జాతీయగీతములను పాడుచుందురు. గాయకులు పలువిధములగు జంత్రముల మీద వాయిచుచుందురు. శరీరవ్యాయమములు జరుగును. ఖద్దరు బట్టలు రాట్టములు మున్నగు వాని ప్రదర్శనము జరుగును వానిని విక్రయించెదరు. జాతీయ వలంటీరులు బాండు వాయిచెదరు. ఇందులకు వలంటీరులను చేర్చుచున్నారు.

లాహోరులో జమీందారు పత్రికకేసు

అంధుడగు సంపాదకునకు శిక్ష.

రెండేండ్లు విడిచెడు

జమీందారు షతీక సంపాదకుడగు అంధుడగు నగు హక్కి జా సయ్యుడు అహమదుగాటికి లాహోరుజిల్లా మేజిస్ట్రేటు రెండేండ్లు విడిచెడు విధించెను. పండిత రామచరణ దత్తుగాటికి 6 నెలలు విడిచెడు విధింపబడినది. హక్కిజా సుల్తాను అహమదు గారు (జమీందారుప్రతిగా ప్రకాశకుడు) విచారణ సమయమున తమిళపద నిచ్చినందున అతనికి 20 రూపాయలు జూర్యానా వేయబడినది. చెల్లించనిచో రెండు నెలలు విడిచెడు ననుభవంప వలెను.

చౌరీచౌరా కేసువిచారణ

అవునులేవాణి, సేతల్పూర్, ముక్తారాంగల్ల సామ్యుని చ్చిరి. తెనుకటి సామ్యుని చెప్పి: విషయములను వీరు నిర్ధారపరి. (గోరకుపూర్-మార్చి 31.)

అసహాయోద్యమ నాయకులు

రాజమండ్రినుండి గూడలూరుకు కొనిపోబడుట

నాయకులు చెన్నపురికి వచ్చుట

డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యము, గొల్లపూడి సీతారామ శాస్త్రి, ఎం. వి. రామమూర్తి, నేటూరి సత్యనారాయణగార్లను రాజమండ్రి జయలునుండి కడలూరుకు మార్చిరి. వారు 31 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 1 గంటకు రాజమండ్రిలో పాసంజరు బండిలో బయలుదేరి నేడు (ఏప్రిలు 1) ఉదయము 10 గంటలకు చెన్నపురికి వచ్చిరి.

శ్రీయుతులు గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రిగారు, డాక్టరు బ్రహ్మజ్యోతుల సుబ్రహ్మణ్యంగారు, నేటూరి సత్యనారాయణగారు యం. వి. రామమూర్తిగారు గత నెల 31 తేదీని రాజమండ్రినుండి బయలుదేరిన ప్యాకెంజరుబండిలో ఇనటకు తీసి కొని రాబడిరి. వీరు నేడు ఉదయము 9 గంటల 45 నిమిషకు మదరాసు సెంట్రల్ స్టేషను చేరిరి. వీరివెంట 7, 8 గురు రిజర్వు పోలీసు ఒకయూరపీయిక్ స్టేషంటు గలరు. వీరి మధ్యాహ్నము గూడలూరుకు కొనిపోబడుదురు. వీరిలో సీతారామశాస్త్రిగారు డాక్టరుగారు చాలచిక్కియుండిరి. వీరందరు నుల్లాసముగానే యున్నారని వీరిని బెజవాడమున్నగుచోట్ల స్నేహితులు, బంధుగులు దర్శించి సన్మానించిరి. వీరిని 3 వ తరగతిబండిలో మామూలు ప్రయాణికులవలెనే తీసికొనివచ్చిరిగాని మామిలాలవలె ఊపిరాడకుండ మాయబడి బండిలో తీసికొని రావలకు సంకల్పంపవలసి యున్నది. ప్రభుత్వమువారు ఈ అతిథులకు మాత్రమే డిలీటన్ నొసంగుటచే కాబోలు దిస్తులు పరిశుభ్రముగా నున్నవి. ఈచడ్డలు, కాళ్ళకు యిసుపక డియములు ఈ నిర్బంధములు, వీరి యభిప్రాయము: ను మార్చుటవలసి చూపరుల కెల్ల స్ఫురించినది. ఇంక

స్థానిక వార్తలు

ఇంగ్లాండుజాబులు:-ఇంగ్లాండునుండి వచ్చుజాబులు కేపుఆదివారము ఉదయము 7-30 గంటలకు బర్మింగాడు సిద్ధముగ నుండును. పోస్టుబాక్సులవారు కేపుఆదయము 6 గంటలకే వానిని తీసికొనవచ్చును.

కార్మికులసభ:- కేపు సాయంత్రము హైకోర్టు వీదిలో కల్యాణసుదరం మొదల్యారు సుబ్రహ్మణ్యకేశ చక్రరయ్య చెట్టిగార్లు మున్నగు ప్రముఖులు "ప్రకృతస్థితి"నిగుఱించి కార్మికుల కుపహ్వాసిం చెదరు.

ట్రైప్లి కేసు సంగీతసభ:- ఈసభ యాజమాన్యమున తిరువళ్ళిక్కేటి వెంకటాచలచెట్టిపిథి నెం 1 గృహమున మైనూరు విభారంకృష్ణప్పగారి శిష్యురాలడగు కారద, చంద్రకాంతలు ఏప్రిలు 2 వతేదీ ఆదివారం సాయంత్రం 5 గంటలకు వృదు మధురగాన మొనర్చెదరు.

ప్రచురణసంఘము:- "మద్యపానమును వ్యాపింప జేయుట, కుత్తను మగమార్లములు" అనువిషయమై ప్రచురణసంఘమునకు బంపబడిన వ్యాసములలో నెల్ల మదరాసు తిలక్ కే. కే. వాస్తవ్యులగు ఎం. ఏ. కొరస్వామి అయ్యంగారు ఎం. ఏ. బి. ఎల్. గాడి కేశవముగ నుండుట చే వారికి బహుమాన మొసంగబడినది.

క్విన్తెనుమూత్రలు:-క్విన్తెను కావలసిన వైశ్యాల యాధికారులు పూర్వము వ్యవసాయశాఖ డెప్యూటీ డైరెక్టరుకు వ్రాయుచుండెడివారు. ఈక్విన్తెను తియారు చేయుచుపని ఏప్రిలు 1వ తేదీవరకు జెయిలుశాఖకు నియోజింపబడును. కావలసిన వారు ఇకమీద మదరాసు వెనెట్టియరీ (సెంట్రల్ జెయిలు) నూపరెండుగురి పేరట వ్రాయవచ్చును:

ను తియి మనూకులనుగూడ రాజమండ్రినుండి దక్షిణజిల్లాల జయిలులకు మార్చుట. ఈ మార్పులలకుకూడ ప్రజాప్రబోధమునకు సహాయపడుచున్నవి. నాయకుల నిట్లు మార్పులకుల తియివారు జడిసి జామీనిచ్చి విడుదల యగుదురేమో యనుడి మా పాలకులను ప్రమింపజేయుచుండవచ్చునని ప్రజలు భావించుచున్నారు. జయిలులందు భోజనసరుకులయం దెన్నియెని లోపములు గలవనియు సంస్కరింపవలసిన వెన్నెయో గలవనియు దెలియుచున్నది.

పర్లా కి మి డి

పోకల నూన్యనారాయణగారు లెక్క నూన్యనూ ఆత్మక్రింద సారానుకాణములవద్ద పితెలింగు చేసినందులకు ఒక వారము విడిచెడుశిక్ష విధింపబడిరి. గత నెల 27 తేదీని తిరిగి వీరు ఆనేరమునకయ్యే అరెస్టు కాబడి 1 నెల విడిచెడు 200 రూపులు జరిమానా విధింపబడిరి. జరిమానా చెల్లించనిచో ఒక వారము విడిచెడు అనుభవంపవలెను.

అభిలభారత భిలాభతు కార్యసంఘము

టర్కి సమస్య

బ్రిటిషుమంత్రివర్గమువారే ప్రతిపాలురు.

టర్కిసమస్యకు బ్రిటిషు మంత్రివర్గమువారే ప్రతిపాలురుగా నున్నారని మాంటాగూగారిరాజీనామాకలన స్పష్టమైనది. గాన వానివలన నేనైన అనర్థకములు కలిగినచో మంత్రివర్గమువారే బాధ్యులు.

భిలాభతు బులిటను

ఇండియా యూగోపు అమెరికాదేశములలో భిలాభతు బులిటను (ప్రతివారమును ప్రకటింపబడు భిలాభతు పత్రిక అను వాగ్దత్తక ప్రతివారమును ప్రకటించుటకు బాంబాయి) క్రానికలు ప్రధానవ్యాసకర్త యగు డి. జి. ఉప్పనగారి నీసభ వాడు కోరుచున్నారు.

ప్రతినిధివర్గము

పారిసునూవేశభితిములు తేలివదిగాన ఇప్పుడు ప్రతినిధివర్గమును విశోపాదేశమునకు పంపుట అనసరమని తోచినచో టర్కిప్రతినిధులకు యిండియావహమ్యదీ ముల భావములను తెలుపుటకు ప్రతినిధులను పంపదగును అను తీర్మానములు బాంబాయిలోజరిగిన అభిలభారత భిలాభతు కార్యసంఘసభలో నా మోదింపబడినది. (బాంబాయి మార్చి 31).

ట్రాంబేలు:-మైలాపూరు శ్రీ కపాలేశ్వర స్వామి బ్రహ్మశ్రీశ్రవణంధ్యమున మూడవది:ము అకగా ఏప్రిలు 4 వ తేదీ ఉదయం 6 గంటలకు జరుగు అధికారనంది సేవోత్సవమునకు పోవు ప్రజల సౌకర్యాధ్యము ట్రాములు చాకలపేటనుండి యూ, రాయపురము నుండియు, మైలాపూరు బాగ్గున్న (బ్రిడిన రట పోవుటకు ఏప్రిలు 4 వ తేదీ ఉదయం వెండిలకడ 4-30 గంటలకే బయలుదేరి పోవును.

సచ్చిదానందసంఘము. -తిరువళ్ళిక్కేటు పేటలోని యూసంఘయాజమాన్యమున | తిరువళ్ళిక్కేటి అన్నదానసమాజ మందిరమునందు కేపు ఆదివారము ఉదయము 8 గంటలు మొదలు 10 గంటలవరకు శ్రీయంత సి. కెల్వరాజుమొదల్యారు "గీతాహాస్యము"నుగూర్చి యుపన్యసించురు. శ శ్రీ ర్వానంద స్వామిలవారు క్రస్తుతము మదరాసులో లేందున నారిమామూలు ఉపన్యాసములు ఇంక రెండువారము లుండవు.

గాంధీ మహాత్ముని రాట్టపు పతకము:- ఉమ్మిడి రామయ్య చెట్టి గురుస్వామిచెట్టి కంవెనీవారు ఒకవైపు గాంధీ మహాత్ముని ప్రతిమయు, మరొకవైపు రాట్టమును గల వెండిపతకమును తయారు జేయున్నార. ఈపతకము గడియూము గొలుసుకు దగిలించుకొనుటకు చాల నుందరముగ నుండును. వెల 1 రూపాయ. వలయవారు నగలవర్తకులకు ఉమ్మిడిరామయ్య చెట్టి గురుస్వామి చెట్టికంవెనీ వారికి వ్రాసిన బడయగలరు.

చీరాల పురపాలకసంఘము

ప్రభుత్వప్రకటనము

చీరాల పురపాలకసంఘము 1921 సం. ఏప్రిలు 1 వ తేదీ నుండి ఒక వత్సరమువరకు తొలగింపబడినది. గ్రామస్థులు తిరిగి గ్రామమును ప్రవేశించుట, పన్నులు చెల్లించుట మొదలగువిషయములను గురించియు, నివేదిక యింకను ప్రభుత్వము వారి కంబలేదు. అందుచే చీరాలపురపాలకసంఘపునన్ని ర్యాణము తిరిగి మూడుమాసములవరకును నిలిపి వేయవలెను.

బైసికిల్లు:- మదరాసు నగరపోలీసు చట్టములోని 78 వ శెక్షను ననుసరించి సభాయతు లగు మదరాసు గవర్నరు గారు ఈక్రిందియు తీరువును మార్చి 28 వతేదీ పోస్టుసెంటుబార్నికైజిల్లో ప్రకటింపించిరి. ఆయు తీరువు కైజిల్లో వాంగ్మున ప్రకటించిన ఒకమాసమైన తరువాతనుండి యమలులోనికి వచ్చును. ఉత్తరువు:-"బిల్లికు వీధిలోగా, అందగతును ఏగ్నడియుండు ప్రదేశములలోగాని బైసికిలు త్రొక్కువారు తమబైసికిలుమీద తమకుముందుగాని, వెనుకగాని మరియెవరిని యెక్కించుకొనగూడదు. కూర్చుండుటకై ప్రత్యేకింపబడిన స్థానమున మూత్రమే తాళిచ్చి బైసికిలు త్రొక్కివలెను.

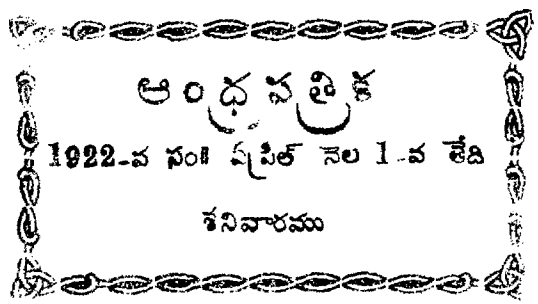
సర్. లయెనల్ డేవిడ్సన్:- మదరాసు ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహక సంఘమునందు హోముమెంటరుగ నుండిన సర్. లయెనలు డేవిడ్సన్ గారు నిన్నతమపనికి రాజీనామా నొసంగి రిటైరెరి. వీరిస్థానమున, మలబారు కమిషనరుగ నుండిన ఏ. ఆల్. నాపుగారు కార్యనిర్వాహక సభ్యుడుగ నియమింపబడిరి. నాపుగారు నిన్నమధ్యాహ్నము ఛార్జిపుచ్చుకొనిరి. మలబారు కమిషనరు ఉద్యోగము ఇక ప్రత్యేకముగ నుండదు. నాపుగారు కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యుడుగనుండియే మలబారువిషయములను గూడ చూచుచుందురు.

శాసనసభాధ్యక్షుడు:-మదరాసు శాసనసభాధ్యక్షుడగు సా. సర్ పి. రాజగోపాలాచారిగారు తమసభితో గూడ మదరాసునుండి పయనమై గత గురువారము నాడు తిరువేంగడముచేరిరి. అచ్చట రెండుమాడు దినములుండురు శాసనసభ కార్యదర్శియగు డి.బి. స్వామికన్ను పిల్లెగారును కొలంబోకు రెండుమాడుదినములలో చేరుదురు. ఆవల మువ్వరును కలసి ఇంగ్లాండుకు బయలుదేరుదురు.

ప్రింటర్లు, స్టేషనర్లు

అన్నువేయుటకు, సాధారణముగా వ్రాయుటకు తగిన కాగితములు ఇతర కాగితములు స్టాంబులు, కాల్కోమ్మున్ను నవి క్రొత్తగా వచ్చియున్నవి. మాదిరీలకు, ధరలకు ఈ దిగున వివరమునకు వ్రాయవలెను.

T. SREENIVASACHARI, 5, ANDERSON STREET, MADRAS.

కర్మనువ్రతువు: తుర్కీ సమస్య

ప్రజలను ప్రభుత్వవంటి మంత్రులు రాయబారులుగ నుండగ, తుర్కీ సమస్య పరిష్కారము గా కుండుట వింతగాదు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తెలిపిన సూచనల నయినను, కర్మనువ్రతువు అంగీకరింపక, ఇండియా ప్రభుత్వమువారిని చులుకనగ జూచి, మాంటాగూగారిని ఉద్వేగపడచి నుండి తప్పించియుండగ, వీరి ద్వారా కిలాఫాత్ సమస్య సానుకూలమగు నని ఎంచుట దుర్లభము. సమీప ప్రాచ్యసమావేశపు సూచనలు మహమ్మదీయుల సేమాత్రము సంతృప్తిపరుప వని పాతకులు గ్రహించియుండుదు. కర్మనువ్రతువు, ఈ సమావేశపు నిర్ణయమును ప్రభుత్వసభలో సమర్థింప బ్రయత్నించెను. ఛార్జిన్ లు జలసంధిని తుర్కీ పరము జేయుటకు, యూరపియను జాతు తెన్నటి కిని అంగీకరింప వని వీరు నొక్కిచెప్పిరి. త్రేసుభాగమును గ్రీకుల కిచ్చివైచుటకు, కర్మనువ్రతువు విచిత్రకారణమును సూచించెను. తూర్పుత్రేసు భాగమును వదలిపెట్టు దని గ్రీకులను కోరుట, న్యాయముగాని, ఆచరణయోగ్యముగాని గాదని సమీప ప్రాచ్యసమావేశమువారు తలంచెరుట. కారణ మేమి? గ్రీకులకు తగిన సైన్యబల మక్కడ గలదట ఇంతయగాక, ఆ ప్రదేశమును వదలిపెట్టు మని కోరినను, గ్రీకు సైన్యము లందుకు నిరాకరించుట. ఈ సైన్యముల నక్కడనుండి తరిమివైచుటకు శక్తిగలసైన్య మేదియు లేదని కర్మనువ్రతువు గారు తలచుచున్నారు. ఏమి యీవాదసరణి? ఎంత యోగ్యముగ నున్నది? తుర్కీ భాగము నన్యాయముగ నాక్రమించుకొనినగ్రీకులను అక్కడ నుండి పంపివేయలేనిచో, విస్తరింపదలివారి శక్తి ఏమి గలదు? సంతాపసమావేశముల ప్రయోజన మేముండును? నానారాష్ట్రసంఘపు సార్థక మేముండును? తుర్కీ దేశము గ్రీసునందు కొంతభాగము నిటుల నాక్రమించుకొనినయెడల, కర్మనువ్రతువుగా రీవాదమునే గావించురా? తుర్కీకి గ్రీసు భాగము నిచ్చివైచురా? ప్యారిసునందు జరిగిన సమీప ప్రాచ్యసమావేశము నిర్ణయమని తెలుపుట కింతకన్నను పెరునిదర్శన మేమి గావలయును?

త్రేసును విభాగించుటయే, ఉత్తమమార్గమని ఈ సమావేశమునకు తోచె నని కర్మనువ్రతువు దెలిపెను. గ్రీకులను పంపివైచుటకు తమకు చేతగా నందుచే, విస్తరింపదలివారు తూర్పు త్రేసుభాగమును గ్రీకుల కిచ్చివైచిరి. ఇప్పుడు గావించిన సూచనలను మార్చి వీలులేదని, కర్మనువ్రతువు ప్రసంగముబట్టి గ్రహింపవచ్చును. కాని ఈ నిర్ణయములు కాగితములపై నిలిచియుండునేగాని, వీనిని తుర్కీవారు రంగీకరింపజాలరు. మహమ్మదీయ ప్రపంచమునజనించిన, అశాంతి తగ్గుటకు మారుగ ఇంకను మోచ్చును. సెంట్రలు కిలాఫాత్ సంఘమువారు తమ యాజ్ఞాపకాలను సందేహమున కాన్పడము లేకుండ నివేదించిరి. ఛార్జిన్ లు జలసంధికి సైన్య రక్షణము లేకుండుటచే, తుర్కీ దేశమున కుప్పడ

ము ఎప్పుడును నుండనే యుండును. గల్లి పోలీ, త్రేసు, ఏడియానోపిలు, ప్రధానముగ మహమ్మదీయ భాగములు. గ్రీకులకు వీనియందు ఏమాత్రము హక్కుగాని బాధ్యతగాని యుండజాలదు. గల్లి పోలీని గ్రీకుల కిచ్చివేయుటవలన, తుర్కీ ప్రధాన పట్టణముగు కాన్స్టాంటినోపిలు నగరమునకు రక్షణ యుండజాలదు. ఏడియానోపిలు పట్టణమునందు మహమ్మదీయ పవిత్రస్థలములు పెక్కులు గలవు. గ్రీసునకు ఏ విధమున జూచినను దీనియందు హక్కు లేదు. స్మిర్నాను తుర్కీవారి వశమునుండి దీసివేయుటకు, మహమ్మదీయ సేమాత్ర మివ్వ పడదు. అది మహమ్మదీయనగరము. తుర్కీపై విధింపబడిన ధనపు బరువులచే, తుర్కీ క్రుంగి పోవును. కిలాఫాత్ పవిత్రస్థలములపై తుర్కీ సుల్తాను కుండెడి అధికారములను బోలగింప మని, ఆంగ్ల దేశము మహమ్మదీయ ప్రపంచమునకు జేసిన వాగ్దానములను, ప్యారిసు సమావేశము త్రోసి పుచ్చెను. సిరియా, ఇరాక్, మెసపొటేమియా, పాలెస్టైను, అరేబియా భాగములు గల జజీరతులారబ్ భాగము మహమ్మదీయేతరుల స్వాధీనమునం నుండగూడదను ఏర్పాటును, ప్యారిసు సమావేశమువారు అంగీకరింపలేదు.

ఇట్టి సిరిలో తరుప్పులును తదితర మహమ్మదీయులును ఈ సూచనల నంగీకరింపకబోవుట సహజము. వీనిని సమర్థించుట కయినను కర్మనువ్రతువు గారికి చేతగాకబోయెను. సుప్రసిద్ధులగు సర్ మైకేలు ఓడ్వయరుగారు కిలాఫాత్ సమస్య విషయమై పాల్ మాల్ గెజెట్టుపత్రిక కొక వ్యాసమును వ్రాసిరి. ఆ వ్యాసమునందు, వారి దుర్భిమానమును వెల్లెగొక్కిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తెలిపిన యభిప్రాయములు, ఓడ్వయరుగారికి అనుకూలంప లేదు. కిలాఫాత్ ఆందోళనాపరులకును, హిందూ విప్లవకారులకును గల ఆపవిత్రపు సఖ్యమువలన, యీ సమస్య తీవ్రరూపము దాల్చెనని, ఓడ్వయరు గారి తలంపు. మహమ్మదీయభిప్రాయము ఓడ్వయరుగారికి తెలియనట. కిలాఫాత్ ప్రచారకుల ముఖ్యోద్దేశము తుర్కీకిగాని, ఇస్లామ్ మతమునకు గాని సహాయముజేయుట గాదనియు, హిందూ దేశమునందు బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునకు భంగము కలిగించుటయే ననియు, ఓడ్వయరుగారు కనుగొనిరి. ఓడ్వయరుగారికి హిందూ దేశమునుండి స్నేహితులు కొందరు లేఖలను వ్రాయుచున్నారుట హిందూ మహమ్మదీయసంయోగము నిజము గాదనియు, కేవలము భ్రమ యనియు, రెండుసంఘములవారు ను వెనుకటివలె నిప్పుకును పోరాడుచున్నారనియు, ఒక స్నేహితుడు ఓడ్వయరుగారికి వ్రాసెనట. ఇంతియగాక తుర్కీకి అనుకూలమగు షరతుల నెసగి, మహమ్మదీయులనుసంతృప్తిపరుచుట అసంభవమని గూడ వీరు దెలిపిరట. ఇందునుబట్టి, కిలాఫాత్ ఆందోళనము బ్రిటీషువారికి ప్రాతికూల్యముజూపుట కుద్దేశింపబడిన దనియు, దీనికి లొంగుట నేరమగు ననియు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఈ విపరీతపు ఆందోళనచే టిగుల ప్రేరేపింపబడిరనియు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు గోరినవిధమున ఏర్పాటు జేయుచో రాజద్రోహులకు విజయము గలిగినటుల ప్రపంచమునకు గమపించు ననియు, ఓడ్వయరు గారు సూచించిరి. పర్యవసానముబట్టి చూచిన, ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయములకన్నను మాంటాగూగారి యభిప్రాయముల కన్నను, ఓడ్వయరుగారి యభిప్రాయములే బ్రిటీషు ప్రభుత్వము వారికి పరమప్రమాణ లయ్యెనని గమపించును. ఓడ్వయరుగారును, కర్మనువ్రతువుగారును, ప్రాచ్య ఖండవ్యవహారపరిష్కర్తలుగ నుండునపుడు, పరిస్థితు

లేరీరుననుండునో గ్రహించుట సులభము. కాని, మహమ్మదీయులు విశ్వాసపూరితులై ధర్మపథము తొలగక పాటుబడుచున్నపుడు, వారి యభిప్రాయము సఫలముగాకుండ కర్మనువ్రతువుగాని, ఓడ్వయరు గారుగాని, అడ్డుపడజాలరు.

మహమ్మదీయ నిర్బంధము

శాంతిని కేవలమునుండి ద్వితీయ ప్రాధాన్యత లాగుదు గారు గాంధీ మహాత్ముని శిక్షను గూర్చి యంగు ఇండియాపత్రిక కొక లేఖను వ్రాయుచు, ప్రస్తుత ప్రభుత్వమునందు ఎట్టి మంచినీగాని, గొప్పతనమును గాని అపేక్షించుట వ్యర్థమని తెలిపిరి. మహాత్ముని నిర్బంధము, అన్ని పక్షములవారిలోను రోతను కలిగించుచున్నది. మితవాదులు సయితము, ప్రభుత్వమువారయందు విశ్వాసమును కోల్పోవుచున్నారు. మితవాదసంఘకార్యదర్శి యగు జి. ఎ. నరేశుగారు ఇండియను రివ్యూ పత్రికకు వ్రాయుచు, గాంధీమహాత్ముని నిర్బంధమునుగూర్చి యసమ్మతిని దృఢముగ సూచించిరి. ప్రస్తుత విషయ పరిస్థితులను నరేశుగారు దాహరించిరి. మాంటాగూగారు వెడలిపోవుట, కేసేయాభారతీయుల గూర్చి చర్చిలో మంత్రిగారు విరుద్ధ ప్రసంగము గావించుట, క్రొత్తపన్నులను విధించుట, సైన్యవ్యయము విపరీతముగ నుండుట, దానిని తగ్గించుటకు శాసనసభ కేవలము అధికాలములేకుండుట, ఈవిషయము లెట్టివారి నయినను నిరుత్సాహపరు పకమానవు. ఇక ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము కేవలము మాయయని, నరేశుగారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. ఇట్టి మాయను సయితము తీసివైచెదమని, లండను టైమ్సుపత్రిక బెడలించుచున్నది. బ్రిమినలు లానరణచట్టముక్రింద ఇరువదివేలమంది విద్యార్థికులు కారాగృహములందు శాధల నెందుచున్నారు. ఇతరచట్టములక్రింద నిర్బంధింపబడిన వారికనుగలరు. వీరు చాలక, గాంధీమహాత్ముని సయితము నిర్బంధమున నుంచిరి. వీరిపై ఆరువత్సరముల శిక్ష విధింపబడెను. ప్రపంచములో నుత్కృష్టపురుషుడని ఎంచబడుచు, పూతచరిత్రుడని న్యాయాధిపతిచేతనే వర్ణింపబడిన గాంధీని, కారాగృహముననుంచుట బ్రిటీషుపరిపాలన కెట్టికళంక మాపాదించుచున్నదో నూహింపవచ్చును. గాంధీమహాత్ముని నిర్బంధమును, నరేశుగారు తీవ్రముగ ఖండించిరి. గాంధీమహాత్ముడు బ్రిటీషు మంత్రులపై కావించిన ఆరోపణలు సత్యమని తేలినది. స్వరాజ్య సమస్యకొరకు మహాత్ముడు కారాగృహమునకు బోయెను. ప్రభుత్వమువారుదీనిని పరిష్కరించుటకు మార్గ మిదిగాదని, నరేశుగారు ఖండితముగ దెలుపుచున్నారు. ఈరీతిన మితవాదులలో నూతనసంచలనము గలిగెననుటకు సందియము లేదు. కాని వారి ఆగ్రహమును కేవలము అసమ్మతి రూపమున వెల్లడిజేసిన లాభ మేముండును? గాంధీమహాత్ముడు ఏమని నిమిత్తము కారాగృహమునకు బోయెనో, ఆపనిని సాధించుటకు భారతీయులెల్లరును నడుము గట్టినపుడే, వారు మహాత్ముని గౌరవించెదరు. ఇక నయినను “మహాయ” యని తేలిన సంస్కరణములతో ప్రొద్దుబుచ్చక, మితవాదులు కాంగ్రెస్ గెజెట్టినిర్మాణకార్యక్రమమును నిర్వహించుటకు తోడ్పడుచో వారు తమధర్మమును నెరవేర్చి వీలగును.

చీరాలమ్యునిసిపలుసంఘము: ఎప్పటిమాటయే ప్రభుత్వమువారిటుల బ్రకటించిరి:—
“1921 సంవత్సరము 29 మార్చి తేది గల ఫోర్టుసెంటుజార్జిగెజెట్టులో ప్రకటింపబడిన ప్రభుత్వ ప్రకటనమున, 1921 సంవత్సరము ఏప్రిల్ 1 వ

తేదీనుండియు ఒక సంవత్సరమువరకు చీరాల మ్యూనిసిపలు కౌన్సిలు సూపర్ సీసు చేయబడెను. ఇండ్లలో ప్రవేశించిన విషయముగూర్చియు, పన్నులను చెల్లించిన సంగతి గూర్చియు, పట్టణపు సామాన్యస్థితి గూర్చియు తెలిపేడి పూర్తియగు అధికార నివేదికము కొరకు ప్రభుత్వమువారు రెడురు జూచుచున్నారు. ఈ నివేదికము నందుకొనులోపల, మద్రాసు డిస్ట్రిక్టు మ్యూనిసిపలు చట్టము 41 శెక్షను 4 వ సబుసెక్షను ననుసరించి చీరాల మ్యూనిసిపలు సంఘపు పునర్నిర్మాణమును 1922 సంవత్సరము 1 వ ఏప్రిలు తేదీనుండి మరీ మూడుమాసములవరకు నిలిపివేయవలయునని ప్రభుత్వమువారు తీరు విచ్చుచున్నారు." ఈ యుత్తరువున కర్తవ్యమేమి? ఇంకను మూడుమాసములవరకు, మ్యూనిసిపలు సంఘము లేకుండ, అధికారాధ్యక్షుడే మ్యూనిసిపాలిటీని పరిపాలించుచుండును. ఇండ్లను ఆక్రమించిన సంగతి గూర్చియు, పన్నులను చెల్లించిన సంగతిగూర్చియు తెలిపేడి అధికారినివేదికను ప్రభుత్వమువారు ఈలోపుగ పరిశీలించెదరు. మూడు మాసముల యనంతరమయినను, చీరాల మ్యూనిసిపాలిటీని తొలగించెదరను నాశి లేదు. ఉంచిన ప్రస్తుతమునందువలె, అధికారాధ్యక్షుడే మరీకొంతకాల ముంచవచ్చును. లేనియెడల వెనుకటి మ్యూనిసిపలు సంఘమును మరల పునరుద్ధరించవచ్చును. అంతయగాని, ప్రజల కోర్కె సనుసరించి, మ్యూనిసిపలు సంఘమును తీసివైచి మరల యూనియనును ఆస్థానమునందు నిలిపెదమను సూచన, గానరాదు. ట్రాన్సుఫర్డు శాఖాప్రభుత్వమువారు, ప్రజల ఏకాగ్రీవాభిప్రాయమును ఎటుల గౌరవించుచున్నారో ఇందునుబట్టి గ్రహింపవచ్చును. నూతనసంస్కరణములు, ప్రజాశయసాఫల్యమున కవకాశ మొసగలేదని తెల్లమగుచున్నది. ప్రజాభీష్టము నెరవేరుటకు సత్వర స్వరాజ్యస్థితి యవసరమని, చీరాలవ్యవహారము హిందూదేశమున కంతకును గుణపాతము కేర్చుచున్నది.

రాటము: వంగదేశ శాసనసభ

రాటమును, ప్రభుత్వ పాఠశాలలలో ప్రవేశపెట్టవలయునని, బెంగాలు శాసనసభలో నొక తీర్మానము నుపసాదించిరి. యూనివర్సిటీ ప్రతినిధి సభ్యుడు, ఈ తీర్మానము నెదుర్చుచు, విద్యను పాడుజేయుట భావ్యముగాదని పలికెను. పాఠశాలలు రాజకీయాంధోళనమునకు నిలయముగ నుండగూడదని, వీరు హెచ్చరించిరి. కాని పలువురు శాసనసభ్యులు, రాటమునందు రాజకీయాంధోళన మేమిగలదని ప్రశ్నించిరి. విద్యాశాఖామంత్రి మాత్రము, శరీరపరిశ్రమ ఏవిధముగనున్ననుమంచిదని చెప్పెను. శరీరపరిశ్రమకు విద్యార్థులు గడంగుచో, వారు స్వాప్యవమగుపాదాలు గాగలరని పలికెను ఈదృష్టితో ఏప్రతిష్ఠాపనయయినను రాటమును ప్రవేశపెట్టి పనిజేయించుచో, తమ కెట్టి అభ్యంతరములేదని, మంత్రి నుడివెను. ఏపాఠశాల యయినను, విద్యావిధానమున భాగముగ రాటమునందును నూలు వడుకుటయందును శిక్షణ గలపునెడల, అందుల కంగీకరింపబడునను సవరణను విద్యాశాఖామంత్రి ప్రతిపాదించిరి. దానిని శాసనసభవారు అంగీకరించిరి. రాట మికమిద వంగదేశపు ప్రభుత్వపాఠశాలలందుగూడ అడుగిడు ననుటకు సందియములేదు రాటమును చేపట్టుటకు ఏపక్షమువారికిని అభ్యంతర ముండజాలదు. వంగదేశ శాసనసభ, ఇంతవరకును స్వాతంత్ర్యమునకు సంబంధించిన విషయములందు, ధైర్యముతో ప్రవర్తించుచున్నది. అందుచేతనే, లండను టైముస్

పత్రికయొక్క ప్రత్యేకాగ్రహమునకు గృహీతయ్యెను. మద్రాసు శాసనసభవారికిని, మంత్రిలకును రాటమనిన గిట్టదు. రాటమువలన నాగరికమునకు కొరత వాటిల్లునని వీరి యభిప్రాయము. వంగదేశ శాసనసభను, మంత్రిల దృక్పథమును గాంచి యైనను, వీరు తమ సంకుచితాభిప్రాయమును విడనాడెదరా?

మెస్టను ప్రభువుగారి పాతము

మెస్టను ప్రభువుగారు రానురాను తమ వ్యాదయమును ఆంగ్లదేశములో బయల్పరుచుచున్నారు. హిందూదేశమునందు యూరిపియనులపైసను సహకారవాదలపైసను, ధార్మ్యము ఒరుగవచ్చునని వారు భయపెట్టుచున్నారు. ఏసయాటికు డిప్యూకు వ్రాయుచు, ప్రస్తుత విషమస్థితి దొలగుటకు త్వరితముగ మార్పుజేయుట ప్రత్యక్రియగాదనియు, అల్లరుల నడచి, లాను స్థాపించుటయే ముఖ్యసాధనమనియు, మెస్టను ప్రభువు చెలుపుచున్నాడు. ప్రభుత్వమువారు గట్టి పట్టుదల జూపుచో, మితవాదాలు వారియంద జేరెదరట. లా, ఆర్యుల సంరక్షణమునకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు చేయుచున్న ప్రయత్నములు మెస్టను ప్రభువుగారిని సంతృప్తి పరచుట లేదు గాబోలు! స్వపరిపాలనము నొసగట వలన, అశాంతి దొలగునను నమ్మకము వీరికి లేదు. నిర్బంధములచేతనే, పాతపని నయినను సాధింపవచ్చునని, వీరి యుద్దేశము. ఇట్టి యుద్దేశముల గలవారు హిందూదేశమునకు వెలపల నుండి యులోపలనుండియు ప్రోద్బలపరుచుచుండ, నిర్బంధవిధానమే అధికారులకు శరణ్యమగుట వింతగాదు.

బ్రిటీషు ప్రభుత్వము: పార్లమెంటు

సభ వారీవిశ్వాసము బ్రిటీషు ప్రభుత్వమునందు పార్లమెంటుసభ వారు విశ్వాసమును సూచింపవలయునని ప్రధానమంత్రి ఏప్రిలు 3 వ తేదీన గోరునని నిన్నటిదినము తెలిపియుంటిమి. ఈ తీర్మానమునకు, లేబరుపక్షము వారిక సవరణ సంపిరి. ప్రభుత్వమువారి యొడదేశమునకు నమ్మకములేదని ఈ సవరణ చెలుపుచున్నది. మరియొక సవరణను ఇండిపెండెంటు లిబరలుపక్షమువారు పంపిరి. ప్రభుత్వమునందు విశ్వాసమును తెలుపుట కీ సవరణ నిరాకరించుచున్నది. ఇందునుబట్టి ప్రధానమంత్రిగారి తీర్మానమును, లేబరు ఇండిపెండెంటు లిబరలుపక్షముల వారిరువురును ఎదిరించెదరని తెలంపవచ్చును. యూనియనిస్టులలో గూడ చిన్నవారలు, ఈ తీర్మానమునకు అనుకూలముగ సమ్మతుల నిచ్చెదరని తోచదు. ఇట్టి స్థితిలో ఫలిత మేమగునో చూడవలయును.

బడ్జెట్టు గ్రాంటుల పునరుద్ధరణము

బెంగాలు శాసనసభవారు, కలకత్తా మాంటెమె పోలీసుదళమును వృద్ధిజేయుటకును, తాత్కాలికముగ జయలును ఏర్పాటుజేయుటకును, ధనము నిచ్చుటకు నిరాకరించిరి. నిర్బంధితులను వదలివైచి, సమాధానమార్గమును ప్రభుత్వమువారు చేపట్టుచో, ఇట్టి యనవసరవ్యయములకు తావుండనేరదు. కాని, ప్రభుత్వమువారు సమాధానమార్గమును చేపట్టుట కంగీకరింపలేదు. అందుచే, శాసనసభవారు నిరాకరించిన గ్రాంటును తాము పునరుద్ధరించెదమని, గవర్నరుగారు శాసనసభలో నుడివీరి. సమాధానమార్గమును విడిచిన పిమ్మట, అధిక వ్యయమునకు గడంగుట వింతగానేరదు.

విదేశ వార్తలు

సమీప ప్రాచ్యసమస్య

కర్తనుప్రభు ప్రసంగము

సమావేశ ఫలితములు

మాస్కో 30:-కర్తను ప్రభువు ప్రాచ్యసమావేశ ఫలితములను గురించి ప్రభులసభయందు డిల్లు దేశిపిరి:-పారిసు సమావేశమువారు గావించిన తీర్మానములందు చాలవర కేకగ్రీవాభిప్రాయమే ప్రబలము మిత్రమండలి యాజమాన్యమున గ్రీకులు ఆసియా-మైనరును కొంచెము కొంచెముగా వదలివేయదురు. గ్రీకులచే వదలిపెట్టబడిన ప్రదేశములు వెంటవెంటనే తురుష్కు సేవిలపరిపాలనక్రింద నుంచబడును. ఆ ప్రదేశములలోని అల్పసంఖ్యాకులగు క్రైస్తవుల రక్షణకు మిత్రమండలివారు శ్రద్ధపుచ్చుకొనెదరని ప్రకటించెను. లేకపోయినయెడల వాప్రదేశములందలి క్రైస్తవనివాసులు స్వయముల వదలి పారిపోయిరి. ఆసియా మైనరును విడిచిపెట్టుటకు క్రీష్టమసములుపుచ్చుకొనెను.

నానారాష్ట్ర సమితిసంఘము

ఈ సభి యంగ్లీకరింపబడిన తరువాత టర్కీ నానారాష్ట్ర సమితియందు సభ్యత్వమును పొందినవ్వడు ఆసియా యూరపులందలి తురుష్కునామాజ్యమునందలి అల్పసంఖ్యాకుల సంరక్షణకుగాను నానారాష్ట్ర సమితివారు కొంతమంది కమిషనర్లను నియమింతురు. ప్రతివర్సరమును ఈ కమిషనర్ల నివేదిక నానారాష్ట్ర సమితివారికి పంపబడును. టైలిగ్రాఫ్ యందుగాని, ఈ కాన్ఫరెన్స్ యందుగాని ఆర్గీనియనులకు కాలక్రమమున జాతీయ నివాసము ఏర్పాటుజేయబడును. స్విట్జర్లాండునంద నిశ్చయించుకొనిన గ్రీకుల సంరక్షణార్థము ప్రత్యేక పూచీల నీయవలెను.

జలసంఘము

తురుష్కు జలసంఘము లికిమిదట నిజవరకు వలె మూసివేయబడుటకు మిత్రమండలివారు రంగీకరింపరు. అవి అంతర్జాతీయ సంఘమువారి యాజమాన్యమున నుంచబడును. 1914 సం॥ వలె నికమిద తురుష్కులచే నివి మూసివేయబడుటకు వీలులేకుండ నొనర్పవలెను. వీని పరిపాలనకు నియమింపబడు సంఘమునందు ఈ జలసంఘలతో సంబంధముగల యన్ని రాష్ట్రముల ప్రతినిధులును నియమింపబడుదురు.

కాన్స్టాంటినోపిలు

సభి యంగ్లీకరింపబడిన తోడనే మిత్రమండలి. నైస్యములచ్చట నుండి తొలగింపబడును. అప్పుడు నూత్నగా రిచ్చట లెగింత నైస్యము నుంచుకొనవచ్చును. త్రేనవలె గ్రీకులు మంచి జలవంతములకు ప్రవేశముల నాక్రమించుకొని యుండిరి. అందుచే వారి నచ్చటి నుండి వెదలి పోవలెనని గోరుటకు వీలులేదు. ఆదియుగా క ఇట్టి ఆజ్ఞలను అచ్చటి గ్రీకునైస్యములు తిరస్కరించును. వారి నచ్చటనుండి ఎవరును వెనుకకు తిరుగగట్టలేరు. అయినను ఈనివయమున తురుష్కులయొక్క వాదమును సమీపప్రాచ్య సమావేశము వారు గమనించిరి. కాన్స్టాంటినోపిలు స్వాతంత్ర్యము నొడినయెడల దానికి గ్రీకులవనిభయ ముండకుండ జేయవలెననుట నిజము.

ఉత్తమ పరిష్కారము

అందుచే త్రేనును రెండుగా విభాగించుటయే యుత్తమ పరిష్కారమునకు సాధ్యము. తురుష్కు లాక్కరుమాత్రమే ఇకమిద నైసులను జేర్చుకొని గలిగియుండరాదు. తురుష్కు ఆర్థికవ్యవహారములపై టర్కీకి చాలవర కధికారమియబడును. కాని తురుష్కులు యుద్ధమునకు పూర్వమున గల ఋణముల సంగీకరింపవలెను. ఈ సమస్యయందు మిత్రమండలి సమీపప్రాచ్య సమావేశమువారు గావించిన పరిష్కారమునకు అన్ని వేశములవారును ఆమోదించుట సంతోషదాయకము. గత ఏబది వత్సరములలోను నీసమస్య చాలకష్టములతో గూడుకొని యుండెను.

అంత్యసందేశము

సమీపప్రాచ్యసమావేశమువారి తీర్మానము అంత్యసందేశమని జేటెల్లముగ చెలుపకపోయినప్పటికిని తిరిగి ఇందు మార్పులు గల్గించుటకు మిత్రమండలివారు సంసిద్ధులుగ లేరు. ఇంకెట్టిమార్పు గలిగింప యత్నించినను ప్రణాళిక యంతయును గూడ భగ్నమైపోవును.

కర్తనుప్రభువు రాజీనామానిచ్చునని వదంతిగనున్నది

విద్యుత్ సమస్య

క్రొత్త యొడంబడిక

లండను సమావేశ ఫలము

మార్చి 30:—గతదినమున లండనునందు జరిగిన వివిధ సమావేశమువారు సంతృప్తికరముగా క్రొత్త యొడంబడికను గా...

అం దీవిషయములు గలవు:—ఈదినమునండియు నిక మీత నయ్యలందును కాంతిపరిస్థితులు ఏర్పరుచుటకు గాను అయ్యలందునది, అల్పపు, తాత్కాలిక ప్రభుత్వములు రెండును కలసి యొకముగ సమావేశముతో ప్రవర్తింపవలెనని ఇరువురము లవారును సమాధానపడిరి. బెల్జియన్ పోలీసుదళమును బెల్జియన్ నందలి ప్రాంతస్థాయి, రోమను కాథలిక్ సంఖ్యనుబట్టి ఏ ర్నాటు జేయవలెను. ఆరు నెలల కంటె జరిగిన కాలమునకుఁ జిత్తువిధిప వలసిన నేరము లందు జారీలేకుండగనే విచారించి శిక్షింపవచ్చును. బెల్జియన్ నునందు జరిగెడి దురంతములను విచారించుట కొకసంఘ మేర్పాటు చేయబడును. ప్రజాస్వామ్యపై నిరంకుశ అల్పపునందు మతప్రచారము నాపివేయవలెను. అయ్యలందుస్వాతంత్ర్యచట్టము ప్రకారము అల్పపు తి:ప్రభుత్వమును గురించి తీర్మానించుకొనక పూర్వము అయ్యలందునది ప్రదేశములందును కాలి నెలకొల్పట కొకసంయుక్తసంఘ మేర్పరుపబడును సరిహద్దులసంఘ ము నేర్పరుపవలెనని మతేతుండగనే సరిహద్దుల వివాదములను పరిష్కరించుటకు గూడ మీర ప్రయత్నింతురు. ఉత్తరవిద్యుత్తునందు బాధితుల సహాయము నిమిత్తము 50 లక్షల సవరణ వీయవలెనని తీర్మాన ప్రభుత్వవారిని గోరవలెను. ఇందు 1/3 రోమను కాథలిక్కులకును 2/3 ప్రాంతస్థాయికును వెచ్చింపవలెను.

స్పెనులు పోలీసులు

అల్పపు నందలి బెల్జియన్ మొదలగు ప్రదేశములందలి స్పెనులుపోలీసు బలమునందు సకము రోమను కాథలిక్కులను సకము ప్రాంతస్థాయిలను ఉండవలెను. మిగిలిన ప్రదేశములందు ప్రత్యేకపు టేర్పాటు లొనగ్గుబడును. స్పెనులు పోలీసులందు చేర్చుకొనవలసిన కాథలిక్కులను గురించి సలహా నొసగుట కొక కాథలిక్ సంఘము నియమింపబడును. రహస్య పోలీసువారు దప్ప మిగిలిన పోలీసు లందరకును యూనిఫాము దుస్తులును వారి సంఖ్యయు నీయవలెను. ప్రభుత్వద్యోగిమీదనున్న పన్ను దప్ప నీపోలీసులు ఆయుధముల ధరింపరాదు. సోదా జూచునపుడు వారియందు సకము కాథలిక్ పోలీసులును సకము ప్రాంతస్థాయిపోలీసులును ఉందురు. దౌర్జన్యముల విచారించు సంఘమునకు ఒక వారమున ప్రాంతస్థాయి మతస్థులను రెండవ వారమున కాథలిక్కు మతస్థులను ఆధ్యక్షుడుగ నుండవలెను.

ఇతర నిబంధనలు

వెడలగొట్టబడిన కాథలిక్కులకు రిలీఫు వచ్చునందు పని జూపింపవలెను. ఉత్తరప్రభుత్వమువారు రాజకీయ ఖయి దీలను, వారి భార్యపు నీతికి తిరిగి వారిని జైల్లోకి పోయినవో వారిని తీసుకొని విడిచి పెట్టవలెను. ఇరు ప్రభుత్వములవారును, ఉత్తరకరములగు సహస్యముల నాపివేయవలెనని ప్రకటించ వలెను.

ఈప్రతిముద్రై కొల్లిన్సు, గ్రీఫ్సు, సర్. జేమ్సు క్రెయిగు, లండను డెలిర ప్రభువు, చర్చిల్లు, సర్ వర్థింగుటను ఇ. వెన్ను, సర్ హామరు గ్రీవుడుగార్లు సంతకము లొనర్చిరి.

టైముస్ పత్రిక

టైముస్ పత్రిక వివిధ సమావేశము జయప్రదమగుటను గూర్చి క్రెయిగు కొల్లిన్సు గార్లును చాల ప్రశంసించెను.

ప్రీమర్సు జర్నలు

డెల్లిను నందలి ప్రీమర్సు జర్నలు కార్యాలయమునందు కొంతమంది ప్రవేశించి దానిని సంపూర్ణముగ దగులబెట్టిరి.

అంగోరా

మిత్రమందలి సమావేశమువారు సమాప్తప్రాచ్యము సమస్యను గురించి గావించిన తీర్మానమువలన అంగోరా యం దీన్నికొట్టువారి యందును అసంతృప్తి ప్రబలెను.

భారత వ్యవహారములు

భారత పరిస్థితులు-మొస్తన్ ప్రభువు

మార్చి 29:—మొస్తన్ ప్రభువు భారత పరిస్థితులనుగురించి ఆసియాటిక్ ట్రైబ్యూనుండిట్లు వ్రాసిరి:—భారతదేశమున నస హాయోద్యమమునకు అనుమతిని జూపని భారతీయులయెడలను, యూరప్షియనులయెడలను దౌర్జన్యము ప్రయోగించబడవచ్చును. ఇందులకుగాను ప్రభుత్వమువారు రాజకీయవిధానమునందు ఎక్కువమార్పులు దలపెట్టి నవసరములేదు. సామాన్యచట్టము లను పట్టుదలతో నమలులోపెట్టిన జాలును. ప్రభుత్వమువారు ముందు అల్పరుల కాపవలెను. ఇందులకు దౌర్జన్యము నవలం భింపవలెనని ప్రభుత్వమువారు గూడనభలపింపరు. చట్టము లను లులో పెట్టుటకు పట్టుదలతో ప్రయత్నిం చుచున్నారని చెలిసి నయెడల విమేకులందరును, ప్రభుత్వమువారికి సహాయమొనర్తురు. గాంధీగారు నాశనమొనర్చజూచిన పునర్నిర్మాణమునకు గడంగ వలసిన దుస్తరకార్యమున కప్పుడు గడంగవలసియుండును. భార తమును పురాణ కాలమునకు దీసికొనిపోవు ప్రయత్నము సఫల మైన యెడల 150 వత్సరములనుండియు ఆంగ్లేయు లొనర్చిన అభివృద్ధియంతయు మంటగలిసిపోవును.

భారత ప్రభుత్వమువారి రైల్వే ఋణము పార్లమెంటునందు చర్చ

మార్చి 30:—గతదినమున కామన్సు సభయందు విం టర్లను ప్రభువు భారతప్రభుత్వమువారు ఆంగ్ల దేశమున 50 లక్షల సవరణల ఋణమును దీయుటకు అనుమతింపవలెనను తీర్మానమును బెచ్చిరి. వారా సంవత్సరమున నిట్లు నడిచిరి:— ఈ విషయము క్రొత్తదీగాదు. ఇదివర క్షేట్టి చట్టములు చాల గా వింపబడినవి. అట్టి వాని లో చివరది 1910 సం॥ నొనర్చు బడి ను. భారత ప్రభుత్వము వారి క్షేట్టి ఋణమును కామన్సు సభవారి యనుమతిపై ఆంగ్లదేశమున మాత్ర ముదీయవచ్చును. అల్పగాంధరు సాగారు ఈఋణమున కనుమ తించుటకు పూర్వము భారత ప్రభుత్వమువారు ఆర్థిక పరిస్థితుల చక్కజేసికొనుటకు ప్రయత్నించు చుండిరాయని ప్రశ్నించెను.

వింటర్లను ప్రభువు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు ఇట్లునడిపెను. ఈఋణము త్రయంతయు 5, 6 వత్సరములవరకు దీసికొనరు. భారత రైల్వేలు నైనికసదుపాయములకొరకు మాత్రమే యుక్తేతిం పబడిన వను విషయ మగత్యము. ఈరైల్వేలకు దీవలననే సివిల్ ప ర్శిన్సు వారి సహాయమున వేలకొలది భారతీయుల ప్రాణముల రక్షించుచుండుటకు పిలగును రైలుసామాను వీడకముననే క్ర యమునకు దీసికొనవలెనని విషయము చాలముఖ్యమైనదే కాని భారతకానన సభాతీర్మానము ననుసరించి ఈవిషయమున నే నెట్టి వాదానమును గావింపజాలను.

మార్చి 30:—భారతప్రభుత్వమువారు ఋణమును జేయ నెంచుటను గురించి కామన్సుసభయందు చర్చజరిగెను. ఎ. జి. సామ్యులు గారు. భారత ఆర్థిక పరిపాలనను ఖండించుచు ఈ ఋణము జేయుటకు క్రొత్తవిధానము నూచించు నిట్లు నడిచిరి. భారత ఆర్థికపరిపాలనను చాల యసంతృప్తికరముగ నున్నది. ఈధనము ఆంగ్లదేశమునందే ఖర్చుచేయవలెను గాని జర్మనీయందు వెచ్చింపరాదు నేను నేవచ్చిన రైతమును గోరు వాడనే యొనను ఆంగ్లేయులు తమవర్తకమునకును కార్మికు ల నీతికిని నాశనకారీయగువిధమున వెచ్చించునిమిత్తము తమ ధనమును సామ్రాజ్యమునం దిరతభాగమువారికి బదులీయవలెనని కొరు మూర్ఖుడను గాను.

ఇందులకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు వింటర్లను ప్రభు విట్లు నడిపెను:—భారతప్రభుత్వము 50 లక్షల సవరణల ఋణము కొరకును ఇప్పుడే ప్రకటించుచు యెంచుట యసంగతము. ప్రభుత్వమువారిప్పు డీకార్యమునకు దలపెట్టినవోవచ్చును.

భారతకాననసభవారు సరకులను చవుక గానున్న ప్రదేశము కొనితీరవలెనని తీర్మానించిరి. ఈతీర్మానమును భారత ప్రభుత్వమువారు న అనుజాలరు. వినను అధికభాగము ఆంగ్ల సరకులే కొనబడునని తలపకుండనుండుట కెట్టి యాధారమును లేదు. తీర్మాన మంగీకరింపబడినది.

జెనోవా సమావేశము-పరాసు ప్రభుత్వము

మార్చి 30:—పరాసు కాననసభవారు జెనోవా సమావేశ మునం దవలంబింపవలసిన విశ్వాసమునుగురించి చర్చించిరి. యూ రపు పునర్నిర్మాణమునందు యూరపురాష్ట్రములలో సమా కారముగ ప్రవర్తింపవలె ననియు సోవియట్ ప్రభుత్వమును అంగీ కరించుట మొదలగు విషయములు చర్చింపరా దనియు తీర్మానించిరి.

ఆంగ్ల రాజకీయములు

ప్రధానమంత్రిగారు

సవరణ

ఏప్రిల్ 3 వ తేదీని కామన్సు సభయందు చర్చింపబడు ప్రధానమంత్రిగారి తీర్మానమునకు కార్మికపక్షమువారు సవర ణను బెచ్చిరి. అందు మంత్రివర్గమువారియందు తమకు నచ్చు కము లేదని తెలుపబడినది. ఇండిపెండెంటు లిబరలుపక్షమువారు గూడ నిట్టిసవరణకే తెచ్చెదరు.

వేల్పు, స్కాట్లండు

స్వపరిపాలనావిశేషము

పార్లమెంటు నందలి వేల్పు, స్కాట్లండు ప్రతినిధులు తమదేశములకు స్వపరిపాలన నొసగవలె నని బిల్లును తయారు చేయుచున్నారు. ఇరుపక్షములవారును ఈ బిల్లుల చర్చయందు సంఘీభావముతో మొలకెదరు.

చైనా సంధి

వాషింగ్టను సమావేశసందర్భమున గావింపబడిన చైనా యొడంబడికకు ఆమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రముల కాననసభ వారు అంగీకరించిరి.

కారలు చక్రవర్తిగారికి చాలబబ్బుగా నున్నది.

ఆమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రముల నెనెలువారు సబ్జె రైనులనుగురించి వాషింగ్టను సమావేశమువారు గావించిన తీర్మానము నంగీకరించిరి.

మార్చి 30:—యూరపాజాగామ సింగ పూరును జేరిరి.

మహాత్మాగాంధీ వెండిపతకములు

త్వరపడుడు త్వరపడుడు

అమృతమునకు తయారుగా నున్నవి. అప్పట్లమైన వెండితో చేయబడిన పతకములు తయారుగా నున్నవి. ఒకప్రక్కన మహాత్మా గాంధీగారి ప్రతిమయు మరొకప్రక్కన చరక లేక లోకమాన్య బాలగంగాధరతిలకు గారి ప్రతిమయు గలదు. బహు అందముగా నుండును. 1-కి ధర 1, 12-కి ధర 11-4-0 144-కి ధర 132.

పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము అన్ని తెగలవారికి కావలసిన బంగారు వెండి గలు మా కద్ద సిద్ధముగా నున్నవి. డిమ్మిసి రామయ్యకెట్టి గురుస్వామిశెట్టి అందు కంపెనీ, నగలనర్తకరులు చైనాబజారులోడ్లు, మద్రాసు.

చలిజ్వరమునకు తగిన ఔషధము

ఇది వతుజ్వరము, చలిజ్వరము, జ్వరగడ్డ, ఇన్ ఫ్లు ఎంజా, రక్తము లేకుండుట, మున్నగువ్యాధులకు దివ్యౌషధము. పిత్త, మోక్షమున కలుగజేయు కై వా యిందులో చేరుట లేదు. (పెన్సుసిలేర్ ఆను పత్రికలో డాక్టరు వాగను ఆను ఆయన కనిపెట్టిన పద్ధతిప్రకారము హిమనల్పర్వతమునందు పుల్పిత్తియగు ఓషధులచే తయారుచేయబడినది. చేతులేదు. మైగము పిత్తియులను కలుగజేయదు. బలహీనులకు, గర్భిణీస్త్రీలకు కూడ దీనిని నిర్భయముగా వాడవచ్చును. బుడ్డి 1 కి ధర 1-0-0

మద్రాసు కెమికల్ ఇండస్ట్రీసు లిమిటెడ్, నెం 22 బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

సవరంబంగారుకు మంచివెండికి గ్యారంటీ
మావద్ద సవరము బంగారుతో తయారుచేయబడిన సకలవిధసగలు, వెండిసామానులు అమృతమునకు సిద్ధముగా నున్నవి. అర్ధరు యిచ్చినవారి యిష్టప్రకారము వారు కోరుకాలమునకు తయారుచేసి యియ్యబడును. నాలు స్పెషికరముగా లేనివో వాపను తీసికొని వైకి మియ్యబడును.
మార్చి 1922 మద్రాసు క్రీనివాసులు టుకకాలవీధి మద్రాసు, నాయుడు, మునిరత్నం తెలిపాను నెం. 330 నాయుడు అందుసన్ను నగలవత్తకులు 87 చైనాబజారు మద్రాసు.

మందుభినామ సంస్కార చైత్ర శుక్ల చవితి శనివారము

లోకానుభవము

తల్లాప్రగడ సూర్యనారాయణరావుగారు
మ॥ ఉదయం బాదిగ నస్తమానమును
నేదో యొక్క శ్యాపారమి
యదరక్షోభ వణంబుకొంటుకని
చేయున్ మానవుం డెప్పుని
యదరక్షోభ మణంగు తెప్పదొ
నగుండు దుర్భాత పేలయ్యెన
య్యది లభ్యంబగు తెప్ప
తలపోయ దొక్కడేనిశ్వర॥

మ॥ భనమానిల్యుడు దానిదైన
మనసా తప్పింపఁగారాదు తే
దని తే తెప్పని పేరుమందుదురు
భార్యపుత్రులెల్ల ఊ
ననమా యెప్పటికైన బోయెడిదె
యారాటములలో పెండ్లవహ
జనములో గాంతుల మోటుమున్
గనకు తన్నారంబై సర్వేశ్వర॥

ఉ॥ చేసితి నమ్ము బానిసల; శ్రీవెడలిందితి; పద్మశైలంబో
ద్రోసితి సత్సవర్ణము దూరము జేసితి; పుట్టుకుండగా
జేసి తుదాభివముల; శీర్షములెత్తెన యుందునట్లుగా
జేసితి విల్లెత్తుదుగను జేసి; యింకేమి మిగిల్చితిశ్వరా॥

ఉ॥ ఉత్తర మేగరాదు; రలయూహల స్వచ్ఛగ బెల్లరాదు స్వా
యత్తము గాదు నేయనఁ బ్రయాణము జేయుదాటి; పత్రిక
చ్చిత్తగ రాదు దేశముననున్నది యున్నటు; రాజులలోయిసో
రత్తి వచింపరాదు; దొలలేవన నద్దియె చట్ట మీశ్వర॥

మం. మనమునఁ గార్యదీక్షగల మానవుఁ డొక్కడెచాలు; బాలుని
మనుజులట్లు వారు నెయియఁది మెలంగిన నేవి కార్య మే
పనినిఁ గార్యదీక్షగలవాఁ డొక మండిన దైవ ముండెడిన
వెనుక సహాయ మిచ్చుటకు నేగురి కంటెను నెక్కుడేశ్వరా.
మం. తనకడదుర్గుణం బా యని దగ్గర నుండెను నర్థునంబు నే
జనున కెరుంగకా సత్యదేవస్థానం దెర్పం దెలింఁడె ముక్తికొ
డనకడ నుండు దుర్గుణముఁ గాగన నేర్పిన లోపముందునే
చనుజునియొద్ద దన్నెరుంగు మానవు యెదరులోపమీశ్వరా॥

కష్టబీవులగు దంపతులు

ఆరుండి వెంకటేశాస్త్రిగారు
గీతము
పగలు పనిచేసి యలగట + పడుచుకొంటి
గులివార్జించి తృప్తితో + నలరునట్టి
దంపతులు యిట్లుజేరుచుఁ + తమకుగల్గ
కష్టముల నేవటిసుఖము + గాంచుచుండు
వారి కారోగ్యభాగ్యంబు + వరులు నెపుడు
గుడుగుడ్డలకు నెపుడు + కొడువలేక
జీవితముల గడపుచుండు + చింత దక్కి
నాధు డెంతికో తేరగ + నాతి; నాధు
సానుభూతితో నేవించు + సాదరమున
జేడినీళ్లతో స్నానంబు + వేసనపుడు
తా నెచేయించు తరువాత + తానుగూడ
స్నానమొనరించు నెంతయు + కెన్నువీర
ప్రియున కాహ్లాదము గలుగ + ప్రియులులాడు
14 పగటికేసుల తుదిని + పతియు సతియు
..... సుఖియారాతి + కోసచుండు.
ఇట్లు సుఖవాయి దంపతు + తెపుడు నీతి
గల్గి; నైవేద్యంబు + గల్గి తేని.

గ్రంథపరిచయము

ఈ క్రింది గ్రంథములు మా కార్యస్థానము నలంకరించినవి.
1. సంస్కృతి, 2. అభినవతారాశశాంక విజయము.
3. సత్యనారాయణ భక్తివిజయము, 4. స్వదేశీయలకు విజ్ఞప్తి 5.
భారతవర్ష పటము 6. భారతమాత పలుకులు 7. కోయల చక్రత్ర.
8. శ్రీలక్ష్మణవల్లి క్షేత్రమహాత్మ్యము 9. శ్రీ. కొటిఫల సోమే
శ్వరభక్తకము 10. స్వరాజ్యపరిత్రము. 11. సిక్కింజీ ఉద్యమ
ము 12. మందుభినామ పంచాంగము.
* * * * *
సంస్కృతికి యనునది సాంఘిక నాటకము. ఇందు
బ్రాహ్మణేతరుల స్థితి, హిందూమతానుష్ఠానము సమైక్యము ము
న్నగు విషయములవై యభిప్రాయములు వర్తకానగును. గ్రంథ
కర్త దామరాజు పుండరీకాక్షుడు గారు గుంటూరు. వెల 1-0-0
గ్రంథములు గ్రంథకర్తయొద్ద లభించును.
* * * * *
అభినవ తారాశశాంకము, సత్యనారాయణ భక్తివిజయ.
ము:— రెండును చిన్న నాటకములు. గ్రంథకర్త ఆనుముల శౌకట
శేషయ్యగారు. వెల ఆఱా 8.
* * * * *
స్వదేశీయలకు విజ్ఞప్తి:— గ్రంథకర్త మరుపాం రాజు
గారు. ఉపోద్ఘాతమునం దిట్లున్నది. “ఇప్పటి రాజకీయములం
గుర్చి పామరు లనుదర్శముగ మాట్లాడుమాటలు దిక్కులకు
ప్రతిష్ఠను లిచ్చుచున్నందున వారికందలి విభాగము తెలియదని
గ్రహించివారి యజ్ఞానమోగ్రంథములమున దొలంగునని భావించు
చున్నాను: శ్రీమరుపాం జమిందారు.” శ్రీ శ్రీ జమిందారు
గారి యుద్దేశము ప్రాశ్నముగా నెఱవేరయుండునని తలచెదము.
* * * * *
భారతవర్ష పటము. దీనియందు గురుశిష్య సంవాదమా
మన భారతదేశస్వరూప వైచిత్ర్యములు వర్ణింపబడినవి. 2 భా
రతమాత పలుకులు. ద్వీపక. నైరెండు పాత్రములను రచించినది.
చిల్లిరిగి శ్రీనివాసరావుగారు, బందరు వెల ఒక్కొక్కటి 0 1-6.
* * * * *
కోయలచక్రత్ర:— ఈపుస్తకమునందు కోయలలో సాంఘిక
విషయములు మున్నగునవి వర్ణింపబడినవి. ఈ చరిత్రనుండి
నేర్చుకొనదగిన విషయము లనేకములు గలవు. గ్రంథకర్త
యాదవపూడి నేకటరత్నము గారు. భద్రాచలము. వెల తెలియదు
* * * * *
శ్రీలక్ష్మణవల్లి క్షేత్రమహాత్మ్యము. పద్మరూపమున వైద్య
కాశ్రి. ఈశ్వర సత్యనారాయణ శర్మగారితే వ్రాయబడినది.
గ్రంథములు గ్రంథకర్తయొద్ద విజయనగరమున లభించును.
వెల ఆ 4.
* * * * *
స్వరాజ్యపరిత్రము— లేక శాంతిశతకము:— గ్రంథకర్త
సామూసు నుబ్బరామయ్యగారు, నెల్లూరు. వెల 0-2-6.
* * * * *
సిక్కింజీ ఉద్యమము:— కర్త కోన నేకటరామశర్మ
గారు. పెదచెఱుకూరు, పయ్యూరు పోస్టు - గుంటూరు. వెల
0-5-0
* * * * *
మందుభి సంవత్సర పంచాంగములు. (1) కాశ్యపినిగర
నివాసిమకు తిప్పాకర్ణుల రామశర్మగారు (2) ఆదోని (బెర్హం)
నివాసిమకు తొగశ్చేటి సిద్ధాంతి భాస్కర కాశ్రిగారు.
పంచాంగములు రెండును చాల విషయపూర్ణముగ నున్నవి.
వై. గ్రంథములను, పంచాంగములను మా కార్యస్థానమునకు
బంపిన గ్రంథకర్తలకు మేము మిక్కిలి కృతజ్ఞులము.

పంతుల బ్రహ్మదేవ కవి

పంతుల సాంబారావు గారు
ఈ మహాకవిభానుని నివాసస్థానము విశాఖపట్టణ
పండలములోని గజపతి నగరము తాలూకాలో చేరిన
చిట్టాయ వలస అగ్రహారము. ఈయన యారామద్రావిడుడు -
శతవర్షంబు సగోత్రుడు - వృసిం హే శ్వర సుపుత్రుడు.
గీర్వాణాంధ్రములయందు దసమానపవీణుడు. ఈ కవి యిప్పటికే
దాదాపు ముప్పదివత్సరముల క్రిందటనే మరణించెను. ఈకవి
రచించిన పుస్తకములలో నిందుమతీ పరిణయము ముఖ్యమయి
నది. ఈ గ్రంథము రఘునంతమునందలి కథ నాధారముగా తీసి
కొని వ్రాయబడినది. కథాసందర్భమున శ్లోకమునకు పద్యము
సరిగా తెనిగించబడినది. ఇయ్యది మూడాశ్వాసముల గ్రంథ
ము. ఇందలికవిత్వము మిక్కిలి ప్రాశంసనీయమిది. ఈ క్రింది పద్య
ములకులన నీగ్రంథమును భరణజయ్యపాలకులు కృతి నిచ్చినట్లు
కవి చెప్పుచున్నాడు.
కవి “అతని సుతుడు భనం బయ
భూకలవయసుండు నుగుణభూషితుడు పరి
వ్రాతానేక సమాశ్రితు
దాతరవిభాతిమహాతు డభిలహితుండున్-ఆ1, పద్యము 29.
ఈ భనంబును నరపాలకుడు విశాఖపట్టణపు పండలములో
జమిందారులలోని గొప్పవాడని కవి యీక్రిందిపద్యమున చెప్పు
చున్నాడు.
కా॥ రానిన్నించు విశాఖపట్టణపు జిల్లాలో జమిందారుల
క్షేత్రదాస్యమునన్ రసజ్ఞత గుణైరభ్యున్నామి దా
ర్కానై యుండుటచేత మత్సుకవితా కి న్యాంలూమయిలి
న్నాణంబొప్పు శ్రీభరణజయ్యధరా నాధునవరం వెన్ దిమిన్.
ఆశ్వాసము 1. పద్యము 31.
ఈ ఇట్లు బహుకరించి..... ప్రసాదించి కరు
ణాం సాగ్రీ కరుణాకటాక్ష విక్షణంబుల నీక్షించి యిట్లు నె
మున్ను నుజ్జ్వలమౌచు విశాఖాయణ ధాతురాజ నహిమండ
లా ఖండలనిదై ననేక కృతు లూరించి నన్నుం బడసితిరి.
..... శృంగార ప్రబంధం బీక్షణం బిక్షేరంభులై
పక్షాంతంబుకున్ రచించి మామేర సంకీర్తయి గాపింపునని
..... కృతి నేరయగు పాశ్చాతీ పురకరాధ్యక్షుండు—”
అని కవి ప్రాయటలన కృతి నేత సార్వత్రి పురవాసియనియు,
ఈ కవి యీ రాజచంద్రుని తండ్రియొద్ద గూడనుండి కృతులు
రచించుండెడివా డనియు నీ ప్రబంధము పరుసేను దినము
లలో రచింపబడినదియు తెల్లమగుచున్నది. ద్వితీయాశ్వాస
మునందుగూడ “శ్రీ పాశ్చాతీపురకర భూపాలకంశ నాగి
పూర్ణ హిమవర్షణి! బాపకరద్యంబుల విశ్వావశితాగ్రణి భనం
బయ నృపాలకుణి! అని చెప్పియున్నాడు. ఈకవియొక్క
కుమారు లిద్దరు మాత్ర మిప్పడున్నారు. ఒక కుమార్తెయున్నది.
తనతో రాజు పరికినట్లుగా నికవి చెప్పిన పద్యము—
నీ! శ్రీపాశ్చాతీ సుదాన సాదపంకజ సంకత ధ్యాననిస్థాగిన్
సంస్కృతాంధ్ర పదాను శాసనానిశాతి సాధుప్రయోగ
విత్సవ్వభోమ! ప్రతిపద్య హృద్య ప్రబంధాను సంధాన
చాతురీ భార్య చక్రకర్త, అనుయోగకాల సంయత సమ
స్యాపూర్తి కవితా ప్రవీణ నిఖాంబింస
రఘుజాలంకియని విరాజమాన
నద్య పదపద్య విరచనా కల్పవల్లి
పంతులా న్యయంబు నిభివర్ణచంద్ర!
ప్రహృదవ కవింధ్ర! ప్రభావసాగ్ర! ఆ 2. ప 17.
ఇది నీకవి రచించిన ఇయమతీ పరిణయములోని కొన్ని
పద్యములను ఆ గ్రంథ తెలియుట కీక్రిందప్రాస నియంతటితో
దీనిని రచించెదను.

జంఘాలశాస్త్రి యిట్లు పలికెను:-

“నాయనలారా! ఈ దినమున నుపన్యాస మేదియాలేదు. మాసభావిమయకము లగు సంశయ సీనదుమ నెప్పుడు తెల్లడించి యుండలేదు. సాక్షి కనేక లేఖలు సాక్ష్యపన్యాస పఠకల యొద్దినండి ప్రతిదినమును వచ్చుచుండును. వానిలో గొన్ని యిప్పుడు చదివెదను. వానినిగూర్చి నేను విమర్శింపను. విమర్శింప నక్కఱలేదు. వానిలోని నిజానిజములు గొంతకాలము నుండి మాయందలి దయవలన దీక్షతో-విమర్శనబుద్ధితో-నిష్పక్షపాతాంతరీకరణముతో మా యుపన్యాసములను జదువుచున్న పఠకులకే తెలియగలవు. నేనంతకంటె జెప్పకలసిక చేమియులేదు. ఈలేఖ లేయూరనుండి వచ్చినదో యెవరు వ్రాసిరోమీకుం దెలుప నక్కఱలేదు. వాని విమర్శననుండు మీకు సాహాయ్యము కాగలవను నమ్మికతో నాయుత్తరముల లేదీ లను మాత్రము తెలియజేయుచున్నాను.”

“అభినాదములు. 10-3-22

అయ్యా! మనశ్రీల పూర్వాచారములను గురించి-ప్రస్తుతాచరణమును గూర్చియు - మీయాభిప్రాయమేమి? కొందరు జాకెట్లు-కొందరు గుండ్రోవికలు తోడుగుచున్నారు గదా! నేను ఒకటి రెండు ప్రశ్నించి కదుత్తరము (త్రిప్లికరముగా)

- సీ. శ్రీరాజిత కళ్యాణశ్రీ రాజితరత్న
- నీరాజి తవ్యో నుజీవరణము,
- పాథాని ధివిరత్త పాథాని గూఢాపి
- పాథానిపూత మహాపరిభ్రమ;
- అలోకనయనోన్నతాలోకనముదావ
- హలోక నవతతాల్పాలకంబు,
- గోపుకోజ్జ్వల మహాగోపుర న్యాసరత్న
- గోపుర స్ఫూర్తిశివ్య గోపురంబు
- తటణ తటనల్లి కాదోహదప్రయత్న
- నిష్కంబు హోరి మదచరినికరచిరుర
- ధూపవాసిత యావన కోపపన్న
- నురసిటపవల్లి కుండినపురమత్తి
- కం. మందములబృందమ్మని
- దేందంబులదలచితద్దటిక బాలగతిన్
- క్రొందక్కా మేడలంగల
- నుందరు బుడురాజుదరుమహాతురు కబిన్.
- సీ. ఆ చంద్రచంద్ర కాలాంతరభేలన
- అలలలోలేకుడా నిలసిల
- చూలి సుమాళి మధూళి
- సమాస్మాదనాళి రుతిశృతిపాళికలిత
- లలితగాన ద్రవ్యలభికాలితోజ్జ్వల
- రసాలయనూత్న జలజరాగ
- వాః పృవదరుణిత వారివాహలోక
- జులిత సాయంతన సుయబుద్ధి
- నీడగవనోన్మథములైన నీడజనులు
- కలకలాకావముల నుపకందనములు
- కుంజములయందభీషలు కొంతులేక
- మణితమలూనన్నదగు సాధనండలములు.
- చ. కనుము ధనంజయ ప్రభునికామిని యుత్కృతజేకల్లభున్
- మరివిపాళు పీఠము బ్రహ్మకవి ప్రతిభాసమాదరున్
- ధనదరుమహామహిమ ధానుజయంత పసంతకుండరన్
- ఘనకరుణా విత్తిరగ్నికత్వదురంధర కంజకంభరున్.

ఆ త ప ౧౦౯.
ఉ. ఈతడు పార్వతీపురము నేలుమహిమగిబోలు సత్ప్రసిది
వ్రాతముయ్యాపిత్తార్థము లవశ్యమొసంగెడి పట్టణంబు బా
రాతినుదప్రభంజన దురంధరు ఘోరరాంబక ప్రసా
రాతికయాభిసూచిత సమగ్రగురుప్రతిభా ఘరిణతన్.
గ ద్య ము

ఇది శ్రీ మదుమాహేశ్వర ప్రసాద సమా సాదిత హృద్య తర పదపత్య గద్యాద్యనవద్య కవిత్వ విద్యాభి రామాభి నవకాళి దాసుండగు శ్రీమత్సంతుల బ్రహ్మకేవల సార్వభౌమ ప్రణీతం దైన యిందుమతిపరిణాంబును మహా ప్రుఃభానునందు తృప్తి యాశ్వాసము సంతృప్తము

బడయలేకపోయితిని. శరీరము ఇతరులకు కనుపించకుండా చేయటకుని వారి వాదము. పూర్వులు మామూలు కవిత్వం తోడిగి కానబోసి చిరకట్టినందున వారి పాశ్చాత్యమనః భంగమాసాదించినా? ఇప్పుటి నాగరకత అంగ్లేయులను బోలి యుండదా? కనుబొమలమధ్యను నూదిమొలలతో చెప్పేడు (దృష్టికోణ నివారణార్థము చెప్పేడు) తలకము ఏమాముగా నుండదా? అన్నివిషయములు విమర్శించు మీరల ఈ విషయమున ఊహించుట సంతాపకరము. నాబోవు” అంగ్రహితా లో ఈ విషయమై మీసాక్షిసంఘ విమర్శనోపన్యాసము చూచుట కుత్సహించుచున్నాను. మరియొక ప్రాధన. సాక్షి ప్రభుభాగమును పంపకలయనని ఎంతమంది పుస్తక విక్రేతల కో వ్రాసితిని. చివరకు జబ్బామగూడలేదు. దయయించి వెంటనే ఈ క్రింది చిరునామాకు బంప వ్రాద్దీరులు.

చిత్తగింపుకు.

ఈ యంశములగుర్చి శ్రీలనగుర్చినయనన్యాసము లలో శక్తికంచన లేకుండ జరిపించియుంటిని. కావున దిరుగ విమర్శించుట యనావశ్యకముగదా దోచుచున్నది. అట్లోలంఘన ముకు మన్నింపకలయన. తిరువాతి యుత్తరమును జదివెదను.

“విశ్వామిత్రుని నెత్తి గ త్రించిన గల్లెల పసిమ్మని నద్ద మునై నాడ వెనుకాడుచున్నది - లింగమునై జుట్టపిక స్ఫురించి నట్లు-పవనందనుని తలవై చెట్టుబడుచున్న బావాజీగార్చి బంగి తితిమిగట్టుము స్ఫురించుట లేదు. బోనము నెత్తికత్తుకొని తాండవింపు రజకుడు తాండవకృష్ణుని బోలక ప్రళయకాల రుక్మని బోలుచున్నాడ. సాత్తిగ్రామ మాలభిప్రసవండు. సాధ్యమము రుద్రాక్షుచాల వానికమున గూఢి గా గానసిండుటలేదు. మతాంతరలగు తేజభక్తుల సాక్షినిట బడుటకు సర్వోపాసానిప్రాయం లగుచున్నారు భవిష్య ద్ద్రవ్యకృతార్థులైన కవులు మణిమంజరీ మధ్వవిజయాది గ్రంథ ములను మఱల సృష్టించుచున్నారు. మరసాపదాయబోధక మహాపాత్యములు పిచ్చిరాముని పిచ్చికూత లైపవి. మహత్మా! చాలలో సాధరకాయ రసమును బిండుచున్నారు. పులి... మేకగజుచునా మని నిర్భయశ్రీతి నవలంబింపకుడు. విమర్శకులు మీ జీవితకాలములో నూరకున్నను తర్వాత నైనను మీ మతాభి మాన దుష్పథమును వెలిబుచ్చకమానరు. జాగ్రత్త! జాగ్రత్త. మాకు బ ౧౨. ౧౨ ౪౩ ”

“నాయనలారా! మతవైమర్యమును గూర్చియు సర్వ మత సామరస్యమును గూర్చియు న నేకపర్యాయములు కంఠము కోష్టిల్లునట్లెంచిన నావైనిట్టి కఠినవిమర్శకము తగు నేమో మీరె యోచింపకలయన. ఇంతకంటె మీకుం దెప్పందగిన దేదియు లేదు. తిరువాతి యుత్తరము చదివెదను.

అయ్యా! 24-2-22

తమ దర్శనం నేను యన్నడూ చూచులేదు. గాని నేటికి తమ యశశ్చరీర దర్శనం చేక. తమ దర్శనలాభం యెప్పుడు తటస్థ మవునో అని భగవంతుని ప్రార్థిస్తున్నాను. నేను ఇదివరలో యీ పేషన్లు వగయిరాలు యన్నడూ చూడడంలేదు. యిప్పుడు అందరు మాస్తూవుంట్టే దీనిలో యేమి విశేషం వున్నదో అని నాకుకూడా కుతూహలం కల్గి గతాను గతికోలోకం అనేకటిగా నెలనోజునుంచి ఆంధ్రప్రదేశ్ మాస్తూ వున్నాను. అత్యుత్సాహం- అతిప్రేమ-అతిభక్తికలిమి మిచ్చుకున్న ద్రవ్యము-మొక్కువలెలుక యీ వృత్తాంతమే చాలునని మిక్కిలి తృప్తిపొందితిని. దీనిలో నీతి లోకవ్యవహారంలో ప్రతివానికి స్వానుభూతి దురాత్ము లను చల్లగా పండిత రాయలునకు గా అన్యాపదేశం వున్నది గాని లేనిదికాదు. స్వభావోక్తి నవరస భూయిష్టంగానూ వుండుటచేత నాకు హృదయగుంబకంగావుండే యీ సహాత్ములు యెవరు వీరి వాస్తవంబుల యెక్కడ అని కొందరిని యిషికరలో పరిచయం కలవారైన అడగగా భగవదనుగ్రహించేత పీకి కాపుర వాస్తవ్యులనిన్నీ తమది యెత్తునక క్రియనిన్నీ మంచి వాడి అనిన్నీ శ్రీరాజావార్తల్లి తమయందు యెత్తునప్రేమ అనే మొదలయి సంగతులు విని తమరు లోకోపకారార్థ మయి నీతి నుపదేశించి నజ్జనరక్షణ దుర్జనశిక్షణ నిమిత్తం ఆవతరించిన మహాపురుషుని కళామయలని రూఢిగా నమ్మి యీ దరఖాస్తు వ్రాసుకున్నాను. “స్వభావ మన్యధా కర్తం కశ్యక్యో దైవనిర్మితం” అను లోకోక్తిని బుచ్చుకొని ముందుగా మాయగల మంతులమో వాల్మీకికమహర్షికి మహాత్ములదర్శన మాత్రంచేతనే ముత్తడయినట్లు వింటున్నాము కదా! కాబట్టి తమరచనాసాహస్యం చేతమన్నా దైవకృపలేతమన్నా దుష్ట బుద్ధి మంచిబుద్ధిలోకి రావచ్చును. బుద్ధులు రెండులేవు. ఒకటే అని తమరు మొన్న పేషరులో వ్రాయించినారు. గాన వ్రాసు కోవడమయ్యిది. అనిన్నిత్రం వివంపత్యం అధిగోళ భర్తలాం వ్రజేత్, అనుకూలే జగన్నాథే వివరీతే వివర్యయః అని వున్నది.

తమక క్తి ఆమానుషక క్తి అని విన్నాను. చున్న పులిలో వైద్యం ఆపిను నెట్టుకొని నడిపిస్తూవున్న వానినిగురించి తమయందు నిరాకరణ భావం కనుపించనా అతనిమీద ప్రయోగించిన హాకర్లములచేత కట్టవేసిబాణ ప్రయోగించేత దుష్టశిక్ష చేస్తూ రాజభూపాలనికతు గా యశస్సు తమకు అయినట్లు వింటున్నాను. కవర పంపించుకున్నాను. గాన వెంటనే జబ్బాబు దయ చేయంపు కోరుతాను. చిత్తగించవలెను.”

నరయొక లేఖ 1-3-22.

“మహారాజశ్రీ సాక్షిగారికి అనేక నమస్కారములు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ 1918 వ సంవత్సరాది సంచిక యందుండు “ఆంధ్రకవుల యపరాధము” అను పద్యములను తాము చదివి యుండుచు. అ.దులో 28 వ పద్య మిట్లున్నది.

ఒకడు స్వప్నప్రకారము నగ్గడింప నెల్లవారలకు గలతె తెల్లవారు నవ్వుచురను తలంపులే దెవ్వరికిని మేరు? న నేమిటికి నట్టి బీదకవులు.

మీ సంఘ సభ్యుడగు జంఘాల శాస్త్రిగారికి అనేక స్వప్నములు కద్యచుండగా అస్వప్న కర్ణాలవలన మమ్రుందరిని సంతోష పడు చుండిరి. సంతోషపరచుచున్నాడు. ఈ పద్యము అయనకొరకే వ్రాసినట్లగుపడుచున్నది. ఇట్లు వ్రాసిన పదపమాద అయన స్వప్నములు కగ్గలేదు. అధిక్షేపించిన వెనుక కూడ స్వప్నములు కగ్గలేదు. అధిక్షేపించిన వెనుకకూడ స్వప్న ములు కగ్గించుచునే యున్నారు. ఇందులకు కారణముడక తప్పదు. మేము మీసంఘమందు అభిలాష కలవార మగుటచే ఈ పద్యము నేమి సమాధాన మిచ్చెదనో విన కుతూహలము గలవాడై యున్నాము. 1918 వ సంవత్సర సంచిక ఈదిన మగ పడినదా! అది అధిక్షేపించడలేమో. ఇదివరకే చూచితిమిగాని కొందరి ప్రోత్సాహమువలన ఈ దినము వ్రాసిరాము. ఇందు వెంబడి ఇంకను కొన్ని విమర్శలు లెలుసుకొన వలెనని కుతూ హలముగా యుండెను గాని దీనికేత్రమ యిచ్చినందులకు శిం త్రిలు చున్నాము. ఇంతే అనేక నమస్కారములు.”

ఇందుకు వారున్నగుడిన యశోమేదియో నాకు విగ్న వ్రుముగదెలియలేదు. తరువాత లేఖను జరుపుచున్నాను.

అయ్యా! 8-3-22.

పూర్వ మొకప్పుడు ఆయుష్కర్మ విషయమై కొంత తెలియపఱచవలెనని మిమ్ముల నడిగినప్పుడు నవి సరముగా నాకే గాక యందఱకు తెలియునట్లుగా సాక్షిమూలముగా తెలియ పరిగి. చాలసంతోషమయినదిఇప్పుడు మొన్న మహావరాత్రిని గుఱిచి సారస్వతానుబంధములో వ్రాసి. జదివి ఆనందించడ మయినది. వచ్చేవారముకూడా యాశివరాత్రిగుఱించియే వ్రాయుచు యీ నేక్రింద వ్రాయబోవుదాదలపు నాత్మకాత్యయ గుఱించి విపులముగా వ్రాయుప్రార్థియు. మీపేర ఒకరు యీ భోగట్టా వ్రాసినట్లుగా వ్రాయక మీరు చూచినట్లు-ఏక లలోనో చూచినట్లు-వ్రాయుప్రార్థియు.....

ఇక ననేక లేఖలున్నవి. వానినిన్నియుం జరుపుట కిప్పు డవకాశములేదు. కావున మన్నింపకలయన. ఓంకాంతిశ్యాంతి శ్యాంతిః

తిరుచానూరు తెప్పోత్సవము

1922 నువరం యేప్రిల్ నెల 8 తేది మొదలు 7 లో జాలు తిరుపతికి సమీపమునందు తిరుచానూరులో తెప్పోత్సవం యీ జిగువ కనిన ప్రకారం జరుగును.

- 1. వ రోజు (8-4-22) శ్రీ కృష్ణస్వామివారికి, 2. వ రోజు (9-4-22) శ్రీ సుందరరాజస్వామివారికి, 3. 4. 5 (10 to 12, యేప్రిల్) రోజులలో శ్రీ పద్మావతి అమ్మవార్ల వారికి, 6. వ రోజు (13-4-22) శ్రీ శోడండరామస్వామి వారికి, 7. వ రోజు (14-4-22) శ్రీ గోవిందరాజస్వామి వారికి. (విశేషము).

పూనిమాంగాంబు వార్తలు

ఈ గ్రామమునకు అనతిదూరముననున్న కల్లుకుకాణము ను అరుంగోళం గ్రామముదొకడు పాటపాడెను. అయినప్పటికిని దుకాణమునగ్గ కొందరు కాంతిపైనికులు కాంతియంత మైన కాపలా చేయటం వలన యెవరును త్రాగడములేదు. పోలీసు జవానులు కొందరు దుకాణము వద్దకువచ్చి త్రాగమని బోధించి నప్పటికి యెవ్వరును త్రాగలేదు. పూనిమాంగాంబు గ్రామ సారా యి అంగడిని చూడనక్కరలేని నిర్బంధము వల్ల యెవరోస్వల్ప మొత్తమునకు పొడిగట్లు తెలియుచున్నది. కొందరునాయకు.

తురుష్క సమస్య పరిష్కారము

మాంటాగ్యూగారికిచ్చిన తంతివార్త

భారతదేశము "మూడు కోరికలు"

సర్ మైకో ఓడ్యయగారి యభిప్రాయములు

ఈక్రింది ప్రత్యేకవార్తాపత్రము స్టేట్సుజను ప్రత్యేక ప్రకటించుచున్నది:-

మార్చి 10 వ తేదీన సర్ మైకో ఓడ్యయగారు 'పార్లమెంట్' గెటటుప్రతికలో నిట్లు వ్రాసిరి:-

భారతప్రభుత్వమువారు మార్చి 7 వ తేదీన గావించిన ప్రకటన సారాంశ మియ్యది. యద్యపయమున భారత మహమ్మదీయులు తేసిన సాయమును గుర్తించుటకును, భారతీయుల స్వాతంత్ర్యపాతాళముల పథలపరచుటకును, సెవర్సుసంధి టర్కీ క్రిందలాభములు జరుగునట్లు సంగ్రహించుటకును.

(1) మిశ్రమండలి వారు కాంప్రొమిసోపిలును విడిచి పెట్టి చెల్లిపోవలయును. (2) మెక్కా, మెదీనా, హెజ్జాహ, యింకను జెహూనెల, బాగ్దాద్ మున్నగు పవిత్రస్థలములపై సుల్తానుకు ఆధిపత్యముండదు. (3) తేసులో ఏడియాకోపిలు తోగూడ తురుష్కభాగమును, స్కిగ్నానున్న టర్కీ చెందజేయుట.

ఈ మూడు విషయములను సఫలపరచుట భారతదేశమునకు చాల ముఖ్యాంశమని తెలుపుచున్నది.

తురుష్క సమస్య సాధ్యమై:ంత త్వలోన్ స్వాతంత్ర్యముగ పరిష్కారము గావలెనని మేమందరమును గోరుచున్నాము. ఇందువలన ప్రాచ్యార్యదేశములలో కాంతి చేకూరుటకు సహకారముగ నుండును. ఇండియాలో కిలాఫతు ఆందోళన పరులను హిందూవిప్లవకారులను గాంధీ నాయకత్వముక్రింద మిలితమై, తత్ఫలితముగ వృద్ధియగుచున్న ఆరాజకము ఆగిపోవును. ఆ ఆరాజకము వలన యిండియాలో సామ్రాజ్యనిర్మాణమవలయునకు భయము గల్గుచున్నది. ఇది యివాద్య భారతపరిపాలనమునకు బాధ్యులగువారు ఒకచారి తెన్ను లేక యధిక్రముగ నుండుటవలనభరితమై యున్నది. తమ యొక్క బాధ్యతను కావీయించవలెనను ఆశురముతోను, సంవిగ్నతీరిని తొలగింపవలె నను నుద్దేశముతోను, వారు ఇచ్చట ప్రభుత్వమువారిని తొందరపడి యేదియో పనిజేయునట్లు జేసెదరనుభయము గలదు.

యద్యపయమున భారతదేశములో నైస్యములో జేర్చు తొనబడిన వారిలో మూడు వంతులనుండి సేనపుడు తప్పెనెంటు గవర్నరుగనున్న పంజాబునుండియే చేర్చుకొనబడిరి. తురుష్కలకు విరుద్ధముగ, తురుష్కభూమిలో పోరాడవలయునని వారికి దెలియును. టర్కీదర్జుకు వచ్చిన మహమ్మదీయుల భావముల నెప్పటికప్పుడు గనుగొనుట నావిధి యొందుండెను. 1919 వ సంవత్సరం ఏప్రిలులో సంధిమహాసభ ప్రారంభ సమయమున తురుష్క సమస్యపరిష్కారమునుగూర్చి నాయభిప్రాయములగోరిరి. అప్పటిప్రముఖులగు మహమ్మదీయుల యభిప్రాయమును దెల్పవార్తలు నిట బొందుపరచెదను.

కారణయంత్రులగు మహమ్మదీయులయభిప్రాయ మియ్యది:- ప్రధాన రాజ్యాంగములవారు అన్యాయముగ యద్యములో దిగి తమకును తమ ప్రజలకును నష్టము దెచ్చి పెట్టిరి. టర్కీగూడ అట్టి దురదృష్టమునకే సంసిద్ధముగ నుండవలయును. శిథిలమగు మహమ్మదీయ సామ్రాజ్యముపై భారత మహమ్మదీయులకు భావసానుభూతి యున్నను యిదియంతయు, వారి స్వాతంత్ర్యము యని తలంచుచుండును. అయితే తురుష్క సామ్రాజ్యముయొక్క భాయనయనుని నిలిపియుంచవలయును. ఈ జిప్త, మెసపోతేమియాలలో బ్రిటిషు సంతకమును, ఆరేబియా, పాలెస్టైను, అర్మీనియా తేకములలో స్వాతంత్ర్యమునున్న అంగీకరించుటకు భారత మహమ్మదీయులు సంసిద్ధులై యున్నారు. కాన్స్టాన్టినోపిలుపైను, ఏషియామైనరులలోని తురుష్క రాష్ట్రములపైను, తురుష్క ప్రభుత్వాధికారముండవలెనని మాత్రము వారు కోరుచున్నారు.

మర్చి 10 వ తేదీన మైకో ఓడ్యయగారు వ్రాసినట్లు, బుద్ధిపూర్వకముగ సంగీకరింపకున్న వారు సమ్మతింపవచ్చును. కాన్స్టాన్టినోపిలు నుండియు, యూనోఫ్లో చుట్టుప్రక్కలనున్న తురుష్క

ప్రదేశములనుండియు తురుష్కలకు దెబలకొట్టుటకులన ఆగ్రహమునకు కారణమగును. అందువలన క్రైస్తవులపై విరుద్ధ భావముండయిండును.

కిలాఫతాందోళనము

ఇది ఆఫ్ఘను నాకు దెల్పినమహమ్మదీయభిప్రాయ సారాంశము. 'అప్పటినుండియు ఆనాయకులు గాంధీతో సేకమగు టిలన, గాంధీ విషయములోను, ఆనాయకులపైను కఠినముగ తేకపోవుటచేతను, కిలాఫతాందోళనము మరింత వృద్ధియాయెను.

ఆకిలాఫతునాయకులలో అలీసాదరులును నాక్తరు కియాగారును మిగుల సహాయకరులుగ నుండిరి. రాజకీయపులకు తోడ్పడినందులకై అలీసాదరులకు స్వాంతర్వాసమునకు బంపి పిదప ఖయులో నుంచిరి. 1919 వ సంవత్సరము పంజాబు విప్లవము నందు పాల్గొనినందులకు నాక్తరు కియాగారిని యావజ్జీవ ద్వీపాంతరవాసమున కంపిరి.

1919 వ సంవత్సరం ఆగ్రకు వీరందరును విడుదలజేయబడిరి. కిలాఫతు ఆందోళనము గాంధీతో లసి వెనుకటికన్న తీవ్రముగ పునః ప్రారంభము చేయబడెను. అదిగత వత్సరము మలబారు విప్లవముక్రింద పరిణమించెను. భారతనైస్యములో విచ్చిత్తు గలగతేయుటకు ప్రయత్నించినందులకు అలీసాదరులును, కియాగారును శిక్షింపబడిరి. అయినను వారిపని జరుగుచునే యుండెను. కిలాఫతుసమస్య టర్కీ విషయములో మిశ్రమండలి ప్రకటించవలసిన విషయము వారు దెల్పునంతవరకును బోయెను. వారిలో చాలవంది యుద్దేశము టర్కీగాని యిస్లామునకుగాని సాయము జేయుటగాక, యిండియాలో క్రిటిషు సామ్రాజ్యమును విచ్చిత్తుజేయుట యైయున్నది.

కంగదేశపు మహమ్మదీయ అతివాదుల నాయకు డగు ఫత్తుల్ యం. హగ్ గారు ఈవిషయమును 1920 డిసెంబరు నాటికే యిట్లులెల్పిరి.

అయిన డక్కాలో మాటాడుచు నిట్లుచెప్పెను:- నాయకులలో వీరు తమకు కిలాఫతువిషయమై యేమాత్రమును శ్రద్ధ లేదనియు, ఆరాజకములగు విప్లవముల వెచ్చిపెట్టి ఇండియాలో గొప్ప విప్లవమునకు మార్గము జేయుటయే యుద్దేశమనియు దెప్పుకొనిరి.

అది మలబారువిప్లవమునకు ఎనిమిది నెలలు ముందు అయియుండెను. మంచిధార్మిక డగు భారతమిత్రుడు డాక్ డిక్షయభిప్రాయమును దెల్పుచు లేఖను యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:-

"హిందూమహమ్మదీయమైత్రి నిజమైనది గాక కల్పితమైనదై యున్నది. వెనుకటివలెనే వారు, గోమాత్యను గూర్చియు బొట్టె, చేపలను గూర్చియు, నిత్యమును తగవులాడుకొనుచున్నారు."

ఇంకాండు టర్కీలో సంధిగురుర్పుకొనెనేని మహమ్మదీయ అతివాదులు ఈపతమునకు శత్రురనుకొనుట శుద్ధతప్పు. అట్టి సదుపాయములవలన వారు కాంతపడరు. అంతియగాక వారు తమవిప్లవకార్యక్రమము నెక్కడగ సాగింతురు. అదియే విజయము చేకూర్చునని వారి విశ్వాసము.

ఈయెందు లేఖలను బట్టి చూడ ఆందోళన మొంత కృత్రిమమైనదియు, తురుష్కపరమైనది గాక బ్రిటిషువిరుద్ధమైనదియు తెలియ గలదు. ఆ యాందోళనపరుల కేమాత్రమును లొంగగూడదు. ఇండియాప్రభుత్వమువారు అనవసరముగ దానికి లోబడిపోయిరి. దానిని కారణము గలదు. కాంప్రొమిసోపిలు, స్కిర్నాల మరల నిచ్చివేయుచునుటలో యిండియాప్రభుత్వమువారు కారణయంత్రులగు భారతమహమ్మదీయుల యభిప్రాయమునారము జేసిరి.

ఈ లేఖలో దెల్పినంతటికన్న నింకను కొన్ని తీర్మానములు సమర్థింపబడవలసి యున్నవి. భారతదేశములో ప్రస్తుతమున్న ప్రభుత్వమును భాగదేశమునకు ప్రపంచమునకుగూడ, రాజకీయపూరితులగు నాందోళనపరులకు విజయము చేకూరవని భావించు కార్యమును జేయుట యెంతయు నుపద్రవకరముగ నుండును.

శాసనసభలు.

వంగరాష్ట్ర శాసనసభ

చిత్తరంజన దాసుగారు

వంగరాష్ట్ర శాసనసభ 31-వ తేదీ సమావేశ మయ్యెను. చిత్తరంజనదాసుగారిపై చూడప్రీటు శిక్ష విధించుట శాస్త్రీయ సమ్యక్మగు చర్యయని ఒకసభ్యుడు ప్రశ్నించెను. ఈవిషయమై ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించుచున్నారనియు, 'జాలో' భవారు ఊపిర్పు పరిశీలించవలసిన అవసరము లేదనియు సర్ అట్లుయ రహీముగారు ప్రత్యుత్తర మొసగిరి.

పాతకాలలు-రాట్నము

ప్రభుత్వపాతకాలల యందు రాట్నముపై నూలువడకుట శిర్షకలయొ సని ఒకసభ్యు డొకతీర్మాన ముపపాదించెను. విశ్వవిశ్వాలయప్రతినిధి తీర్మానము నాజేపించుచు విద్యావిషయములందు చులకనభావము వహించుట యుక్తము కాదనియు, పాతకాలలను రాజకీయ ఆందోళనాభివృద్ధికొరకు పయోగించుట యుక్తము కాదనియు చెప్పిరి. రాట్నమునందు రాజకీయాంశోకన మిమిడియున్నదను విశ్వవిద్యాలయప్రతినిధివాదమును అనేకులు ఖండించిరి. విద్యా కాఖమంత్రి ఇట్లు చెప్పెను:- పాతకాలలయందు కాయకన్యముతో చేరిన వృత్తిసంబంధముగ విద్యను నేర్పుటకు ప్రభుత్వము వారి కెట్టి ఆధ్వం తరము లేదు. కావున పాతకాలలయందు నూలువడకుట శిర్షకలయ్యును. విద్యార్థులకు చక్కగ నూలువడకుటకు నేర్పుటకు ఉత్సాహులై యున్న పాతకాలాధికారులు తమపాతకాలలయందు రాట్నము ఉపయోగించుటకొరకు కొంతకాలము త్రేత్యేమికోవవచ్చు సని విద్యా కాఖమంత్రి తీర్మానమును సవరించిరి. సవరింపబడిన తీర్మానము ఆమోదించబడెను.

31 వ తేదీ సాయంకాలము శాసనసభ సమావేశమును అంతమొందింపచేయుచు గవర్నరుగారు చిన్న ఉపన్యాస మొసంగిరి. బడ్జెటునందు నూచింపబడిన కలకత్తాపోలీసు, కారాగృహముల గ్రాంటు మొత్తమునందు సభ్యులు కొంతమొత్తము తగ్గించి యుండిరి. ఈసందర్భమున సభ్యుల తీర్మానమును అంగీకరించుటకు తీలులేదనియు, బడ్జెటునందు కొరబడిన మొత్తమున వ్యయ పరచుటకు తాను ఉత్తరవు లాసంగననియు గవర్నరుగారు తెలిపిరి.

అంతటితో సభ ముగిసెను.

సంయుక్తరాష్ట్రముల శాసనసభ

శాసనసభయొక్క వేసవిసభలను లక్నోలోబడులు నైనిటాటులో జరుపవలసినదని మోకరాతీగారు ఉపపాదించిన తీర్మానము అధికసంఖ్యాకులచే సంగీకరించబడెను. రివిన్యూ కమిషనరుల పదవులను అసలే తీసివేయుటకుగూరించి యోచించుట కొక కమిటీని నియమించవలెనని మరియొక తీర్మాన ముపపాదించబడెను. మంత్రి లిరువురు, ఒక కాన్సిలు సెక్రటరీ తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగాను, 11 మంది అధికారులు అనుకూలముగాను వోట్లనిచ్చిరి. రివిన్యూ సమస్యల సన్నిధిని గురించి విచారించుట కొకకమిటీని నియమించెదనని సర్ లూడ్విక్ పోర్తరుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరెవరవార, ఉపపాదన ఉపసంహరించబడెను.

కలకత్తానగరమండలి ప్రభాసంఘముల ప్రతినిధు లనేకులు సమావేశమై, రొనాల్డు ప్రభువుగారిపేరిట ఒక స్మారక చిహ్నమును స్థాపించుటకును, ఒకకళావిగ్రహమును నిర్మించుటకును ద్రవ్యమును ప్రోగుచేయుట కొకజిహారంగసభను జేయవలెనని తీర్మానించిరి.

సర్వవృత్తిక విషనందీవిని (రిజిస్టరు)

తెలుగుట్రీక తత్వము ఈ బొమ్మమును వాడిన విషమును తీసివేయుటయేగాక బాధ ను భూరిగా పోగొట్టును. కల పాకెట్టు రు. 0.8-0 పోస్టేజి 0-6-0, 4 పాకెట్టు కొను వారికి పోస్టేజి ఇ.శాం. 1 డబ్బా ప్యాకెట్టు 5-0-0 పోస్టేజి ఇ.శాం.

చిరునామ:- రాజ్యలక్ష్మీ కంపెనీ,

నెం. 44 నంబులయ్యరు వీధి, మద్రాసు.

(8)

తెక్కలిపురము

ఒక పురవాసివద్దనుండి

మంత్రాల లక్ష్మీనరసింహం పంతులుగారి నిర్బంధము

మహారాజాశ్రీ మంత్రాల లక్ష్మీనరసింహం పంతులుగారు తెక్కలిగ్రామం కాపురము. వీరు అనిశీనంబు అయ్యగారు హామ్-మూలవిషయము తీవ్రంగా పరిశోధించుచు ముగ్రామములో చాల వుత్సాహముగనే క్రిందవనతక పాటుపడుచుండెడివారు. ప్రస్తుతము కారణాంతరముచే కడచిన నాలుగు సంవత్సరములకుండి పార్వతీపురగ్రామములో కాపురముంట్లున్నారు. అసహాయాద్యములతో వికాసపట్నంజిల్లా కాంగ్రెసుకుమితీ సభ్యులుగా నుండి ఆజ్ఞాపయించుటను ప్రచారము చేయుచుండిరి. ఈ సంవత్సరం ఫిబ్రవరి నెల 9 తేదీన జరిగిన సారాపాలకాలయందు పాటుదాతులను పాడవంద వుత్సాహమున చాలవనిచేసిరి. 11 తేదీన పల్నాటిమిడిలో జరిగిన సారాపాలకాలయ వేల్చిరి. పాటుదాతులచేత వేలవందలకు పోతీసు సర్కిల్ యొక్క పెట్టెగారు వీరిని నిర్బంధించి, బెంచిమేజిస్ట్రేటుగారియొద్దకు అప్పజేలి 1888 క్రింద చార్జీచేసి కోర్టువారు తేజవతు శిక్షవిధించిరి. తిరిగి వీరిని వి. పి. సి. 188 సెక్షన్ క్రింద సమన్ చేసి 27-3-22 తేదీన పల్నాటిమిడిలో సబ్-మేజిస్ట్రేటుగారియొద్దకు విచారణ కాజే నాల్గవారములు విడిఖాయి యున్న రు 300-0-0 లు జరిమానాయున్న విధించిరి. జరిమానాకైకం చెల్లించనందున మరియొక వారము అనగా అయిదువారములు విడిఖాయి విధించి బరంపురం నెట్టెల్ కైలుకు 28 తేదీన తీసుకొని వెళ్ళిపోయిరి. వీరు సబ్-మేజిస్ట్రేటుగారియొద్దకు దాఖలు చేసినట్లు మెంటు.

ప్రేటుమెంటు

ఈ కేసులో ముద్రాయిగా నిల్వబడియున్న నేను ప్రస్తుతము నాల్గు సంవత్సరముల నుండి పార్వతీపురం గ్రామములో కాపుర ముంటాయున్నాను. అసహాయ ఆద్యములతో అభిలభాతర దేశీయ మహాభి వారి తీర్మానము ప్రకారం యీజిల్లాలో ప్రచారము చేస్తూ వ్రేసి. ఆంధ్ర యొక్క అజ్ఞాన సారము మనోవాకా య క గ్న థి : డాక్టర్ న్య రా హి త్యము న్ను అ హిం సా ప్ర తి పూ రి తి ము ను న గు అ స హాయత్యమునే ధర్మమును నవలంబించుట తప్ప వేరుసాధనములచేత నా జన్మభూమి యహంకారముల కంటికి అనగా స్వరాజ్యము స్వారాజ్యము యారంభించి సాధించి ముక్తిపొంద వీలు తేదని నమ్మకము కలవాడను. అందువల్ల యీ ఆద్యము జనకుడును, మహానాయకులగు శ్రీ మహాత్మా గాంధీ గారు ముగ్గురు వారు అనుసరించు మార్గముల నేనవలంబించి క్రిందవన తేకుండా నేరమును వీడించుచున్నాను. అప్పుకొలా దోషములు ముగ్గురు దుఃఖ్యాదముల నుండి నాదేశీయ సోదరుల తప్పించి త్రికరణమధిగా సన్మానముల ప్రస్తుత తేయుటకు ప్రయత్నించుచు నేరముల రాట్నములవైని వదులునాలు తమారు చేయించి ఆనాలుతో తేతివగములవైని జయారగు శుద్ధస్వదేశీకర్తృత్వములను దేశీయులందరూ నాకుకచేసి దేశదాక్షిణ్యమును నిర్వృతిచేయ ప్రయత్నించుట యందుకు, యి తనరకు, పాటు బహుమతిని, అట్లు ప్రయత్నించుట ప్రస్తుత మిదేశమున నున్న శిక్షాస్ఫూర్తులకై నగాని కర్మసాక్షికి గాని పరమార్థమునకు గాని విరుద్ధములు నిందితములు కాని నా నమ్మకము. ఇట్టి పనులు ప్రజల లాభించుటకల్ల ప్రజలకు హితమే చేయవలసిని, అట్లుచేసిన సంక్షోభించుచున్న కన్నపుర ప్రయతన కాపువారు 1921 సంవత్సరము మే నెలలో ప్రభుత్వము తరపున ప్రయతన చేసి యున్నారు. ఇంతేగాకుండా యీయత్న రాజప్రతిభలుగూడా వెల్లడి చేసియున్నారు. ఇట్లు కొంతయుతముగ నీ యద్యయములో యే ప్రచారము ప్రచారము చేయుచున్న అట్టివారిని నిర్బంధింపచు (పండిత మాలవ్యగారి ఉపన్యాసములలో 20 తేదీ బొంబాయి) నుడివి.

2. ఇట్టి ఫిలిం 11-2-22 తేదీన పల్నాటిమిడిలో జరిగిన సారాపాలకాలయ వుత్సాహము 12 ఫుంటులకు చూడవచ్చిరి. అచ్చటకు రాకాడవని కిమినల్ ప్రాసీజరుక్రమము 144 సెక్షన్ క్రిందగాని, మరియే కేసున క్రిందగాని యే అర్హతను అచ్చట యుద్ధాగ్రంథ తవర నాకు అప్పుడుగాని, అంతకు పూర్వముగాని దరిమిలనుగాని నేటివరకు నాకు యిచ్చియుండలేదు. ఆరోజున వేలాంపులమువద్దకు వెళ్లుచుండగా కచ్చేరిమొదటి ద్వారము వద్ద "నిన్ను అక్కడచేసితిని" అనే నోట్ కట్టెడుగాని చెప్పిరి. ఆరస్తువారములు చూడమంటిని. అట్టివారములు యేదయు లేదనియు, అవసరము లేదనియు, పోతీసు వైద్యునకు పోతీసువారు తీసుకొనిపోయిరి. ఇది మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు జరిగెను. ఇది అక్రమము. అయింపుటికి పోతీసువారి అధికములో నా వగయరాలను పునరుద్ధరంబుంబులు నిర్బంధములో నుంచి 4 గంటలకు బెంచిమేజిస్ట్రేటువారి ఎదుట 1888 సెక్షన్ క్రింద చార్జీచేయించి ఆరోజు కోర్టువారు తేజవతు నా వగయరాల నలుగురికి శిక్షవిధించబడినది. మరుసటిరోజున నేను పల్నాటిమిడి విడిచి వెళ్ళితిని.

ఇప్పుడు తే 21-3-22 వై నెం.రు కేసులో వి. పి. సి. 188 సెక్షన్ క్రింద సమన్ నాకు అందింది.

ఇది యేదయు గురించి జాతీ కాబడినదో నాకు జోధ పడలేదు. ఆ రోజున పల్నాటిమిడి గ్రామములో తాత్కాలిక యుద్ధాగ్రంథ తేతివత్తు సదకు వేలాంపులముకు రాకాడదు అనే అడ్డగును వి. పి. సి. 144 సెక్షన్ క్రింద నాకు లిఖిత పూర్వకముగా జారీచేసి యుండలేదు. అచ్చట అసహాయముగా అట్టి అడ్డగు అనుబంధములు అక్రమమనిన, న్యాయవిరుద్ధమనిన నా ముఖ్య అభిప్రాయము. ఎందుకనగా అట్టి కేసులో అదు వేగ అడ్డగు జారీచేయించుట పిడుగుకు, బియ్యమునకు ఒకటే మంత్రిము అనే సామెతు నరిపడియున్నది. ఇంతే కాకుండా ప్రజల హాజర బహుమత్తులను, స్వతంత్రములను భంగము కలగజేయునవై యున్నది.

3. అందువల్ల వి. పి. సి. 188 సెక్షన్ క్రింద నేను ఎట్టి నేరమును చేసి యుంటిని యారోపించుటకు వీలలేదు గాన నేను యిట్టి నేరమును వైకారణములచేత అనగా అహింసామార్గముల వైని, ధర్మమును న్యాయమును అలంబించుటచే యెట్టి నేరమును చేసియుండలేదని త్రికరణమధిగా దేవుని సాక్ష్యముగా చెప్పుచున్నాను.

అయితే 28 ఫిబ్రవరి మాసములో ముఖ్యముగా ఫిల్మలనుండి దేశములో నాకున్న నిష్పాధవిధానమును బట్టిచూత అసహాయవాదులను వారి ననుసరించు వారి నందరిని జంధించుటకు ధర్మాధర్మ విచక్షణ అవసర మున్నట్లు కనబడదు.

ఇట్టి అక్రమపుకేసు వాస్తవి యారోపించ బడ్డదన్న విచారముగాని, కించగాని లేదు. ఇట్టిచర్యలకల్ల యీ ప్రభుత్వ విధానములో ప్రజలకు న్యాయము దొరకదనే నమ్మకము పుట్టుటగా వింత యేమి యున్నది. ప్రజాభిప్రాయమును ధిక్కరించి నిరంకుశముగా పరిపాలించుచున్న విధానమువల్ల యీ కేసు జనాయించ బడ్డది.

ఈ కేసుయొక్క నిజానిజములు కనుగొన కుతూహలులగు దేశీయసోదరుల కిమితము ఈ ప్రేటుమెంటు దాఖలుచేయ వలయునది. ఇట్టి ప్రభుత్వమువారు యీ నిరంకుశనిష్పాధవిధానమును యవలంబించుటకల్ల మాయాద్యయము నలించునని దు థి ప్రాయము ప్రాంతీయములకుకంటే ప్రజలు కోర్కెలకు వారి న్యాయనిర్ణయములను అనుసరించి నేరవేర్చుటయు యీ ప్రస్తుత పరిపాలనావిధానమును మార్పుకొని హిందూదేశమునకు స్వరాజ్యము ప్రసాదించుచు కలొఫత్తు పంజాబుహత్యలకు న్యాయ మిచ్చుటకు ప్రయత్నించుట ప్రభుత్వమువారికి శ్రేయస్సు.

మంత్రాల లక్ష్మీనరసింహం.

ముప్పదియిద్దఱు మంతులచరిత్రము

అచ్చటచ్చట రత్నములనంటి చాటుపద్యములు గలవు- నేటివరకు లభించిన చరిత్రప్రమాణము లను సరించి వ్రాయబడినది. వెల. ౦-౧౨-౦

- అంధ్రపదపాఠశాలము ౧౦౮ పుటలు
- కలికోలైండు. అకాగది నిఘంటువు 3-౮-౦
- నిత్యకర్మాష్టకము సస్వరాంగ్రహయోగం ౨-౦-౦
- అందఱు ఆత్మానశ్యకముయిన మత గ్రంథము కలికోలైండు ౧-౮-౦
- మంత్రపుష్పలయము:-సస్వరవిద్యా రణ్యభాష్యాంధ్ర టీకాతాత్పర్య సమన్వితము } ౦-౧-౦
- సూర్యనమస్కారమంత్రములు డిటో ౦-౮-౦
- సదాచారము డిటో డిటో ౧-౮-౦
- సంధ్యావందనము డిటో డిటో ౦-౮-౦
- శారీ తులసీ సులతానగోపాలపూజలు శ్రీ పురుషులందఱకు అన్నిజాతులవారికి ఆత్మానశ్యక మయినది ౦-౮-౦
- గోత్రప్రచారసంగ్రహము ౦-౮-౦
- ఒంటిమిట్టరఘువీరశతకము:-అయ్యల రాజుత్రిపురాంతక మహాకవి ప్రణీతము. ఇదివఱకు ముద్రింపబడి యుండి లేదు. } ౦-౮-౦
- ఆర్యవిద్యారహస్యము వచనము ౧-౦-౦
- ఈశ్వరదర్శనము సూత్రము వచనము ౧-౦-౦
- సంఖ్యాగణామిత్రకాశిక: సకలశాస్త్రములకు సంబంధించిన విషయములు- సంఖ్యాక్రమముగ నిందు వివరింపబడియున్నది. } ౧-౦-౦
- త్రివర్గప్రదీపిక:-అర్థకాండము తిరుక్కురళు అను ద్రవిడ గ్రంథమునందలి రాజనీతిమూత్ర మీ కాండమున గలది. అందఱుచదువదగినది. టీకా తాత్పర్య విశేషార్థములు గలది. } ౨-౦-౦
- సనత్కుజాతీయము, శంకరభాష్యము } ౧-౦-౦
- అంధ్రటికాతాత్పర్యములు గలది. } ౦-౮-౦
- వెలకు తక్కువ గ్రంథము వి. పి. వ. ప. పడదు.

భారత, భాగవత, రామాయణాది సంస్కృతాంధ్రగ్రంథము లన్నియు లభించును. క. మార్క్-౦దేయకర్త, టీకాపాత, మదరాసు.

అమ్మచున్నాము

నెకెండ్ హె. డె. 14, 7 1/2 థి. హెచ్. పి. ఆయర్ యొక్క జిల్లా అమ్మకమునకు యున్నది.

కావలెను

12. యె. హెచ్. పి. యొక్క జిల్లా, చరిత్ర లక్ కావలయును. సి. ఆర్. స్పెన్సర్, ౧/౦ సి. కె. రెడ్డి, బె.

బహుమానము.

1922 సం॥ మార్చి 25 వ తేది రాత్రి గ్రామంనుండి రైలుకు పోవుద్రోవలో లచే తస్కరింపబడిన 19, మదరాసు న్యాయల నోట్లు నెం॥ BE/ 39 87741 BE/ 39,87759 నెం॥వరకూన్ను అట్టి తెలియని ఒకనూరురూపాయల నోట్లు తెలుపువానికి (పోతీసువిచారణగాక) నయలు బహుమానము యివ్వబడును. పూర్వా శంకరయ దూదివ్యాపారులు, రా.

హిందూ దేశ చరిత్రము

(1)

రెండవ ఘోరము, మూడవ ఘోరము

ఇవి రెండును

విజయనగరము మహారాజా కాళేజి ప్రొఫెసర్ రగు ఎమ్. వెంకటరంగయ్య ఎమ్. ఏ., గారిచే వ్రాయబడినవి.

ఆర్. వెంకటేశ్వర్ ఆంధ్రు కో., అనందముద్రణాలయము, మదరాసు.

R. Venkateshwar and Co, Publishers, Loane Square, Madras.

పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహా రావుగారిచే రచించబడినది గ్రంథములు— నాటకములు

నర్మదాపురుషోత్సయము	0-12-0
రాధాకృష్ణనాటకము	0-8-0
కోకిల	0-12-0
విప్రనారాయణ	0-12-0
వనవాసరాసువము	0-12-0
విజయరాసువము	1-0-0
శివరాసువము	0-8-0
బుద్ధబాధసుధ	1-0-0
వృద్ధవివాహము ప్రమాదము	0-8-0
హాస్యనల్లరి	0-12-0

(అచ్చులో నున్నవి)

సాక్షి 1 వ వాల్యూము, 2 వ వాల్యూము,
మూడవవాల్యూము. [3513]

పూర్ణిమముదిక— నాటకములు

వలయువారు, పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావు పంతులు
గారు, పితాపురం. ఆది వ్రాయవలెను.

స్వరాజ్య పద్యములు, పాటలు.

1. మహాత్మాగాంధీ ప్రబోధపద్యములు	0-1-0
2. మహాత్ముని దివ్యవాణి (వచనము)	0-1-0
3. భారతమాతవలకులు (పాట)	0-1-6
4. స్వరాజ్యాదోళనము (వచనము)	0-1-6
5. దేశీయపదము (చక్కనిపాట)	0-2-0
6. ఆంధ్రపౌరుషము (పద్యరత్నములు)	0-2-0
7. పంజాబుపాట (బాబ్బిలి కథనలే)	0-2-0
8. దేశీయ కీర్తనలు 40 (పాటలుగలవు)	0-3-0
9. రామదండుపాట (రాధమజన)	0-3-0
10. స్వరాజ్య ప్రబోధపద్యములు	0-3-0
11. మహాత్మాగాంధీ జీవితము	0-3-0
12. స్వరాజ్య భజనకీర్తనలు (60 గలవు)	0-4-0
13. లోకమాన్య బాగం తిలకు హరికథ	0-8-0
14. స్వరాజ్యదర్శనము (కాంగ్రెసుకథ)	0-8-0

ఇతర స్వరాజ్యగ్రంథములు మావద్ద గలవు
స్వదేశపుస్తకశాల, గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

రాజకీయ గ్రంథములు

గాంధీగారి చెఱసాలానుభవములు	0-12-0
చిరంజీవిదాసుజీవితము, ఉపదేశములు	0-8-0
దాదాభాయి నౌరోజీ	0-8-0
భారత విజ్ఞానరహస్యము	0-10-0
గాంధీవిజయ నాటకము	0-12-0
గాంధీమహోదయ	0-8-0
సంస్కారణి	1-0-0
స్వరాజ్యమహాసభ	0-4-0

యం. ఆర్. కృష్ణరావు అండ్ కంపెనీ, నల్లూరు.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

ఈ అపూర్వగ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగద్యుష్టి
హస్తశాస్త్రము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రశాస్త్రము,
భూతవైద్యము, యంత్రములు, ఆమెరికావారి చీట్లనేక తమా
సాలు వివిధ విశేషవిద్యలు గలవు. ఇంతే గాక మనుష్యుని
మాయమచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో
సమాధియగుట, శరీరములేని తలకాయచేత మాటలాడించుట
భూమిపైన గజముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా
నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథ
మును చదివిన అత్యుత్సాహముగా మేజిక్ చేయగలరని గాధగంటి
యంగుచున్నాను. దీని వెల రూ 4-0-0 లు. (2118-688)
సి. ఆర్. జవార్దనసాయుడు, బంగోలు, గుంటూరు జిల్లా.

మెట్టనేలల వ్యవసాయము

VI

లోతుగాదున్న కనిపి గుల్లగాచేసి యుండినయెడల వాని
రంతయు నులభముగా నేలలోనికి ఇనికియుండునయియు, పలు
మారు వైసేలను కడుపునుండినయెడల క్రిందినేలలోని తేరు
పదిలముగా నుండునయియు, అట్టి తేరు యుండిన నేలలోని విత్తు
లు చల్లినతరువాత వర్షించక పోయినను నీరు కట్టకపోయినను
బాగుగ ఫలింపవలయును. ఇదిచే వ్యాసమును వ్రాయబడినది.
కాని వైసేలను గుల్లగా నుంచనియెడల తేరు ఎంతవఱకును
ఏలగు నవ్వను గనో వ్రాసియుండలేదు.

వైసేలనుండి తేరు యావిరియై పోవుట

జలాశయములనుండి నీరావిరియైపోవుటకు “బాష్పీభవ
నము” అయినదురు. ఎంతతేరు యావిరియైపోవుచి తెలిసికొను
టకు ఆమెరికాదేశముందు మెట్టపదేశములలో పల్లెములలో నీరు
పోసి బహిరంగ స్థలమునుంచి సంకల్పముపొడవునను లెక్కనేసి
యావిరి సువర్ణరముపొడవునను ఎంతవాన కురియునో అంత
కంటే 6 శెట్లు మొదలు 85 శెట్లవరకు ఆయాపదేశముల
ననుసరించి నీరావిరియైనట్లు తెలిసికొనిరి. ఆ పట్టిం ఇచ్చుట ప్రతి
వ్రాయుచున్నాను.

రెండుసంవత్సరములకు సంబంధము	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
8.7	5.7	85.2	12.7	7.7	19.1	17.5	9.6	13.9	11.6	7.8	8.3	7.1	6.0															
ప్రతిసంవత్సరమున ప్రతిసంవత్సరమున	80	80	100	90	97	95	80	90	75	70	70	70	100															
ప్రతిసంవత్సరమున ప్రతిసంవత్సరమున	9.23	14.00	2.81	7.06	11.74	4.97	4.50	8.51	6.46	6.49	9.01	8.47	9.81	16.97														
ప్రతిసంవత్సరమున ప్రతిసంవత్సరమున	లెక్కాను	నూమెక్సికో	అర్జెంటీనా	"	"	కాలిఫోర్నియా	నిజరా	"	యూటా	"	టెక్సాస్	విజాగో	వర్మోంట్	మెక్సికో														

ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున

మన దేశముం దింతవఱకును ఇట్టి పరిక్ష చేసియుండ
లేదు. వైట్టివలన తెలిసికొనవలసిన విషయ మేమన, వర్షమున
కంటే బాష్పీభవనము అనేకశెట్లు అధికము. వాననీటిని క్రింది
నేలలో పదిలము చేయకపోయినయెడల కొంచెమైనను వై
సేలలో నిలిచియుండును. అందువలననే, వైసేలను కనిపి గుల్లగా
చేసివైట్టి యుంచవలసినదని అనుభవజ్ఞులందరు చెప్పుచున్నారు.
గుల్లగా చేసియుండగా కొద్దిగా చినకులుపడినప్పుడు వైసేల
గట్టిపడి క్రిందినేలలోని తేరు నవ్వచుటకు కారణమయిను. అందు
వలన నవ్వవర్షము మెట్టనేలల వ్యవసాయకి చాల హాని చే
యును. అట్టి వర్షానంతరము నేలలకు వేడిమెక్కువని కృషి
కులకు తెలిసిన విషయమే. క్రిందినేలలోనికి ఇనుక నాలనంత
వర్షము కురిసినయెడల మెట్టనేలలకు లాభకారి గాకపోయినను
నవ్వముమాత్రము అధికము. అట్టి సందర్భములో అనుకూలపడిన
వెంటనే వైసేలను మూడు నాలుగంగుళముల లోతువరకు కనిపి
గుల్లచేసి యుంచుట మంచిది.

బాష్పీభవనమునకు నియమములు

కొన్ని ప్రదేశములందు బాష్పీభవనము ఎక్కువగాను
కొన్నిచోట్ల తక్కువగాను నుండునట్లు వైట్టిలో వ్రాసియుం
డిరి. అందుకు కారణములేమి? ఎండ అధికమైన కొలది బాష్పీ
భవనము అధికమగుచుండును. రాత్రివేళకంటే పగటియందు

లేడి:ట్టులు ఎక్కువ శీఘ్రముగా ఆరిపోవుటకు ఇదే కారణము.
ఆవిరిని వాయువు ధరించుకొనను. వాయువు ఎక్కువ
వేడిగా నుండినయెడల ఎక్కువగాను, వేడి తక్కువగా నుండిన
యెడల ఎక్కువగాను, వేడి తక్కువగా నుండినయెడల
తక్కువగాను, ఆవిరిని పీల్చుకొనును. ఆయా యావృద్ధి ననుస
రించి వాయువు ధరించుకొన గలిగిన యావిరి మొత్తమునకు పరి
మితి గలదు. ఆ పరిమితికి ఎంత తక్కువగా నుం
డిన ఆంత శీఘ్రముగా ఆవిరిని పీల్చుకొనును.
సముద్రతీరముందు గాలియందు ఆవిరి అధికముగా
నుండుటవలననే తడిబట్టలు శీఘ్రముగా ఆరవు. సముద్రమునకు
దూరముగా నుండే ప్రదేశములలో, ఉష్ణవృధికముగా నుండక
పోయినను వాయువుందు ఆవిరి స్వల్పముగా నుండుటవలన
తడిబట్టలు ఎక్కువ శీఘ్రముగా ఆరిపోవును. గాలి చుట్టుకుగా
వీచుచుండినయెడల బాష్పీభవనము ఎక్కువగాను, వీచనియె
డల స్వల్పముగా నుండును. ఎక్కువ నీరుండిన చోట ఎక్కువ
గాను, తక్కువగాను ండినచోట తక్కువగా నుండును. ఈకా
రణమును బట్టి వ్యయాలోచింపగా, మెట్టప్రదేశములందు వర్ష
ము స్వల్పమైనను, ఎండలు అధికముగా నుండుటచేతను, వాయు
వు ఎక్కువ నేఁముగా వీచుటచేతను, వాయువు నిలుపుకొని
యుండగలిగిన ఆవిరి మొత్తములో స్వల్పభాగమును మాత్రమే
కలిగి యుండుట వలనను, మెట్టనేలలలోని తేరును నవ్వము చే
యుటకు అనుకూలపడుచుండును. పంటలు పండించుటకు ము
ఖ్యధారమైన నీటిని నిలుపుకొనుటకు వ్యవసాయ విశేషశ్రద్ధ
కలిగియుండవలెను. నీటిభూపదలభూములలోను దంపభూముల
లోను ఏయేయెచువులను ఎంత వేయవలసినది తెలియనివాడును,
మెట్టభూములలో తేరును పదిలము చేయజాలనివాడును లాభము
సంపాదించజాలడు.

ఈసందర్భములో నొకవిషయమును గమనించి యుండ
వలయును. నేలల లోపల ద త తే క వృక్షాహా
రము అధికమైనకొలది, తేనునవ్వము తగ్గిపోవును. ఒకపల్లెములో
కేకలము నీటిని, మరియొకపల్లెములో ఉష్ణవృధిక చక్కెరను
కలిపిన నీటిని ఎండలో వైట్టివయెడల మొదటి పల్లెములోని నీరు
ఎక్కువ శీఘ్రముగా ఆరియై పోవును. నేలలో వృక్షాహార
పకర్థములు లవణరూపముగా నుండును. నేలలో నీరు ఇనికి
నవ్వడు నేలలోని లవణములు నీటిలో కరగెను. నేలలో ఎక్కు
వగా సక్తర యుండినయెడల, తేరు తక్కువగా ఆరిపోవును.
కాబట్టి మెట్టనేలలకు వీచుగా నూంచుటవలనను, లోతుగా
దున్ని, ఆపువపుకు కడుపు చేయుటవలనను, ఎరువులు చేయుట
వలనను, ఎక్కువ సారకములై, తేరు శీఘ్రముగా యావిరి
యై పోదు. ఇట్టి విషయములు దుంపనేలల కృషివనకు విస్మ
యము కలుగవచ్చునుగాని, మెట్ట వ్యవసాయమునకు అవే శ్రేష్ఠ
మైన మార్గములు.

ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున
ప్రతిసంవత్సరమున

ఈ కారణము వల్ల, వాననీటిని పొలములో పదిలముచి
ఎక్కువ ఫలితమును సంపాదించుటకు తుత్సాహము గల కృషి
కులు, ముఖ్యముగా అమెరికాదేశముందు మెట్టనేలలు విశేష

ముగా గలవర్షపుభాగములు క్రింది నేలల నాగలిని సహితము పయోగించుచున్నాము.

ఈ నాగలి మన కొయ్యవాగలిని పోలి యుండును. అంతగా ఏటవాలు లేక యు, కొయ్యచట్టమునకు మారుగా ఇనుప చట్టము కలిగియుండును. ఇనుప నాగలి వ్యవసాయమున పొల్లించి వేయక, దేశీయ నాగలివలె మట్టిని కడలిచి వేయుటచేత, మనదేశీయ నాగలి వారి క్రింద నాగలికి పోలియుండును. మనదేశమందు మెట్టి నేలలలో ఇనుప నాగలి నుపయోగించువారు క్రింది నేలలను సహితము దున్నుటకు ఆరంభించుట మంచిది. ఈలాగు చేయవచ్చును. ఇనుప నాగలితో దున్నుచుండగా దాని వెనుకనే, సాలులో దేశీయ నాగలితో దున్నుచుండవలెను. అట్టిసితిలో సారము మట్టముగా నుండెడి క్రింది మట్టి క్రిందనే నిలిచి యుండును. ఎక్కువ సారవంతమైన వైయన్ను వైననే యుండును. లాభకారి యగు నా కాదా యను సంశయవిషయములను నేను వ్రాయుట లేదు. లాభకారియని దృఢపర్యవకము గల విషయములను మాత్రమే వ్రాయుచున్నాను. కాబట్టి నూతనవిషయమును తెలిసికొని నవారు. తమ నేలలో ఏవో ఎకరా, లేక అర యెకరా, నేలలో ప్రయత్నముచేసి లాభకరమో నష్టకరమో ఎవరికి వారే తెలిసికొనుట మంచిది.

నేలలలో ప్రవిందిపోగా నిలిచిన తేమ వైకి ప్రక్కలకు పోవుటకు శక్తికలిగియుండును. ఎచ్చట తక్కువగా నుండునో అచ్చటికి కొంత పోయి, నేల యంతటను కొంతవరకు సమముగా నుండును. ఉపరిభాగమందు నూన్యరశ్మివలన ఆరిపోయిన యెడల క్రిందినుండి, ఎనిమిది, పది యడుగుల దూరమునుండి సహితము ఉపరిభాగమునకు వచ్చుచుండును. సస్యముల వేళ్ళున్నచోట తేమ ఖచ్చితముగా నుండుట వలన ప్రక్కల యందు ఎక్కువగా నుండిన తేమ ఖచ్చితము అయినచోటికి వచ్చుచుండును. ఈక్రింది పట్టికలన ఈ విషయము తెలియగలదు.

అంగుళము	అంగుళము	అంగుళము	అంగుళము
17.51	9.88	17.51	9.88
18.88	9.47	18.88	9.47
14.48	8.95	14.48	8.95
14.29	11.03	14.29	11.03
18.70	11.27	18.70	11.27
18.28	11.27	18.28	11.27
19.62	11.03	19.62	11.03
20.06	8.87	20.06	8.87
20.84	8.88	20.84	8.88

ఒక్కొక్క యడుగు 100
నేలలో 100
వీలైనచో
యెడల

వసంత
ఆరంభమున
గ్రీష్మమున
వర్షాకాలమున

వైట్టివలన ఒకటిరెండు విషయములు బోధపడుచున్నవి. వైట్టివలన దున్ని వెట్టినందున తేమయారిపోవుచుండెను. వైట్టివలన ఆరిపోవుచుండగా, క్రింది నేలలో ఎనిమిదియడుగులలోనుండి సహితము వైట్టివలన తేమ పోవుచుండినది. సస్యము సమాగముగా అంతటను ఉండినది.

కాని వైట్టివలన శీఘ్రముగాను పూర్తిగాను ఎండిపోయిన యెడల, క్రింది నేలకును వైట్టివలన తేమకారణ తొలగిపోవును. అట్టిసితిలో క్రింది నేలలోని తేమ నష్టపడదు. కొన్ని ఎడారులలో వైట్టివలన కాతినలె గట్టిగా నుండినను కొంచెములోతుగుంత త్రవ్వగానే నీరుండును. వైట్టివలన పూర్తిగా ఎండియుండినందున క్రింది నేలలోని తేమ నష్టపడలేదు. కాని అట్టిసితిలో వైట్టివలన పగుళ్లు ఉండవచ్చును. పగుళ్లవ్వారా నీరు ఆవిరియై పోవుచుండును. ఒక నేలలకు పగులునట్టిగుణము కలదు. గరువనేలలకు అలాటి గుణము లేదు.

దరిశి చంచయ్య బి. ఎస్. సి.

With a foreword of S. Srinivasa Iyengar
Ex. Advocate-General, Madras.
Containing the soul stirring messages of our
venerated patriots. Price As. 8. Postage
K. KYLAS & Co.,
Publishers, Triplicane, Madras.

చదివి చూడుడు!

మీరు కొనియున్నారా?

యోగ్యతాపత్రములు!!

ప్రతియింటిలో నుండవలసిన సిద్ధాపథముల నేల కొనలేదు?

1. లోకమయహర కస్తూరిమాత్రలుచే గుణములు నాకును నావద్దకు వచ్చు రోగులకు ఆతిథ్య ప్రకరముగ నున్నది. కె. కె. విశ్వాస్ కవిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బాకెబజారుపేథి రంగూను, బర్మా. లోకమయహర కస్తూరిమాత్రలు జనులకు గలుగు సకలవిధ రోగములను పూర్తిగా నాగుచేయును. 250-300 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూపు 1-4-0

సారస్వతానవము (బుద్ధిప్రసాదిని)

పిల్లలకు, తరుణులకు, వృద్ధులకు, స్త్రీలకు, బలము నిచ్చు జ్యోతిషము. మొదలు దుష్టలము, మరపు, తలవేడిమి, మలబద్ధకము, ఆకలిలేకుండుట, కాంతిహీనత, గుల్మము, మూలరోగ, స్వప్నస్థలము, శీఘ్రస్థలము మున్నగువాటిని పోగొట్టి అమితమైన శుద్ధరక్తము నిచ్చుచు బలమును గలిగించు, ఇది మానవకోటికి గొప్ప వరప్రసాదము. 20 దినముల జ్యోతిషముగల బుడ్డి 1 కి రూపు 1-0-0.

ముఖ్యగమనింపు:—మా కాతాదారుల సౌకర్యార్థమై వాగుకోరుటచే మద్రాసు, నెం 831 తంబుకెట్టిపేథిలో మా బ్రాంచిని తెరచియున్నాము. తప్పక ఎల్లరు ప్రోత్సహ మొనగ గోరెదము. వి. పి. ఆర్జును మద్రాసు బ్రాంచినుండి పంపబడవు. (954) సాశ్వత వెంకటాచల పండితులు శ్రీశీతారామవ వైద్యశాల మైసూరు.

దంతచూర్ణము

మోహిని తైలము

వెల 5 బిల్లి 1-కి 0-2-0. వి. పి. చార్మి ప్రత్యేకం. అనేకులకు ప్రతిరోజు వాడవచ్చుచున్నది. అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు.

వెండుకలను పెంచి నిగనిగ లాడించును. 5 తులములు గల సీసా 1-కి ఆటాలు 0-12-0 మాత్రమే. అమృతాంజనము డిపో, బాంబాయి లేక మద్రాసు

దేశభక్తుల చిత్రవటములు

(ప్రతియింటను పూజించతగినవి.)

[3516]

గాంధీమహాత్ముడు లోకోత్తర పురుషుడు

కావినధారయై కూర్చుని యున్న మహాత్ముని చిత్రపటము సాబర్మతీ సత్యాగ్రహశ్రమమునందు ప్రత్యేకముగ ఆంధ్రచిత్రకారులైన చావలి వాగేశ్వరరావుగారిచే తీయబడి పలురంగులలో చక్కని సునుపుకాగితముపై చిత్రీకరింపబడినది. సైజు 15x20 అంగుళములు. వెల ప్రతి 1-టికి రూ 0-8-0 మాత్రము.

వర్తకులకు కవిమన విరివిగ నియ్యబడును. ఆంధ్రదేశమునకు సోలుయేజుంటు:— దొంతరాజు సీతారామయ్య, గుంటూరు.

దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులు

ఆ ప్రకర్త రామదాసు దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్య, చిత్రరంజన ఆలీదాసు, సహోదరులు శ్రీమతి సరోజినీదేవి, లాలా లజపతిరాయి, సి. యస్. ఆంధ్రాను మున్నగువారు ఖద్దరుపత్రములు ధరించినతరువాత తయారుచేయబడిన పటములు. బహుఅందముగ నుండును. సైజు 12x10 అంగుళములు వెల 0-2-0 మాత్రము.

ఇందులో దేశభక్త ఆంధ్రరత్నముల పటములకు సోలుయేజుంటు: కే. అయ్యవారిశాస్త్రి, స్వరాజ్యగ్రంథాలయము, తెనాలి. తదితర పటములకు యీక్రింది చిరునామాకు వ్రాయవలయును.

The Andhra Chitrasala, Princess Street, Bombay.

హిందూదేశము మూలధనముతోగు
హిందూదేశము పరిశ్రమము వలనను
తయారైన హిందూదేశపు సరకులు

ఆయాకాలములకు తగినట్టి జవిలిదినములు మా వద్ద సిద్ధముగా నున్నది. అన్ని రకముల హిందూదేశపు జవిలిదినములు ఎప్పుడును నిలువచేసి యుండు మా పెద్ద అంగడికి ఆందరును దయచేసి వచ్చి చూడవలెనని కోరెదను.

చల్లారాం గైయానుచందు

(2800) గొప్ప అద్దములతో అందముగ నుండు పాపు
9, 10, 11, రత్తన్ బజారురోడ్డు, మద్రాసు.

() భారతీయులదే.

సుప్రసిద్ధ లైన్ ఋషులచే కనిపెట్టబడినది.

అన్ని వయసులలోనూ వాడుటకు తగిన బలవర్ధక ఔషధము. నరములకు బలమును, మనస్సుకు విశ్రాంతిని కలిగించును. చిత్త చాంచల్యమును మజిలను పోగొట్టి, అద్భుత జ్ఞాపకశక్తినిచ్చును. మిక్కిలి గుణము నిచ్చును. దీనిని అన్ని దీర్ఘవ్యాధులకును బలహీనమునకు వాడవచ్చును. అత్యంత హాడ ఇది మంచిగుణ మిచ్చును. బుడ్డి 1-కి ధర 1-8-0, 12 బుడ్డు 16-8-0. వర్తకులకు ప్రత్యేక పుటోకు ధరలు కలవు.

The Hindu Medicine,
109 Harrison Road, P.Box No. 841, Calcutta.

అపాయములు

ప్రతిదినము, ప్రతిచోటను కలుగుచుండును. రక్తము కాదుట, ఎముక విరుగుట, బెణుకులు, మూర్చ, శ్వాసావరోధము, నీళ్ళలోపడుట, కాలిన గాయములు, నలుగులు, గాయములు మున్నగునవి ఎచ్చటనో యొక్కచోట తప్పక ప్రతిదినము కలుగుచుండును. సరియైన సహాయము లేకపోవుటచే తఱచుగా మరణములు, శాశ్వతమైన దుర్బలత, స్థిరమైన కురూపములు కలుగుచుండును. గమక బాహులు, బాలికలు, పురుషులు, స్త్రీలు, ప్రతియొక్కరూను చదువుకొని ప్రభువు చికిత్సను చేయటము తెలుసుకొనుట మంచిది. డాక్టరు యు రామారావుగారిచే వ్రాయబడిన అపాయములకు ప్రభువు చికిత్స అను గ్రంథము అపాయములు గలిగినవృద్ధుడు డాక్టరు వచ్చునంతదనుక చేయవలసిన ప్రభువు చికిత్సలను తెలుపును. అది బహు సులభతైలిలో వ్రాయబడియున్నది. విస్తారమైన ఉదాహరణములతో అన్యు చేయబడియున్నది. అంగ్ల, తెనుగు భాషలలో ఈ పుస్తకము వొరకును. ధర 1 కి రూ. 0-12-0 ఇప్పటికి చేనవేలు కాపీలు అమ్మకమైనవి.

Sri Krishnan Bros.,
Chemists & Opticians
Post Box No 165 Madras.

శ్రీ చాలగంగాధర పిలకుగారి

సెక్యూరటీ కేసు

స్వరాజ్య ఉపన్యాసములు

ప్రతి 1-కి రూ. 0-14-0

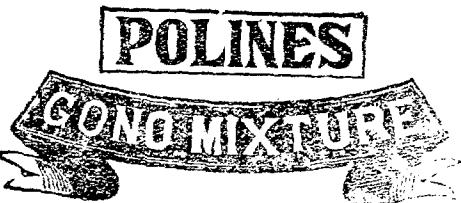
పండిత మదన మోహన మాధవ్య

గారి జీవితము, పంజాబు అల్లరి

ప్రతి 1-కి రూ. 0-8-0.

వావిళ్ల రామస్వామి శాస్త్రులు అండునెత్తు, 362, ఎన్.బి.నె.నె. చెన్నపురి.

తెలివిలాకము:- వావిళ్ల, మదరాసు. (1487-547)

18 సంవత్సరముల నుండి చాలప్రసిద్ధి జేచినది.

ఈ ఔషధము X కేసీయూ మెదలకు అన్నివిధములైన సెక్యూరటీ కేసులకు గాఢంగా చెప్పబడినది. ఇది సుప్రసిద్ధమైన కనమాలికలచేత మాత్రమే తయారుచేయబడినది. ఒక మోతాదు సేవించిన ఉపశమనము ఇచ్చును. 12 గంటల కాలములో వ్యాధిని ఆపును. అయిదు రోజులలో వ్యాధిని నిర్మూలము చేయును. ఇంతకు మించి వ్రాయబడిలేదు. ఒక సీసామందు తెల్లెండు కొని సేవించినపిదప రోగులకే అనుభవముమీద గుణమును తెలియగలదు. పోస్టుచార్జీతో సహా బుడ్డి 1 కి రూ. 3-1-0 రెండింటికీ రూ. 6-10-0 మూడింటికీ రూ. 9-12-0 మాత్రమే.

[3458] ఉత్తరములు యింగ్లీషులో వ్రాయటం యుచితము
D. polines & Co.
Chemists, No. 5 Harimohan Roy Lane
Calcutta

ఓరియంటల్

గవర్నమెంటు

మెంటు సెక్యూరిటీ

లైఫ్ అన్యూరన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

1874 సం. స్థాపితము.

హెడ్ క్వార్టర్స్, బాంబాయి.

మానేజరు:- ఆర్. పాటర్ సన్ అండ్

ఫస్టును రూ. 5,46,00,000 వైగానే యున్నది.
1920-వ సంవత్సరము నందు
వరించబడి 91,6,888-0-11
ఇవ్వబడు ఐదుగురు అమ్మా
రెస్టుల మొత్తము 15,44,24,596-11-8
మునుకటింపై ఇవ్వబడు పాలిసి
దాఖలు జాస్తిగా చెల్లించిన
మొత్తము 6,50,00,000
ఈ కంపెనీ తరఫున పనిచేయుటకు ఏజెంట్లు
కావలయును. వారు అనుభవ శాలురగ నుండ
వలయును. ధరావత్తు చెల్లించవలయును.
ధరఖాస్తు ఫారములకు యీ క్రింది విలాస
మునకు వ్రాయుడు. 672

Apply to:-
F. E. Vaid Esq, Branch Secretary
Oriental Assurance Building,
Post Box No. 8, Madras

ఎ యి లే న్ బ ర్న్

క్రాసు ఆయిట్ ఎంజినులు

“ఎఫ్” టైపు. పరిమాణము 6-100 హెచ్. పి.

ఇప్పుడున్న పవరు ఎంజినులలో కెల్ల సులభమైనది, ధర తక్కువది.

ఎంజినులో చిక్కులేమియు నుండువు. సులభముగా నుండును.
పనిని నమ్మకముగా ఆగకుండా చేయును. ఎంజినులోని వివిధాంగములు చాల మంచివి,
ఖర్చుతక్కువ, మిక్కిలి నమ్మకమైనవి.

చాల డబ్బుపెట్టికొను పెద్దపెద్ద ఎంజినులతో సమానమైనది. డబ్బు వండుగలేదు.

10-12 హెచ్. పి. మామూలుధర రూ. 2045 ప్రత్యేకపుధర రూ. 1842
20-24 ,, ,, ,, 2909 ,, ,, 2618

“డెన్ ట్టు” వర్సికల్ ఎంజినులచే నడిపించబడు పోర్టబుల్ పంపులు.

214 సైజు ఎంజిను పరిమాణము 6 హెచ్. పి. పంపు ఒకనిమిషమునకు 380 గాలనులు
216 ,, ఎంజిను పరిమాణము 8 హెచ్. పి. పంపు ఒకనిమిషమునకు 457³ ,,
218 ,, ఎంజిను పరిమాణము 10 హెచ్. పి. పంపు ఒకనిమిషమునకు 622³ ,,

WIELE & KLEIN

Importers, Manufacturers' Representatives, Agents and General Merchants,

MOUNT ROAD, MADRAS.

Telephone 248. Telegrams: WIELEKCO, MADRAS.

వైద్యరత్న పండిత
డి. గోపాలాచార్యగారి

కొరమైన కండ్లను సర్వదా కాపాడును
అన్నివిధ శిరోరోగములను పోగొట్టును
పార్శ్వనోప్పులను దూరము జేయును
కణతనోప్పులను నిర్మూలముజేయును
పీనసరోగముల రానివ్వదు
మెదడుకు బలము కలుగజేయును (కని)
కన్నములను పంజేయును
కండ్లకు ను
అపస్మారముల దూరముజేయును
తలనరములకు బలమునిచ్చును (1045)
శిరోరోగములకు పీతము
మూర్చలను పోగొట్టును
తలచుండును పోషణమును
కెల్లకులను నెరయకుండజేయును
నెరసిన కెల్లకులను నలుపుజేయును
యోచనచేయువారికి మిక్కిలి పీతకరము
మాడుపోట్లను నిర్మూలము జేయును
విద్యాధులకు సర్వదా పీతము
చర్మరోగులకు మండిజేయును
తలచుండును మాన్యును
ఆధికనిద్రను తగ్గించును
నిద్రలేమిని పోగొట్టును
దీని గుణములు అనుభవజ్ఞులకు తెలుసును.
కల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0.
పాకెండు పోస్టుచార్జీకరము.
గ్రాటలాగు ఉచితము.
అయి స్వేచ్ఛా వ్రాయుడు.
41, ఆచారపురం పేథి, జి. టి. మదరాసు.

